

Skólanámskrá
Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar
Heiðarskóli
2021

Efnisyfirlit

1. KAFLI – ALMENN ATRIÐI.....	7
1.1. SAGA LEIK- OG GRUNNSKÓLA HVALFJARÐARSVEITAR	7
1.2. SKÝJABORG	9
1.3. HEIÐARSKÓLI	9
1.4. HLUTVERK SKÓLA	9
1.5. SKÓLARÁÐ	9
1.6. HAGNÝTAR UPPLÝSINGAR.....	11
1.7. SKIPURIT	11
2. KAFLI – STEFNA LEIK- OG GRUNNSKÓLA HVALFJARÐARSVEITAR.....	12
2.1. HLUTVERK OG FRAMTÍÐARSÝN	12
2.1.1. <i>Hlutverk</i>	12
2.1.2. <i>Framtíðarsýn</i>	12
2.2. GILDI SKÓLANS.....	13
2.2.1. <i>Virðing</i>	13
2.2.2. <i>Vellíðan</i>	13
2.2.3. <i>Samvinna</i>	13
2.2.4. <i>Metnaður</i>	14
2.3. UPPELDI, NÁM OG KENNSLA	14
2.4. BÖRN	15
2.5. FORELDRAR	15
2.6. STARFSFÓLK	16
2.7. STARFSUMHVERFI.....	17
2.8. SAMFÉLAGIÐ	17
2.9. FÉLAGSMÁL/FORVARNARMÁL.....	18
2.10. FJÖLMENNINGARSTEFNA	18
2.11. REGLUR UM SAMSKIPTI LEIK- OG GRUNNSKÓLA HVALFJARÐARSVEITAR VIÐ TRÚAR- OG LÍFSSKOÐUNARFÉLÖG 21	
2.12. FORVARNAR- OG LÍFSLEIKNIÁÆTLUN	22
2.13. MÓTTÖKU- OG TILFÆRSLUÁÆTLUN.....	27
2.13.1. <i>Skýjaborg</i>	27
2.13.2. <i>Heiðarskóli</i>	28
2.13.3. <i>Móttökuáætlun fyrir nemendur með sérþarfir í Heiðarskóla</i>	30
2.13.4. <i>Móttökuáætlun fyrir nemendur með annað tungumál en íslensku í Heiðarskóla</i>	32
3. KAFLI – NÁM OG SAMSTARF	34
3.1. GRUNNPÆTTIR MENNTUNAR	34
3.1.1. <i>Læsi</i>	34
3.1.2. <i>Menntun til sjálfbærni</i>	35
3.1.3. <i>Lýðræði og mannréttindi</i>	36
3.1.4. <i>Heilbrigði og velferð</i>	37
3.1.5. <i>Jafnrétti</i>	38
3.1.6. <i>Sköpun</i>	38

3.2.	SAMSTARF LEIK- OG GRUNNSKÓLA.....	39
4.	KAFLI – STÖÐPJÓNUSTA	43
4.1.	SKÓLASÁLFRÆÐINGUR	43
4.2.	TALMEINAFRÆÐINGUR	44
4.3.	HJÚKRUNARFRÆÐINGUR.....	44
4.4.	SÉRKENNARI / ÞROSKAÞJÁLFI / IÐJUPJÁLFI	44
4.5.	NÁMS- OG STARFSRÁÐGJAFI	44
4.6.	NEMENDAVERNDARRÁÐ	45
4.7.	EINSTAKLINGSNÁMSKRÁ OG NÁMSMAT	45
4.8.	KENNSLU- OG ÞJÁLFUNARÆÐFERÐIR	46
4.9.	TENGLASTOFNANIR	46
4.10.	SKIMANIR OG MAT Á ÞROSKA OG NÁMI	46
5.	KAFLI – MATSÁÆTLUN UM SKÓLANÁMSKRÁ.....	48
6.	KAFLI – NÁM OG KENNSLA Í HEIÐARSKÓLA	49
6.1.	SKIPULAG KENNSLU.....	49
6.2.	KENNSLUÆÐFERÐIR	50
6.3.	NÁMSÁÆTLANIR.....	52
6.4.	NÁMSGÖGN	52
6.5.	HEIMANÁM.....	53
6.6.	NÁMSMAT	53
7.	KAFLI – MARKMIÐ NÁMS Í LJÓSI ÁKVÆÐA AÐALNÁMSKRÁR.....	58
7.1.	MARKMIÐ UPPBYGGINGARSTEFNU FRÁ 1. – 10. BEKK	58
7.2.	EFLING NÁMSTÆKNI OG NÁMSVITUNDAR.....	59
7.3.	UMHVERFISMENNT OG ÚTINÁM	61
7.3.1.	Umhverfismennt.....	61
7.3.2.	Útinám	62
7.3.3.	Grænfáninn	62
7.3.4.	Umhverfisnefnd.....	63
7.4.	NOTKUN SPJALDTÖLVA.....	63
8.	KAFLI – NEMENDUR	67
8.1.	FATNAÐUR	67
8.2.	SKÓLABRAGUR	67
8.3.	SKÓLAREGLUR OG AGAMÁL	68
8.4.	HEFÐIR Í SKÓLASTARFI	70
9.	KAFLI - MAT Á ÁRANGRI OG GÆÐUM.....	73
9.1.	SJÁLFSMAT – GÆÐAGREINAR.....	73
9.2.	SJÁLFSMATSÁÆTLUN	75
9.3.	AÐFERÐIR OG FRAMKVÆMD MATSINS	75
9.4.	STARFSMANNAVIÐTÖL.....	75
9.5.	SVÓT GREINING.....	75
9.6.	SKÓLAPÚLSINN.....	76

9.7.	FORELDRA- OG STARFSMANNAKÖNNUN	77
9.8.	UMBÓTA- OG ÞRÓUNARÁÆTLUN.....	77
10.	KAFLI - ÞRÓUNARSTARF SKÓLANS	78
9.1.	SAMSTARF VIÐ AÐRA SKÓLA	78
9.2.	BYRJENDALÆSI	79
9.3.	SPJALDTÖLVUVÆÐING	79
9.4.	GRÆNFÁNI OG ÚTINÁM	79
9.5.	UPPBYGGINGARSTEFNA	80
2.6	LOTUKERFI	81
2.7	NÁMSFERÐIR TIL DANMERKUR.....	81
10.1.	NÁMSFERÐIR TIL BRIGHTON	81
2.8	SAMKENNSLA ÁRGANGA	81
10.2.	TEYMISKENNSLA.....	81
2.9	SJÁLFSMAT „GÆÐAGREINIR“	82
2.10	FORSKÓLI TÓNLISTAR OG SÖNGHÓPUR	82
11.	KAFLI - SAMSTARF HEIMILIS OG SKÓLA	83
2.11	SKRÁNINGAKERFI SKÓLANS – FJÖLSKYLDUVEFUR	83
2.12	TÖLVUSAMSKIPTI	83
2.13	FORELDRAFÉLAG	84
2.14	VIÐTALSDAGAR	84
2.15	STARFSKYNNINGAR	84
12.	KAFLI – SAMSTARF VIÐ NÆRSAMFÉLAGIÐ OG AÐRA SKÓLA	85
2.16	NÆRSAMFÉLAGIÐ	85
2.17	SAMSTARF VIÐ FRAMHALDSSKÓLA	85
12.1.	SAMSTARF VIÐ TÓNLISTARSKÓLA AKRANESS.....	86
13.	KAFLI – STARFSMENN.....	87
2.18	STARFSÁNÆGJA OG LEIÐARLIÓS Í SAMSKIPTUM	87
2.19	VINNUMHVERFI	87
2.20	SIÐFRÆÐI	87
2.21	STARFSREGLUR OG LÖG	88
2.22	ÖRYGGI OG HEILBRIGÐI Á VINNUSTAÐ	88
13.1.1.	Áhættumat.....	88
13.1.2.	Áætlun um öryggi og heilbrigði í Heiðarskóla	88
2.23	MÓTTAKA NÝRRRA STARFSMANNA	90
2.24	FUNDIR	91
13.1.3.	Kennarafundir	91
13.1.4.	Samráðsfundir	91
13.1.5.	Nemendaverndarráðsfundir.....	91
13.1.6.	Starfsmannafundir	91
13.1.7.	Teymisfundir.....	91
13.1.8.	Fagteymisfundir	93
13.1.9.	Skólaráðsfundir	94

13.1.10. Skólastjórnendafundir	94
--------------------------------------	----

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar varð til við sameiningu leikskólans Skýjaborgar og grunnskólans Heiðarskóla árið 2011. Eftir sameiningu skólanna hófst vinna við stefnumörkun og skólanámskrárgerð. Skólanámskrá Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar kom upphaflega út árið 2015, hún er uppfærð reglulega. Árlega er tekin til skoðunar með starfsmannahópnum í rýniskoðun kafli í námskránni og breytingar gerðar í samræmi við niðurstöður þeirrar rýningar. Samkvæmt lögum um leikskóla (nr. 90/2008) og grunnskóla (nr. 91/2008) ber hverjum skóla að gefa út skólanámskrá sem er nánari útfærsla á aðalnámskrá og ber skólastjóri ábyrgð á gerð hennar. Í skólanámskrá skal gera grein fyrir markmiðum skólans, uppeldis- og menntunarhlutverki, inntaki náms og námsmati, starfsháttum og mati á árangri og gæðum skólastarfs. Skólanámskrá skal taka mið af sérstöðu skóla og skólastefnu viðkomandi sveitarfélags.

Allir starfsmenn skólans, foreldrar og nemendur grunnskólans komu að gerð skólanámskrárinnar með einum eða öðrum hætti. Námskráin er tvískipt þar sem ólíkar aðstæður og þarfir greina að uppeldis- og menntunarhlutverk hvors skólastigs, en markmið og stefnur sameiginlegar þar sem við á.

1. Kafli – Almenn atriði

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar er starfræktur á tveimur starfsstöðvum í sveitarfélaginu. Grunnskólinn Heiðarskóli, er staðsettur við ána Leirá við Skarðsheiði í nýju skólahúsnæði og í skólaumhverfi sem býður upp á áhugaverðar vettvangsferðir og hvetur til útináms og útiveru. Leikskólinn Skýjaborg stendur í Melahverfi, en stutt er að sækja í ósnortna náttúru allt í kring, móa, kletta og trjágróður.

Báðir skólarnir eru Grænfánaskólar og leggja áherslu á útinám og útiveru í starfi sínu. Markvisst er unnið með þekkingu barnanna á umhverfi og náttúru sveitarfélagsins.

Í sveitarfélaginu er gott aðgengi að mörgum náttúruperlum s.s. fjöru, skógrækt og fjalllendi og er að finna á svæðinu merkilega sögu og menningu sem rekja má allt til landnáms. Einnig er fjölbreytt atvinnustarfssemi tengd landbúnaði, ferðaþjónustu og iðnaði í sveitarfélaginu. Skólinn nýtir sér þessa þætti í skólastarfinu og vinnur í samstarfi við ýmis fyrirtæki, félagasamtök og íbúa á svæðinu að því markmiði að efla umhverfislæsi barna og staðarstolt og auka þekkingu þeirra á sögulegu, félagslegu og menningarlegu umhverfi skólans og sveitarfélagsins.

1.1. *Saga Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar*

Sögu grunnskóla í sveitarfélaginu má rekja allt til ársins 1907 þegar með fræðslulögum var komið á farkennslu í sveitunum sunnan Skarðsheiðar. Farkennsla var við lýði allt til haustsins 1965 þegar Leirárskóli var stofnaður. Fljótlega var nafni skólans breytt í Heiðarskóla. Fyrstu árin var skólinn heimavistarskóli en fljótlega var tekinn upp heimanakstur og er það fyrirkomulag enn við lýði. Við skólann var síðan byggt íþróttahús, Heiðarborg, sem áður gegndi einnig hlutverki félagsheimilis og samkomuhúss. Árið 1970 var gerð útisundlaug framan við Heiðarborg en síðar var byggt við íþróttahúsið og innisundlaug komið fyrir þar. Árið 2010 var hafist handa við byggingu nýs skóla við hlið gamla skólahúsnæðisins og var skólinn tekinn í notkun haustið 2011.

Heiðarskóli er fámennur skóli. Nemendafjöldi hefur verið á bilinu 90 til 130 frá því hann var stofnaður. Frjálsar íþróttir og hreyfing voru í hávegum höfð í árdaga skólans og var hann þekktur á landsvísu fyrir mikla og öfluga borðtennismenningu. Útivist, samkennsla árganga, félagsstörf og nemendaferðir hafa verið einkennandi í skólastarfinu í gegnum tíðina. Sjö skólastjórar hafa starfað við Heiðarskóla: Sigurður Guðmundsson 1965 - 1984, Birgir Karlsson 1984 - 1998, Haraldur Haraldsson 1998 - 2004 og Helga Stefanía Magnúsdóttir 2004 – 2011, Ingibjörg Hannesdóttir 2011-2012, Jón Rúnar Hilmarsson 2012 – 2016 og Sigríður Lára Guðmundsdóttir frá 2017.

Sögu leikskóla í Hvalfjarðarsveit má rekja aftur til ársins 1991 þegar fjórar konur í sveitarfélaginu stofnuðu starfsseminu „Opið hús í Fannahlíð” og var hún styrkt af þeim hreppum sem síðar sameinuðust í Hvalfjarðarsveit. Var þetta fyrsti vísir að leikskólanum Fannahlíð sem formlega var stofnaður þann 8. desember 1996. Leikskólinn var í fyrstu rekinn í félagsheimilinu Fannahlíð sem stendur í skógræktarsvæði norðan við Akrafjall. Fljótlega var samþykkt að hefja byggingu nýs leikskólahúsnæðis að Innrimel 1 í Melahverfi. Leikskólinn var opnaður þar í janúar 1999 og hlaut nafnið Skýjaborg. Til að byrja með var ein deild í leikskólanum en árið 2007 var skólinn stækkaður og annarri deild bætt við. Leikskólinn rúmar um 40 börn.

Árið 2011 var ákveðið að leik- og grunnskólinn skyldu sameinaðir undir eina stjórn. Sameinaður skóli fékk heitið Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar og var Ingibjörg Hannesdóttir fyrsti skólastjóri hans frá 2011 – 2012. Jón Rúnar Hilmarsson var skólastjóri 2012 – 2016. Árið 2017 voru gerðar breytingar á skipuriti og tveir skólastjórar ráðnir við skólann, Eyrún Jóna Reynisdóttir leikskólastjóri í Skýjaborg og Sigríður Lára Guðmundsdóttir skólastjóri við Heiðarskóla.

Í tilefni af 40 ára afmæli Heiðarskóla árið 2005 færði Haraldur Haraldsson, fyrrverandi skólastjóri, skólanum skólasöng að gjöf. Textinn er eftir Harald en lagið er eftir Jón Kristófer Arnarson. Söngurinn er sjö erindi en fyrstu tvö erindin, sem hér fara á eftir, eru gjarnan sungin á skólasetningu Heiðarskóla og við skólaslit:

Heiðarskóli hann er,
hann er skólinn minn.
Heiðarskóli í Borgarfirði,
hann er skólinn minn.
Kallar bjalla á krakkaskarann
komið þið nú inn.
Heiðarskóli hann er,
hann er skólinn minn.

Að lesa, skrifa, líka reikna
list er talin góð
ljúfan syngja tón og teikna
tileinka sér ljóð.
Seint verður of mikils metinn

menntaarðurinn
í Borgarfirði er besti
besti skólinn minn.

1.2. Skýjaborg

Skýjaborg er tveggja deilda leikskóli með rými fyrir um 40 börn. Deildirnar eru aldursskiptar til að auðvelda skipulag, skiptingu á leikefni og verkefnavinnu. Á Regnboganum eru börn á aldrinum 3 - 6 ára og á Dropanum eru börn á aldrinum 1 - 3 ára. Skýjaborg er opin frá kl. 7:30 – 16:30 alla virka daga. Leikskólinn er lokaður í að allt að fjórar vikur að sumri vegna sumarleyfa, ásamt nokkrum öðrum dögum þ.e. á stórhátíðardögum og skipulags- og fundardögum. Þessir dagar eru tilgreindir á skóladagatali sem er lagt fram og samþykkt á hverju ári. Leikskólinn er gjaldfrjáls fimm klst. á dag milli kl. 9 og 14. Barn getur komið í leikskólann frá kl. 7:30 - 9:00 og dvalið í fimm - níu klst. hvern dag.

1.3. Heiðarskóli

Í Heiðarskóla hefur fjöldi nemenda verið í kringum 90 undanfarin ár. Frá árinu 2015 hefur verið teymiskennsla í þremur námshópum, 1. – 4. bekkur, 5. – 7. bekkur og 8. – 10. bekkur. Skóladagurinn hefst klukkan 8:10 og honum lýkur klukkan 13:30 nema að annað sé auglýst sérstaklega. Heimanakstur er í boði fyrir alla nemendur til og frá skóla. Skóladagar eru 180 á skólaárinu og hefst skólahald í lok ágúst og lýkur í byrjun júní.

1.4. Hlutverk skóla

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar starfar samkvæmt lögum um leik- og grunnskóla nr. 90/91/2008 og aðalnámskrár leik- og grunnskóla 2011 sem eru mótabandi fyrir uppeldis- og menntunarhlutverk skóla. Leikskólinn er fyrsta skólastigið og þjónar börnum á leikskólaaldri að ósk foreldra/forráðamanna þeirra. Í leikskólum skal velferð og hagur barna hafður að leiðarljósi í öllu starfi. Veita skal börnum umönnun og menntun, búa þeim hollt og hvetjandi uppeldisumhverfi og örugg náms- og leikskilyrði. Stuðla skal að því að nám fari fram í leik og skapandi starfi þar sem börn njóti fjölbreyttra uppeldiskosta (Lög um leikskóla nr. 90/2008).

Skólaskylda á grunnskólastigi er að jafnaði í tíu ár en getur verið skemmri. Að jafnaði er öllum börnum á aldrinum 6 – 16 ára skylt að sækja grunnskóla. Hlutverk grunnskóla, í samvinnu við heimilin, er að stuðla að alhliða þroska allra barna og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi sem er í sífelldri þróun (Lög um grunnskóla nr. 91/2008).

1.5. Skólaráð

Samkvæmt reglugerð um skólaráð við grunnskóla nr. 1157/2008 skal skólaráð starfa við grunnskóla sem samráðsvettvangur skólastjóra og skólasamfélags um skólahald. Skólastjóri hefur forgöngu um stofnun skólaráðs, situr í því og stýrir starfi þess. Samkvæmt lögum um leikskóla 90/2008 skal foreldraráð starfa við leikskóla og hefur það umsagnarrétt um skólanámskrá, aðrar áætlanir sem varða starfsemi skólans og allar meiriháttar breytingar á

leikskólastarfi. Samkvæmt lögum má sameina skólaráð grunnskóla og foreldraráð leikskóla og var það gert í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar árið 2012. Skólastjórar sitja í skólaráði og boða til funda þrisvar sinnum á ári. Auk skólastjóra sitja í skólaráði þrír fulltrúar foreldra, tveir fulltrúar kennara, einn fulltrúi almennra starfsmanna, tveir fulltrúar barna og einn fulltrúi grenndarsamfélags eða viðbótarfulltrúi úr hópi foreldra valinn af öðrum fulltrúum skólaráðs. Skólastjórar hvetja foreldra til að bjóða sig fram til setu í skólaráði haust hvert. Ef ekki tekst að fá fulltrúa foreldra með því móti sér stjórn Foreldrafélags Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar um að velja þrjá fulltrúa sína til setu í skólaráði, tvo af grunnskólasviði og einn af leikskólasviði.

Skólaráð hefur það hlutverk að taka þátt í stefnumörkun fyrir skólann og mótun sérkenna hans í samræmi við stefnu sveitarfélags um skólahald.

Starfsáætlun skólaráðs:

- 1. fundur (september – október): Nýir skólaráðsfulltrúar boðnir velkomnir og farið yfir hlutverk skólaráðs og starfsáætlun ráðsins. Upphaf skólaársins rætt. Árs- og sjálfsmatsskýrsla frá árinu áður lögð fram. Tillögur fyrir fjárhagsáætlunarvinna næsta árs lagðar fram. Önnur mál er tengjast skólastarfinu.
- 2. fundur (febrúar – mars): Ýmis mál er tengjast skólastarfinu, farið yfir drög af skóladagatali næsta skólaárs.
- 3. fundur (apríl – maí): Farið yfir starfsmannabörf skólans fyrir næsta skólaár og farið yfir breytingar ef þær liggja fyrir á þessum tímapunkti. Starfsáætlanir Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar komandi skólaárs kynntar og lagðar fram til samþykktar.

Verkefni skólaráðs eru að:

- Fjalla um skólanámskrá, rekstraráætlun, starfsáætlun og aðrar áætlanir er varða skólastarfið.
- Fjalla um fyrirhugaðar meiriháttar breytingar á skólahaldi og starfsemi skóla og gefa umsögn áður en endanlegar ákvarðanir um þær eru teknar.
- Taka þátt í að móta stefnu og sérkenni skóla og tengsl hans við grenndarsamfélagið.
- Fylgjast með öryggi, húsnæði, aðstöðu, aðbúnaði og almennri velferð barna.
- Fjalla um skólareglur og umgengnishætti í skólanum.
- Fjalla um erindi frá skólanefnd sveitarfélagsins, foreldrafélagi, kennarafundum, almennum starfsmannafundum, nemendafélagi, einstaklingum, menntamálaráðuneyti og öðrum aðilum og veita umsögn sé þess óskað.
- Taka þátt í öðrum verkefnum á vegum skólanefndar að fengnu samþykki sveitarstjórnar.

Skólaráð fjallar ekki um málefni einstakra barna, foreldra eða starfsfólks skóla.

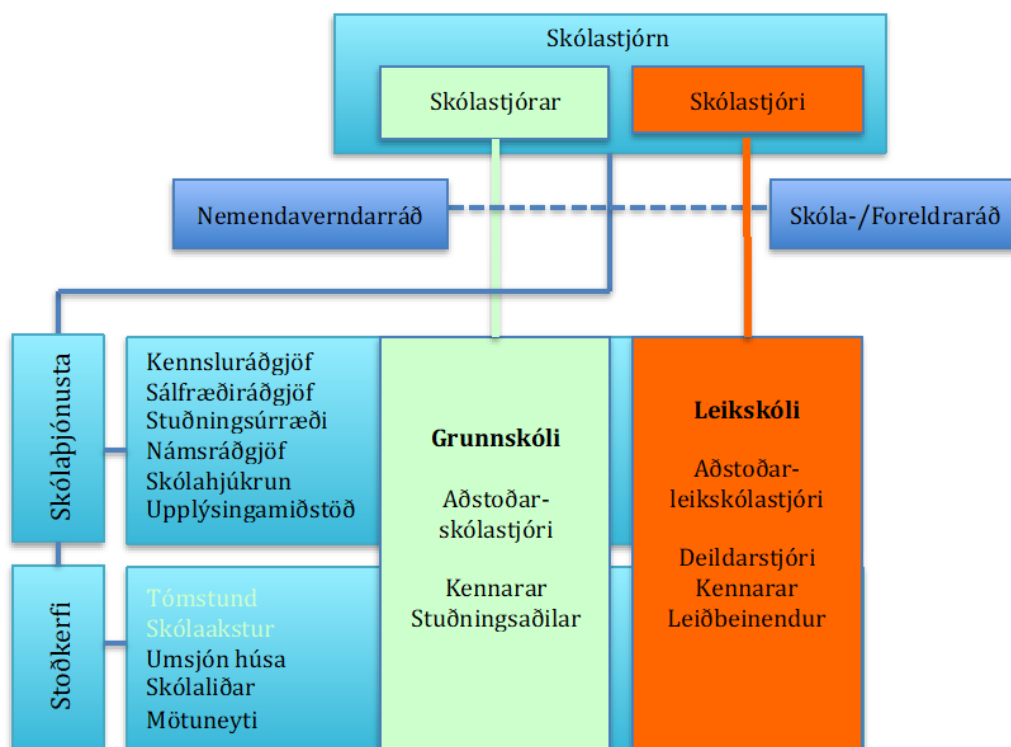
1.6. Hagnýtar upplýsingar

Aðalnúmer Heiðarskóla	433-8525	Aðalnúmer Skýjaborgar	433-8530
Kaffistofa Heiðarskóla	433-8522	Dropinn, yngri deild Skýjaborg	433-8531
Mötuneyti Heiðarskóla	433-8524	Regnboginn, eldri deild Skýjaborg	433-8532
Sérkennsla Heiðarskóla	433-8527		
Heiðarborg	433-8541		
Skólastjóri farsími	896-8158		

Á heimasíðu Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar, www.skoli.hvalfjardarsveit.is, er að finna fréttir, myndir og gagnlegar upplýsingar um starf skólans.

1.7. Skipurit

Hér má sjá skipurit Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar. Það hefur verið í gildi frá hausti 2017:

2. Kafli – Stefna Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar

Skólastefna Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar byggir á skólastefnu sveitarfélagsins, lögum um leik- og grunnskóla og aðalnámskrám. Stefna skólans er samin af starfsmönnum hans og samþykkt af fræðslu- og skólanefnd. Einkunnarorð skólans eru: *vellíðan, virðing, metnaður og samvinna*.

2.1. Hlutverk og framtíðarsýn

Framtíðarmarkmið Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar er að verða í fremstu röð með framfarir að leiðarljósi og fagmennsku í fyrirrúmi og að börn njóti skólagöngu sinnar og öðlist með menntun sinni og uppeldi, styrk og hæfni til að nýta þau tækifæri sem samfélag framtíðarinnar býður upp á. Skólastarfið skal unnið í samvinnu allra sem að skólasamfélaginu koma og í góðum tengslum við yfirvöld og grenndarsamfélag.

2.1.1. Hlutverk

Hlutverk Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar, í samvinnu við heimilin, er að búa börn undir líf og starf í lýðræðisþjóðfélagi sem er í sífelldri þróun. Starfshættir skólans skulu mótast af umburðarlyndi, almennu siðgæði og lýðræðislegu samstarfi. Í skólanum er áhersla á að börn öðlist skilning á aðstæðum fólks og umhverfi, skyldum einstaklingsins við samfélagið og á íslensku þjóðfélagi, sögu þess og sérkennum. Starfsfólk skólans skal haga störfum sínum í sem fyllstu samræmi við eðli og þarfir barna ásamt því að skapa þeim öruggt umhverfi sem stuðlar að alhliða þroska, heilbrigði og menntun hvers og eins. Í skólanum skal veita börnum tækifæri til að afla sér þekkingar og leikni og temja sér vinnubrögð sem stuðla að víðsýni og stöðugri viðleitni til menntunar og þroska. Skólastarfið skal því leggja grundvöll að sjálfstæðri hugsun barna og þjálfra hæfni þeirra til samstarfs við aðra.

2.1.2. Framtíðarsýn

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar fylgir eftir þeirri framtíðarsýn sem birtist í skólastefnu sveitarfélagsins og leggur sérstaka áherslu á gott samstarf við heimilin, grenndarsamfélagið og

umhverfið. Starfsfólk vill skapa skólanum sérstöðu með öflugum útinámi, umhverfisfræðslu, upplýsingatækni, nýsköpunar- og frumkvöðlanámi og vera heilsueflandi skóli og nýta nýjustu upplýsingatæknina í uppeldi, námi og kennslu. Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar vill að samfélagið og börnin geti verið stolt af skólanum og umhverfi hans.

2.2. Gildi skólans

Vellíðan, virðing, metnaður og samvinna eru einkunnarorð skólans og leggur hann þau til grundvallar í starfi sínu.

2.2.1. Virðing

Í skólanum er lögð áhersla á að börn og fullorðnir komi fram af virðingu fyrir sjálfum sér, öðrum og umhverfi sínu. Virðing fyrir sjálfum sér og umhverfi sínu er einn af grunnþáttum farsælla samskipta milli einstaklinga, hópa og í umgengni við nánasta umhverfi. Virðing felur m.a. í sér að skilja viðhorf og skoðanir annarra og vilja til að hlusta á og kalla eftir sjónarmiðum ólíkra hópa sem nýtt eru við ákvarðanatöku. Í daglegu starfi snýst virðing um að taka vel á móti öllum, að allir finni að þeir eru velkomnir og að viðvera og þátttaka þeirra skiptir máli. Virðing felur jafnframt í sér að taka ábyrgð á eigin orðum og athöfnum, beita virkri hlustun, vera umburðarlyndur gagnvart ólíkum skoðunum og sýna skilning á viðhorfum og aðstæðum annarra. Með virðingu eru byggð upp heilbrigð og farsæl samskipti. Koma skal fram af virðingu við nánasta umhverfi og náttúru með því að ganga ekki á auðlindir, valda sem minnstu raski á náttúrunni og ganga vel um það sem skólinn og aðrir eiga.

2.2.2. Vellíðan

Vellíðan er grundvöllur árangursríks náms og starfs. Skólinn leggur sig fram við að stuðla að vinnuvernd og andlegu og líkamlegu öryggi sem er einna mikilvægast í að stuðla að vellíðan. Það er m.a. gert með því að hafa aðbúnað góðan s.s. þægileg húsgögn, örugg leiktæki á skólalóð, næga hreyfingu, slökun og hollan og góðan mat. Jákvæð samskipti, gleði og hlýlegt viðmót eru höfð að leiðarljósi. Sveigjanleiki í skólastarfi virkjar styrkleika einstaklinga og gefur tækifæri til að koma til móts við þá með fjölbreyttum verkefnum og kennsluháttum, þannig finnur hver og einn eitthvað við sitt hæfi sem eykur vellíðan. Skólastarfið á að byggja upp jákvæða og heilbrigða sjálfsmynd barna og því er mikilvægt að ræða reglulega við þau um líðan þeirra í skólanum, hvað þau eru ánægð með og hvað mætti betur fara.

2.2.3. Samvinna

Samvinna í skólastarfi er mikilvæg, með henni lærist að taka tillit til þarfa og skoðana annarra, koma skoðunum á framfæri, gera málamiðlanir og læra með og af öðrum. Samvinna felst m.a. í því að skipuleggja hópa- og stöðvavinnu og atburði þar sem allir taka þátt. Þegar einstaklingar með ólíka styrkleika vinna saman myndast sterkari heild og það eykur líkur á betri árangri. Virk samvinna er við foreldra og eru þeir ávallt velkomnir hvort sem það er á skipulagða viðburði eða heimsókn á venjulegum skóladegi. Einnig er stuðlað að samvinnu við nærsamfélagið, m.a. eldri borgara og fyrirtæki, með ýmsum hætti og litið á þá samvinnu sem mikilvægan þátt í

skólastarfinu. Gott gagnvirkur upplýsingaflæði tryggir betri samvinnu við foreldra og nærsamfélag s.s. regluleg foreldraviðtöl, fréttir og tilkynningar á heimasíðu, fréttabréf, samskipti í gegnum tölvupóst og óformleg/formleg samskipti við foreldra.

2.2.4. Metnaður

Mikilvægt er að starfsfólk og börn hafi metnað til þess að leggja sig fram í námi og starfi og að skólinn hafi hæft starfsfólk sem hefur velferð barna að leiðarljósi. Kennarar leggja sig fram við að hafa kennsluhætti faglega og með þeim hætti að þeir skili árangri. Starfsfólk skólans tekur þátt í endurmenntun og hefur metnað til að taka þátt í þróunarverkefnum. Skólinn býður upp á góða menntun við hæfi hvers og eins. Börn leggja sig fram við að gera sitt besta með því að taka ábyrgð, skipuleggja nám sitt og setja sér raunhæf markmið. Starfsfólk sýnir áhuga sinn í starfi og leggur sig fram við að aðstoða börn við að ná sínum markmiðum.

2.3. Uppeldi, nám og kennsla

Tryggja skal markvissa þróun uppeldis- og kennsluhátta og að fjölbreyttum aðferðum sé beitt við uppeldi og kennslu. Kennsluhættir skulu taka mið af sérstöðu skólans, tengslum hans við náttúru, umhverfi og samfélag. Í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar er áhersla lögð á að börn starfi án aðgreiningar og að þau fái hvatningu til náms í samræmi við þroska og áhuga, vinni með hæfileika og styrkleika og að ýtt sé undir frumkvæði og sköpunargáfu þeirra.

Leiðir:

- Vinna eftir Aðalnámskrám leikskóla og grunnskóla þar sem grunnþættirnir *læsi, sjálfbærni, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti, heilbrigði og velferð* og *sköpun* eru hafðir að leiðarljósi.
- Vinna eftir skólanámskrá þar sem leiðir að markmiðum Aðalnámskráa leikskóla og grunnskóla eru skýrar.
- Endurskoða Skólanámskrána árlega og stefnu skólans á þriggja ára fresti og meta árangur með markvissum hætti með þátttöku allra starfsmanna, foreldra og fulltrúa sveitarfélagsins.
- Nýta umhverfi skólans til umhverfismenntar, útináms og heilsueflingar.
- Endurnýja Grænfánann á tveggja ára fresti.
- Nota fjölbreytta kennsluhætti sem gera kröfu um virka þátttöku s.s. þemanám, heildstæð viðfangsefni, að þjálfar gagnrýna hugsun, vandi-kennslu, nýsköpunarnám, samvinnunám, sjálfstæð og skapandi vinnubrögð, útinám, hópvinnumbrögð, leikræna tjáningu og þátttöku barna í viðburðum.
- Vera leiðandi í upplýsingatækni.
- Beita fjölbreyttum aðferðum við að meta árangur og framfarir í skólastarfi.
- Hafa hugmyndafræði skólans skýra og aðgengilega.
- Vinna að fjölbreyttu þróunar- og nýbreytnistarfi.
- Gera einstaklingsnámskrár fyrir börn með sérþarfir í samvinnu við foreldra.

- Setja fram náms- og kennsluáætlanir upp í skráningarkerfi skólans.
- Gera námsmarkmið börnum og foreldrum ljós.
- Nýta leiðsagnarmat, greinandi próf og mat á námstöðu með markvissum hætti.
- Kenna námstækni sem hæfir aldri og þroska hvers og eins.
- Bjóða upp á fjölbreytt val.
- Hafa á að skipa starfsfólki sem býr yfir þekkingu til að sinna öllum börnum.
- Sjá til þess að hvert barn fái þann stuðning og ráðgjöf sem það þarf.
- Bjóða upp á menningarferðir.
- Hafa skýra jafnréttisstefnu.
- Starfsfólk skólans tileinki sér fjölmenningarleg viðhorf.
- Samræma skóladagatöl eftir því sem við á.

2.4. Börn

Allir eiga jöfn tækifæri til náms óháð getu, stöðu og þroska. Skólastarfið á að stuðla að vellíðan og metnaði og eiga börn að finna fyrir öryggi í skólanum. Þar á að ríkja gagnkvæm virðing í öllum samskiptum og hvorki einelti né annað ofbeldi er liðið.

Leiðir:

- Skipuleggja námið á þann hátt að það sé merkingarþætt, byggi upp jákvæða sjálfsmynd og auki siðgæðisvitund, frumkvæði og sköpunargleði.
- Efla trú barna á eigin getu.
- Höfða sem oftast til áhuga og reynslu barna og veita þeim tækifæri til að fást við viðfangsefni á áhugasviðum sínum.
- Byggja starfið á einstaklingsþörfum við skipulagningu umhverfis, námsmats, árangurs og framfara við val á efnivið og kennsluefni.
- Beita fjölbreyttum aðferðum við nám, árangursmat, uppeldi og kennslu.
- Tryggja börnum sérfræðiaðstoð og aðstöðu við hæfi hverju sinni.
- Hafa virka eineltisáætlun.
- Leggja áherslu á heilsuefningu og tryggja hollt og næringarríkt fæði.
- Hafa virkt samstarf milli heimilis og skóla.
- Gera jákvæða þætti sýnilega.
- Veita börnum hvatningu fyrir framfarir og það sem vel er gert.
- Hafa skýrar skólareglur, viðmið og viðurlög.
- Móta heildstæða lífsleikniáætlun og forvarnarstefnu.
- Gera börn ábyrg fyrir námi sínu og markmiðasetningu.
- Börn eigi fulltrúa í skólaráði.

2.5. Foreldrar

Foreldrar eiga að vera virkir þátttakendur í námi barna sinna og hafa metnað fyrir þeirra hönd, efla skólastarfið og gera það fjölbreyttara. Samvinna skóla og foreldra skal byggja á

gagnkvæmri virðingu og trausti, jákvæðum samskiptum og hlýhug. Góð samvinna foreldra og starfsmanna skólans stuðlar að alhliða þroska og bættri líðan barna og hefur hvetjandi áhrif á framfarir þeirra.

Leiðir:

- Bjóða upp á haustsamveru þar sem blandað er saman fræðslu, kynningu á skólastarfinu og umræðu um skóla- og uppeldismál.
- Hafa skólanámskrá sýnilega á heimasíðu skólans.
- Nýta upplýsinga- og skráningakerfi markvisst til að upplýsa foreldra um nám, heimanám, skólastarf, áætlanir og breytingar er varða skólastarfið.
- Hvetja foreldra til að koma í skólann, kynna sér starfið og taka virkan þátt í því.
- Stuðla að góðum samskiptum við foreldra.
- Fá foreldra með í félags- og skólastarf, t.d. með fræðslu eða þátttöku í verkefnum með börnum sínum.
- Foreldrar og skóli verði samstíga í því að ala börnin upp með staðarstolt fyrir augum.
- Foreldrar finni sig velkomna í skólann og hafi tækifæri til að segja sínar skoðanir á skólastarfinu.
- Hafa öflugt foreldrafélag og virkt skólaráð.
- Hafa regluleg foreldraviðtöl og viðhorfakannanir.

2.6. Starfsfólk

Skólinn hefur á að skipa metnaðarfullu og hæfu starfsfólki sem leggur áherslu á vellíðan og framfarir barna. Starfsfólk skólans starfar sem ein heild þar sem allir gegna mikilvægu hlutverki og starfið einkennist af gagnkvæmri virðingu og trausti. Í skólanum er lögð áhersla á jákvætt andrúmsloft og gott starfsumhverfi. Unnið er eftir mannauðsstefnu Hvalfjarðarsveitar.

Leiðir:

- Tryggja að skólinn hafi virka símenntunar- og umbótaáætlun sem er endurskoðuð árlega í samstarfi við starfsfólk.
- Hafa heilsueflandi lífshætti í fyrirrúmi.
- Hver og einn leggi sitt af mörkum til að skapa jákvætt andrúmsloft.
- Kanna reglulega viðhorf og líðan starfsfólks með formlegum hætti.
- Hvetja starfsfólk til að afla sér frekari menntunar.
- Hafa reglulega samráðsfundi starfsfólks og tryggja þannig öfluga miðlun upplýsinga milli Skýjaborgar og Heiðarskóla um stöðu barna, kennsluhætti og annað faglegt starf.
- Vinna að sameiginlegum þróunar- og þemaverkefnum þvert á skólastigin.
- Starfsfólk taki virkan þátt í endurskoðun Skólanámskrár.
- Starfsfólk taki þátt í sjálfsmati skólans.

- Starfsfólk geri umbótaáætlun um þá þætti sem þarf að efla í kjölfar sjálfsmats.
- Móta starfsmannastefnu í samræmi við starfsmannastefnu sveitarfélagsins.
- Hafa starfslýsingar fyrir alla starfsmenn skólans.
- Hafa stefnu um öryggismál og vinnuvernd.

2.7. Starfsumhverfi

Skólahúsnæði og umhverfi skólans eiga að uppfylla þær nútímakröfur sem gerðar eru til að mæta þörfum til náms og uppeldis. Möguleikar og aðstaða í nærumhverfi er nýtt og horft er til sérstöðu sveitarfélagsins í tengslum við útinám og umhverfismennt. Tryggja skal að starfsmenn og börn starfi í öruggu umhverfi.

Leiðir:

- Tryggja að aðbúnaður skóla, s.s. húsgögn, tæki, nettenging og efniviður sé eins og best verður á kosið.
- Innra og ytra umhverfi skólans gert hlýlegt og skipulagt í samvinnu við börn.
- Vinna barna gerð sýnileg.
- Hafa hvetjandi vinnuumhverfi.
- Búnaður og tækjakostur vel við haldið og endurnýjaður eftir þörfum.
- Hafa flóttaleiðir sýnilegar og halda brunaæfingar tvisvar á ári.
- Hafa sýnilega rýmingaráætlun fyrir skólann.
- Þjálfa starfsfólk og börn í viðbrögðum við hættu og fyrstu hjálp.
- Virða ólíkar skoðanir og gefa öllum tækifæri á því að tjá skoðanir sínar.

2.8. Samfélagið

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar er í góðum tengslum við samfélagið. Lagt er upp úr því að nýta umhverfið í kennslu, leik og starfi; söguna, náttúruna og sveitina.

Leiðir:

- Skipuleggja skólastarfið með heildstæðum hætti þannig að nám, íþróttaiðkun, félags- og tómstundastarf falli sem best saman.
- Hafa opinberar upplýsingar aðgengilegar, m.a. á heimasíðu skólans.
- Hafa áheyrnarfulltrúa foreldra og kennara á fundum fræðslu- og skólanefndar.
- Styðja og hvetja skólaráð/foreldraráð og foreldrafélag til virkrar þátttöku í skólastarfi.
- Auka samstarf skólans og fræðslunefndar með fjölbreyttum hætti.
- Senda reglulega upplýsingar um skólastarf til foreldra og fræðsluyfirvalda.
- Vinna að auknum heimsóknum foreldra í skólann, t.a.m. með starfskynningum og öðrum fróðleik.
- Vinna að aukinni þekkingarmiðlun milli atvinnurekanda, íbúa og skólans.
- Hafa áætlun um samstarf við aðra skóla skýra í skólanámskrá.

- Fara í vettvangsferðir til bænda, í fyrirtæki og stofnanir á svæðinu.
- Nýta sögu og sérkenni alls héraðsins í kennslu.
- Hafa útinám sem fastan lið í starfi skólans.
- Skipuleggja göngu- og vettvangsferðir barna með það að leiðarljósi að kynna fyrir þeim staðhætti, fornar sagnir og að leyfa þeim að upplifa ferðirnar á eigin forsendum.

2.9. Félagsmál/forvarnarmál

Vinna skal markvisst að félags- og forvarnarmálum í skólanum.

Leiðir:

- Móta forvarnarstefnu innan skólans og endurskoða með formlegum hætti á þriggja ára fresti.
- Hafa samskipta- og umgengnisreglur sýnilegar í skólanum.
- Starfsfólk skólans sýni ávallt gott fordæmi og aðstoði börn við að öðlast færni í samskiptum.
- Hafa vakandi umræðu og fræðslu um eineltismál og afleiðingar þeirra.
- Viðhalda og bæta útisvæði til íþróttaiðkunar og almennrar hreyfingar.
- Fylgja samræmdri lífsleikniáætlun leik- og grunnskóla með samfellu frá 1 - 16 ára aldurs.
- Starfsfólk ræði málefni barna með reglulegum hætti á starfsmannafundum.
- Búa til samfellu og samstarf þeirra aðila sem koma að félagsstarfi barna.

2.10. Fjölmennningarstefna

Fjölmennningarstefnu Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar er ætlað að tryggja öllum jafnan rétt til náms og þjónustu óháð þjóðerni og bakgrunni. Fjölmennningarlegt samfélag miðar að því að auka virðingu allra fyrir fjölbreyttum siðum og hefðum. Þá er tungumálið lykillinn að hverju samfélagi og íslenskukunnátta því ein af meginforsendum aðlögunar að íslensku samfélagi. Með það að leiðarljósi er fjölmennningarstefna Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar sett fram.

Með hugtakinu barn af erlendum uppruna er fyrst og fremst átt við börn af öðru þjóðerni sem flutt hafa til Íslands erlendis frá. Börnin geta verið fædd héraðs eða erlendis og geta átt annað eða bæði foreldri sem eru af erlendum uppruna. Móðurmál er það tungumál sem foreldrar tala við barn sitt. Barn getur átt fleiri en eitt móðurmál.

Tungumálið

Meginviðfangsefni leik- og grunnskóla í málefnum barna af erlendum uppruna er kennsla og þjálfun í íslensku sem öðru tungumáli. Þar sem bakgrunnur einstaklinga af erlendum uppruna er ólíkur er mikilvægt að kennsla í íslensku sem öðru máli sé einstaklingsmiðuð. Í Aðalnámskrá grunnskóla (2011) er lögð áhersla á að íslenska sem annað mál sé meira en tungumálakennsla

Því saman fari markmið þar sem m.a. er leitast við að þjálfar nemendur/börn í íslensku máli og menningarfærni, örva námsgetu, námstækni og stuðla að félagslegri vellíðan nemandans/barnsins. Starfsfólk skóla skal vera meðvitað um mikilvægi þess að þjálfar íslensku í fjölbreyttum aðstæðum skólastarfsins. Jafnframt er mikilvægt að sýna menningu allra barna og foreldra áhuga og auka virðingu fyrir fjölbreyttum siðum og hefðum.

Í skólanum er:

- Börnum af erlendum uppruna tryggð kennsla og þjálfun í íslensku sem öðru máli.
- Grunnfærni barna í íslensku metin.
- Grunnfærni barna í móðurmáli sínu metin eða aflað upplýsinga um hana.
- Unnið eftir móttökuáætlun barna af erlendum uppruna (Skýjaborg) og Móttökuáætlun fyrir nemendur með annað tungumál en íslensku í Heiðarskóla.
- Lögð áhersla á tungumálið í daglegum störfum í skólanum.
- Tryggt að foreldrar fái upplýsingar um málproska tvítyngdra barna og mikilvægi móðurmálskennslu/þjálfunar fyrir tvítyngd börn.
- Foreldrum hjálpað að leita leiða til að styrkja börn í móðurmáli sínu.
- Notast við tulkþjónustu ef annaðhvort foreldrar eða kennarar telja slíkt nauðsynlegt við að miðla upplýsingum um náms- og þroskastöðu barna af erlendum uppruna.
- Bókakostur á erlendum tungumálum aðgengilegur eftir því sem hægt er.

Félagsleg aðlögun

Starfsfólk skóla gegnir lykilhlutverki við félagslega aðlögun barna og foreldra í samfélagið, bæði það sem tengist skólanum beint og óbeint s.s. tómstundir, viðburði í sveitarfélaginu o.þ.h. Mikilvægt er að upplýsingar um þá möguleika sem standa til boða í skólanum og í nærsamfélaginu séu aðgengilegar börnum og foreldrum.

Í skólanum er:

- Farið vel yfir markmið skólastarfs í fyrstu viðtölum í skólanum.
- Framboð íþróttar- og tómstunda í nærsamfélaginu kynnt og bent á hvar hægt er að nálgast upplýsingar.
- Farið vel yfir venjur og siði í skólasamfélaginu, s.s. hátíðir, viðburði, afmæli og frídaga.
- Fá grunnskólanemendur aðgang að náms- og starfsráðgjöf á efri stigum grunnskólans.
- Stuðlað að því að barn eigi í virkum félagslegum tengslum s.s. með vinahópum eða öðrum aðferðum.
- Tryggt að foreldrar af erlendum uppruna fái upplýsingar um foreldrafélag og skólaráð.

Viðhorf

Mikilvægt er að skólinn sýni menningu allra virðingu og áhuga. Hlúa skal að fjölbreyttri menningu innan skólans og að slík hugsun sé leiðarljós í skólastarfinu en ekki einungis sinnt á afmörkuðum sviðum. Hafa skal í huga að kynna þá menningu sem barnið eða fjölskyldan þekkir og gera það á jákvæðan máta og af virðingu.

Í skólanum er:

- Starfsfólk meðvitað um fjölmennningarlegt námsefni og efnivið.
- Unnið eftir aðferðum sem skapa jákvæð náms- og þroskaskilyrði fyrir börn af erlendum uppruna.
- Aflað upplýsinga hjá foreldrum um menningu og siði þeirra þjóða og hvað þeim þykir eftirsóknarvert að frætt sé um.
- Lögð áhersla á gagnkvæma aðlögun þ.e. að skólinn aðlagist að þörfum barna og börn að þörfum skólans.
- Unnið með fordóma. Lýðræði, jafnrétti, virðing og mannréttindi höfð að leiðarljósi.
- Áhersla á fjölmenningarfræðslu fyrir starfsfólk.
- Lögð áhersla á að leysa úr málum er kunna að koma upp ef menning og gildi fjölskyldna og skóla skarast með samræðum, velvild og auknu upplýsingaflæði.
- Unnið skv. Reglum um samskipti Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar við trúar- og lífsskoðunarfélög

Túlkabjónusta

Samkvæmt lögum ber foreldrum skylda til að fylgjast með skólagöngu barna sinna og veita þær upplýsingar sem kunna að skipta máli fyrir skólastarfið og velferð barna. Einnig eiga foreldrar rétt á upplýsingum um skólastarfið og stöðu barna sinna.

Mikilvægt er að skólinn kalli til túlk ef foreldrar eða skóli telja ástæðu til, til að tryggja að foreldrar og skóli hafi allar þær upplýsingar sem nauðsynlegt er til að barn geti stundað skóla með sem bestum árangri. Í lögum um grunnskóla (91/2008 18. grein) og lögum um leikskóla (90/2008 9. grein) segir að *eigi í hlut foreldrar sem ekki tala íslensku eða nota táknmál skal skóli leitast við að tryggja túlkun á upplýsingum sem nauðsynlegar eru vegna samskipta foreldra og skóla samkvæmt þessari grein.*

Bjargir

www.allirmed.is Fjölmennning í leikskólum. Vefur á vegum Reykjavíkurborgar.

<http://reykjavik.is/fjolmenning-i-leikskola> Upplýsingar um fjölmenningu í leikskólum.

<http://reykjavik.is/baeklingar-fyrir-foreldra-brochures-parents> Bæklingar til útprentunar.

<http://www.modurmál.com/> Móðurmál. Samtök um tvítýngi.

<http://reykjavik.is/fjolmenning-i-grunnskola> Ýmis gögn er gagnast þegar tekið er á móti börnum af erlendum uppruna í grunnskóla.

<https://reykjavik.is/fjolmenning-1>

2.11. Reglur um samskipti Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar við trúar- og lífsskoðunarfélög

Hlutverk Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar er að fræða nemendur um ólík trúarbrögð og lífsskoðanir samkvæmt gildandi aðalnámskrá og námsefni. Eftir fremsta megni skal forðast að nemendur og foreldrar séu settir í þá aðstöðu að þurfa gera grein fyrir lífsskoðunum sínum.

Trúar- og lífsskoðunarfélög skulu ekki stunda starfsemi sína innan veggja Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar á skólatíma. Þetta á við allar heimsóknir í trúarlegum tilgangi og dreifingu á boðandi efni*. Um almenna kynningu gagnvart foreldrum og börnum á viðurkenndu barna- og æskulýðsstarfi trúfélaga skal fara líkt og með kynningu á hliðstæðum frístundatilboðum frjálsra félagasamtaka.

Skólastjórnendur grunnskóla geta boðið fulltrúum trúar- eða lífsskoðunarhópa að heimsækja kennslustundir í trúarbragðafræði/lífsleikni sem lið í fræðslu um trú og lífsskoðanir samkvæmt gildandi aðalnámskrá og námsefni, og skal heimsóknin þá fara fram undir handleiðslu kennara og vera innan ramma námsefnisins.

Heimsóknir á helgi- og samkomustaði trúar- og lífsskoðunarfélaga á skólatíma grunnskóla skulu eiga sér stað undir handleiðslu kennara sem liður í fræðslu um trú og lífsskoðanir, samkvæmt gildandi lögum og aðalnámskrá. Þar sem ekki er sérstaklega getið um vettvangsheimsóknir leikskólabarna á helgi- og samkomustaði trúar- og lífsskoðunarfélaga sem lið í fræðslu um trú og lífsskoðanir í aðalnámskrá leikskóla er eðlilegt að miða fjölda slíkra heimsókna við það sem fram kemur í aðalnámskrá grunnskóla til að gæta samræmis milli skólastiga.

Þess verði gætt við allar heimsóknir til og frá grunnskóla vegna fræðslu um trú og lífsskoðanir að nemendur fylgist með en séu ekki þátttakendur í helgisiðum og athöfnum, og að þær séu ekki vettvangur fyrir innrætingu eða dreifingu á boðandi efni.*

Skólayfirvöld beini því til trúar- og lífsskoðunarfélaga að þau skipuleggi fermingarfræðslu og barnastarf með það að leiðarljósi að það hvorki trufla lögbundið skólastarf um skemmri eða lengri tíma.

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar tryggi að áfallaráð hafi samráð við foreldra/forráðamenn þeirra sem áfallið snertir áður en fagaðilar eru fengnir til stuðnings. Í nærsamfélagi leik- og grunnskóla getur verið um að ræða sérfræðinga, fulltrúa trúar- eða lífsskoðunarfélaga eða aðra fagaðila. Helgistundir sem tengjast viðbrögðum við áfalli skulu að öllu jöfnu fara fram utan skólatíma.

Sígildir söngvar, dansar, leikir og handíðir sem teljast hluti af gamalgrónum hátíðum og frídögum þjóðarinnar halda sessi sínum í árstíðabundnum skemmtunum og starfi frístundaheimila, leik- og grunnskóla. Jólasálmar og helgileikir tengdir jólum falla hér undir.

Til grundvallar þessum reglum liggur sá vilji að tryggja rétt barna til þátttöku í skólastarfi óháð þeirri trúar- og lífsskoðun sem þau alast upp við. Upplýst fræðsla um kristna trú, trúarbrögð heimsins, lífsskoðanir, siðfræði, heimspeki og íslenska menningu, er mikilvæg í öllu starfi

skólanna. Trúarleg innræting og boðun tiltekinna lífsskoðana á þar ekki heima. Það er á hendi foreldra að ala börn sín upp í þeirri trúar- og lífsskoðun sem þeir kjósa. Um það munu starfsmenn Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar standa vörð samkvæmt mannréttindasáttmálum sem Ísland hefur undirgengist.

*Með boðandi efni er átt við hluti sem gefnir eru eða notaðir sem hluti af trúboði, það er tákngripir, fjölfölduð trúar- og lífsskoðunarrit, bækur, hljóðrit, prentmyndir og kvikmyndir.

2.12. Forvarnar- og lífsleikniáætlun

Febrúar 2021

Forvarnir eru mikilvægur þáttur í skólastarfinu og markvisst er unnið að forvörnum í öllum aldurshópum. Lífsleikni gefur dýrmæt tækifæri til þess að vinna með forvarnir og efla félagsþroska barna. Fengist er við þætti sem tengjast því að vera þátttakandi í lýðræðisþjóðfélagi, að tilheyra fjölskyldu, eiga vini og félaga, vinna með öðrum og setja sig í spor annarra. Lögð er áhersla á færni til samskipta, tjáningar og að færa rök fyrir máli sínu, setja sér markmið, sýna frumkvæði, rata um umhverfi sitt, varast hættur og geta bjargað sér. Jafnframt þarf að rækta hæfileika til sköpunar og verklegrar færni. Lífsleikni gefur skólum einnig tækifæri til að fjalla um mál sem upp kunna að koma hverju sinni og snerta líðan og velferð barna. Fjögur gildi, vellíðan, virðing, metnaður og samvinna, liggja til grundvallar skólastarfi í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar og endurspeglar þau áherslur lífsleikinnar.

Skýjaborg

Markmið Skýjaborgar með forvörnum og lífsleikni er að stuðla markvisst að velferð barna og farsælli skólagöngu þeirra. Starfsfólk grípur til viðeigandi ráðstafana ef þörf krefur þannig að öll börn fái sem best notið sín miðað við þroska og þarfir hvers og eins.

Unnið er með lífsleikni og forvarnir í öllu daglegu starfi, leik- og hópastarfi með áherslu á:

- Daglega hreyfingu inni og úti; hreyfifærni, gróf- og fínhreyfingar.
- Slökun, jóga og/eða núvitund í hverri viku.
- Hvíld og svefn, mikilvægi jafnvægis milli virkni og slökunar.
- Hollustu og heilbrigði, að gera sér grein fyrir tengslum holls mataræðis og heilbrigðis.
- Tannvernd; sérstök áhersla í tannverndarviku sem haldin er 1x á ári.
- Vellíðan.
- Jákvæð samskipti í öllum aðstæðum.
- Virðingu fyrir sjálfum sér og umhverfi sínu.
- Lýðræði og þátttöku barna í skipulagi og daglegu starfi.
- Félagsfærni í gegnum leik.
- Efla gagnrýna hugsun.
- Öryggi.
- Umferðarreglur; í vettvangsferðum og gönguferðum. Sérstök áhersla í umferðarvikum, önnur að hausti og hin að vori.

- Jafnrétti og sjálfsmynd, að læra að einstaklingar hafa ólíkar þarfir.
- Samvinnu og samveru, læra að taka tillit til annarra í hóp.
- Sköpun og skapandi hugsun.
- Samvinnu heimilis og skóla, jákvæð samskipti.
- Sköpun; að sýna skilning fyrir skapandi hugsun barna til að þróa hjá þeim sjálfstraust og trú á eigin getu.

Heiðarskóli

Markmið Heiðarskóla með forvörnum er að stuðla að góðri líðan nemenda, jákvæðri sjálfsmynd og lífsýn, heilbrigðum lífsháttum, vinna með Uppeldi til ábyrgðar að jákvæðum skólabrag og halda reglulega samverustundir. Auk þess að efla félagsfærni barna með því að halda reglulega bekkjarfundi.

Áherslur Heiðarskóla í forvarnarfræðslu taka mið af eftirfarandi þáttum:

1. Forvarnir eru á ábyrgð allra sem í skólakerfinu starfa.
2. Forvarnir eru samstarfsverkefni heimilis og skóla.
3. Allar forvarnir leggja áherslu á jákvæð lífsviðhorf, um leið og siðferðisleg ábyrgð í lýðræðissamfélagi er undirstrikuð.
4. Forvarnir eru samþættaðar við ýmsar námsgreinar.
5. Ákveðið skipulag skal vera á forvörnum í skólakerfinu í öllum námshópum skólans. Einnig er brýnt að standa fyrir tímabundnum forvarnarátökum sem og samfélagsaðstæður krefjast á hverjum tíma.

Á þessum grunni eru aðgerðir í forvörnum á nokkrum afmörkuðum sviðum og ber þar helst að nefna:

1. Skólabragur
2. Tilfinningalæsi, sjálfsmynd og seigla
3. Heilbrigði og velferð
4. Öryggi
5. Vímuvarnir
6. Jákvæð netnotkun

Skólabragur

Undir skólabrag fellur allt það sem snýr að samskiptum og skólamenningu og tekur til skólasamfélagsins í heild sinni, þ.e. starfsfólk, foreldrar og nemendur. Skólabragur endurspeglar markmið, bekkjarsáttmála, stofureglur og gildi í samskiptum, námi og kennsluháttum. Það má segja að hann standi fyrir skráðar og óskráðar reglur skólans. Góður skólabragur verður ekki til af sjálfu sér heldur er nauðsynlegt að vinna að honum markvisst, m.a. með bekkjarfundum, teymiskennslu, hópefli, leikjum, klípusögum, markvissri lífsleiknikennslu og ýmislegt fleira.

Tilfinningalæsi, sjálfsmynd og seigla

Tilfinningaleg heilsa og vellíðan barna og ungmenna leggur grunn að velferð þeirra í lífinu. Með tilfinningalæsi er átt við þá hæfni að geta lesið í aðstæður, sýnt samhygð og sett sig í spor annarra. Tilfinningalæsi er því mikilvægur liður í því að skilja, tjá og ráða við eigin tilfinningar sem og annarra og styður þannig við samskiptahæfni og jákvæðan skólabrag (Landlæknir, 2013). Upplifun barna og ungmenna á eigin tilfinningum og annarra er í samspili við sjálfsmynd þeirra. Sterk sjálfsmynd byggist á því að þekkja sjálfan sig, styrkleika sína og veikleika, og á sama tíma vera sáttur við sjálfan sig og finnast maður mikils virði. Þar sem sjálfsmyndin í heild sinni er í sífelldri þróun eru ýmsir þættir í skólastarfinu sem geta haft áhrif á sjálfsmynd barna og ungmenna. Brýnt er að leggja áherslu á að áhrifin séu til góða. Hæfni einstaklingsins í að takast á við erfiðar aðstæður án þess að bugast, sýna þrautseigju og aðlögunarhæfni er kallað seigla. Rannsóknir sýna að seigla getur haft gífurlega mikið forvarnargildi þar sem hún endurspeglar viðbrögð einstaklinga í erfiðum aðstæðum. Seigla, líkt og sjálfsmynd, er í sífelldri þróun og með aldri og þroska, breyttum aðstæðum og umhverfi, breytist seigla einstaklingsins. Þannig má efla seiglu einstaklinga og styðja við hana. Með því að efla tilfinningalæsi, sjálfsmynd og seiglu nemenda er hlúð að geðheilsu þeirra og vellíðan sem m.a. skilar sér í betri námsárangri, samskiptum og farsæld í lífinu (Landlæknir, 2013). Þetta er m.a. gert í markvissri lífsleiknikennslu, þjálfun í tilfinningalæsi og seiglu, sjálfsskoðunarverkefnum, dagbókarskrifum, ígrundun, hugleiðslu, núvitund slökun o.fl.

Heilbrigði og velferð

Heilbrigði og velferð byggist á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Heilbrigði ræðst af flóknu samspili einstaklings og umhverfis og allt starf skólans þarf að stuðla að velferð nemenda. Skólinn gegnir hér lykilhlutverki í að efla jafnréttisvitund nemenda og skapa aðstæður sem efla andlega heilsu og bæta félagslega líðan barna og ungmenna. Þar gefast einnig tækifæri til að efla líkamlega hreysti og ýta undir jákvæð viðhorf nemenda til útiveru og hreyfingar, heilnæmra lífshátta og hollrar næringar. Brýnt er að heilsueflandi áherslur skólans nái yfir holla og heilsusamlega næringu, hreyfingu, hvíld, hreinlæti og kynheilbrigði (Aðalnámskrá grunnskóla, 2013). Heilsueflandi grunnskóli er verkefni á vegum Landlæknis sem Heiðarskóli hefur nú hafið innleiðingu á. Verkefnið styður skóla í að vinna markvisst að heilsueflingu í starfi sínu með því að skapa skólaumhverfi sem stuðlar að andlegri, líkamlegri og félagslegri heilsu og vellíðan nemenda og starfsfólks í samvinnu við heimili og nærsamfélag.

Öryggi

Öryggi allra einstaklinga skólasamfélagsins er ein grunnforsenda heilbrigðis og velferðar. Í Heiðarskóla eru starfræktar ýmsar öryggisáætlanir og öryggisfræðsla sem er ætlað að styðja við og stuðla að öryggi allra hagsmunaraðila. Meðal þeirra ber að nefna: Eineltisáætlun, rýmingaráætlun, umferðarfræðsla, tannvernd, kynfræðsla,

jafnréttisáætlun, slys og slysavarnir o.fl. Áætlanir þessar eru innvinklaðar í allt starf skólans og kynntar öllum hagsmunaraðilum reglulega.

Vímuvarnir

Ljóst er að foreldrar gegna stóru hlutverki í lífi barna sinna og hafa mikil áhrif á mótun og hegðun þeirra. Grunnskólinn hefur einnig mikinn áhrifamátt og gegnir m.a. mikilvægu hlutverki í draga úr eða koma í veg fyrir skaða sem neysla vímugjafa hefur á einstaklinga, fjölskyldur og samfélagið með því að gera sitt besta í að koma í veg fyrir eða seinka því að ungt fólk hefji neyslu á löglegum eða ólöglegum vímugjöfum (Landlæknir, 2015). Heiðarskóli sinnir vímuvarnum með margvíslegum hætti, sem dæmi má nefna: markviss lífsleiknikennsla, áhersla á að efla sjálfsmynd og seiglu nemenda. Vandað er til valsins varðandi utanaðkomandi fyrirlesara fyrir börn og þá lögð áhersla á sjálfstyrkingu, valdeflingu, markmiðssetningu og seiglu fremur en fræðslu um vímuefni og skaðsemi þeirra. Rannsóknir sýna að hræðsluáróður ýmiss konar getur undir vissum kringumstæðum haft þveröfug áhrif. Einnig er lögð áhersla á að kynna fyrir nemendum bjargir ef þeir finna fyrir vanlíðan af einhverju tagi.

Jákvæð netnotkun

Veigamikill hluti félagsheims barna og ungmenna er stafrænn. Nemendur nýta netmiðla til þess að eiga í samskiptum hver við annan, afla sér upplýsinga, miðla til annarra og sér til afþreyingar. Segja má í raun að greiðasti aðgangurinn að börnum og unglingum sé í gegnum stafræna miðla. Það er það umhverfi sem nemendur þekkja, skilja og nota dagsdaglega. Auk þessa eru nemendur í auknum mæli að nýta stafræna miðla í námi sínu og starfi og hafa nemendur í Heiðarskóla greiðan aðgang að spjaldtölvum og þar með veraldarvefnum. Netnotkun og samskiptamiðlar eru komnir til að vera og hafa í för með sér nýjar áskoranir fyrir börn, foreldra, skólafólk og samfélagið allt. Nauðsynlegt er að börn og ungmenni fái góða og markvissa fræðslu um netnotkun, veraldarvefinn og netsamskipti almennt. Um samskiptamiðla, ýmsa tölvuleiki, snjallforrit, myndskaið og fleira eru í gildi skýr aldurstakmörk. Í Heiðarskóla er lögð rík áhersla á að aldurstakmörkin séu virt og slíkar takmarkanir ræddar við börn og ungmenni. Net- og tölvufíkn er árátta sem tengist vaxandi tölvunotkun og hrjáir börn, ungmenni og fullorðna í síauknu mæli. Hafa ber í huga að foreldrar bera megin ábyrgð á uppeldi og velferð barna sinna og því ákaflega mikilvægt að þeir séu vakandi fyrir net- og tölvunotkun barna sinna. Fræðsla og eftirlit er mjög mikilvægt í þessum efnum sem og stuðningur við að ungmenni viðhaldi áhugamálum og stundi heilbriggt lífni. Heiðarskóli styður við jákvæða netnotkun nemenda á ýmsa vegu, t.d. með markvissri lífsleiknikennslu, fræðslu og umfjöllun um nethegðun, markvissri vinnu með samskipti og virðingu o.fl.

Unnið er með lífsleikni og forvarnir á öllum stigum í ákveðinni samfellu í öllu starfi Heiðarskóla. Settar eru skólareglur sem teknar eru til umræðu ár hvert með

nemendum og starfsmönnum. Eineltisáætlun skólans er endurskoðuð eftir þörfum og er virkjuð ef skólanum berast tilkynningar um grun um einelti.

1.–4. bekkur – sérstök verkefni:

- Umferðarfræðsla og umferðarreglur: Umgengni og öryggi í tengslum við skólabíla.
- Reiðhjól: Reglur gilda um hjólandi vegfarendur.
- Slysagildir og varasöm efni í umhverfinu.
- Hollar/heilbrigðar lífsvenjur: Hreyfing, svefn og mataræði.
- Jafnréttisfræðsla.
- Þátttaka í mannúðarstörfum t.d. að hjálpa bágstöddum og þeim sem minna mega sín.
- Sjálfsstyrking og félagsfærni.
- Netíð: Jákvæð og neikvæð samskipti.
- Umhverfismennt: Upplifun og virðingu fyrir náttúrunni.

5. – 7. bekkur – sérstök verkefni:

- Jafnréttisfræðsla.
- Þátttaka í mannúðarstörfum t.d. að hjálpa bágstöddum og þeim sem minna mega sín.
- Umferðarmerki.
- Hollar/heilbrigðar lífsvenjur: Hreyfing, svefn og mataræði.
- Kostnaður við eigin neyslu.
- Netíð: Jákvæð og neikvæð samskipti.
- Sjálfsstyrking, félagsfærni og fræðsla um heilbrigðan lífsstíl.
- Skólabúðir í Reykjaskóla fyrir 7. bekk.
- Umhverfismennt: Upplifun og virðingu fyrir náttúrunni.

8. – 10. bekkur – sérstök verkefni:

- Umhverfismennt: Upplifun og virðing fyrir náttúrunni.
- Jafnrétti: Merking hugtakanna kyn, kynhneigð og kynhlutverk og hvaða hlutverki þau þjóna í kynímynd og kynupplifun einstaklinga.
- Markmiðasetning: Raunhæf markmiðasetning í leik og starfi og leggja mat á árangur.
- Námsleiðir að loknum grunnskóla: náms- og starfsráðgjöf.
- Umferðarfræðsla.
- Fræðsla um skaðsemi áfengis, tóbaks og fíkniefna og um hvernig hver og einn getur valið heilbrigðan lífsstíl með ábyrgri neyslu og hegðun.
- Hollar/heilbrigðar lífsvenjur: Hreyfing, svefn og mataræði.
- Sjálfsstyrking og félagsfærni.

- Hópefli fyrir nemendur að hausti.
- Ungmenna- og tómstundabúðir að Laugavatni fyrir 9.bekk.
- Skólahreysti.
- Ábyrg netnotkun.
- Kynfræðsla.

2.13. Móttöku- og tilfærsluáætlun

2.13.1. Skýjaborg

September 2020

Þegar leikskólaganga hefst er mikilvægt að mynda strax góð tengsl á milli heimilis og skóla. Gagnkvæm virðing milli foreldra og leikskóla er grundvöllur þess að barninu líði vel og að það fái notið sín. Leikskólinn þarf að fá greinagóðar upplýsingar um barnið og heimilisaðstæður og foreldrar þurfa sömuleiðis að fá greinagóðar upplýsingar um skólastarfið.

Undirbúningur í skólanum:

- Foreldrar fá staðfestingu umsóknar fljótlega eftir að hún berst.
- Skólastjóri svarar foreldrum eins fljótt og auðið er hvenær aðlögun getur hafist.
- Skólastjóri velur deild fyrir barn og lætur deildarstjóra vita.
- Deildarstjóri undirbýr deildina fyrir komu nýrra barna.
- Leikskólastjóri eða deildarstjóri boðar til móttökusamtals.
- Leikskólastjóri eða deildarstjóri sendir eftirfarandi í tölvupósti til foreldra:
 - Foreldrahandbók Skýjaborgar
 - Aðlögunaráætlun
 - Vinnutíma starfsfólk deildarinnar ásamt myndum af starfsfólki
 - Eyðublað sem foreldrar eru beðnir að fylla út með bakgrunnsupplýsingum og leyfum

Undirbúningur móttökusamtals:

- Deildarstjóri safnar saman gögnum sem nota á í samtalinu.
 - Samtalsblöð.
 - Starfsáætlun leikskólans.
 - Skóladagatal.

Móttökusamtal:

- Í samtalinu sitja deildarstjóri og foreldrar, ásamt túlki ef þörf krefur.
- Í samtalinu eru fengnar bakgrunnsupplýsingar um barnið: fjölskylduhagi, tungumál, fyrri skólagöngu, styrkleikar/veikleikar barnsins ásamt áhugamálum....
- Farið yfir eftirfarandi þætti:
 - Skóladagatal og sérmerkta daga.
 - Greint frá starfsháttum skólans.

- Símanúmer skólans, Karellen, heimasíða.
- Gengið frá dvalarsamningi.
- Skólinn og deildin skoðuð.

Aðlögun barns:

Horft er til þátttökuaðlögunar þar sem foreldrar eru virkir þátttakendur fyrstu dagana. 5 daga aðlögunaráætlun er sett upp þar sem viðvera barna eykst smám saman. Ætlast er til að foreldrar séu með fyrstu dagana í leik og starfi og minnki svo smá saman viðveru sína eftir því sem traust barnsins verður meira á starfsfólk og umhverfi.

Börn af erlendum uppruna:

- Farið er eftir sömu punktum og hér að ofan. Þegar foreldrar eru boðaðir í móttökusamtal er athugað hvort þeir óski eftir túlkapjónustu.
- Skólinn sér um að panta túlk. Ath. samtal með túlki tekur lengri tíma heldur en samtal án túlks.
- Æskilegt er að barn sé komið með kennitölu, en barn hefur rétt til þess að hefja skólagöngu meðan beðið er eftir afgreiðslu kennitölunnar.
- Í móttökusamtali:
 - Farið yfir ofangreinda þætti.
 - Farið yfir menningu skólans og landsins eftir því sem við á (s.s. þorrablot, öskudagur, jólahald), ásamt því að afla upplýsinga um menningu fjölskyldunnar.
 - Komast þarf að því hvort barnið hafi einhverjar sérþarfir.
 - Farið yfir starfshætti, t.d. tilkynna forföll barns, þau þroskapróf/skimanir sem gerðar eru í leikskólanum, reglur og venjur, útiveru og viðeigandi starfshætti.
 - Greint er frá mikilvægi þess að barnið viðhaldi móðurmáli sínu og bent á nýta sér bókasöfnin sem stuðning í því sambandi. Móðurmálið er mikilvægur grunnur fyrir önnur mál og kunnátta í því veitir barninu öryggi.
 - Benda á íslensk öpp sem geta hjálpað í íslenskukennslu s.s. krakkaruv, ordagull, georg og félagar.
 - Óska eftir myndum af fjölskyldu og/eða uppáhaldsleikfang barns sem róar barnið og eykur öryggiskennd.
 - Greina foreldrum frá því að tvítyngd börn fá 1 klst á dag í sérstuðning til að efla málþroska barnsins.
- Deildarstjóri undirbýr deildina sérstaklega m.t.t. sjónræns skipulags og tákna með tali.
- Allt starfsfólk þarf að setja sig inn í þarfir og stöðu barnsins.
- Málörvun og íslenskunám fer fram allan daginn

2.13.2. Heiðarskóli

Upphaf skólagöngu 6 ára barna

Það er mikilvægt að taka vel á móti nýjum nemendum svo upplifun þeirra af skólanum og fyrstu kynni séu góð. Skólasamstarf leik- og grunnskóla er í föstum skorðum og börnin úr Skýjaborg fá góða aðlögun árið áður en skólaganga hefst. Væntanlegum börnum í 1. bekk er boðið í Vorskólann að vori áður en skólaganga hefst. Vorskóladagarnir eru 3 og börnin koma með skólabílum í skólann og fá því einnig aðlögun í skólaakstrinum. Áður en vorskólinn hefst er foreldrum boðið á kynningarfund. Skólastjóri eða aðstoðarskólastjóri ásamt umsjónarkennara hópsins ef því verður við komið sjá um fundinn.

Upplýsingar um eftirfarandi eru veittar á kynningarfundinum:

- Stundaskrá vorskóladaganna
- Fatnaður
- Húsnæðið; skóli og íþróttahús.
- Skóladagatal; farið yfir óhefðbundna skóladaga og lokanir
- Símanúmer, heimasíða og netföng kynnt
- Skólareglur
- Skólaakstur
- Hvert á að snúa sér ef barni líður illa í skólanum
- Heimanám og samstarf heimilis og skóla, hlutverk foreldra
- Skráningarkerfi skólans kynnt fyrir foreldrum og þeir fá lykilorð sent í tölvupósti
- Skráningarblað þar sem allar helstu upplýsingar um barnið koma fram, einnig gefst foreldrum tækifæri til að afpakka myndbirtingar af sínu barni á vegum skólans, t.d. á heimasíðu og í fréttamiðlum.

Nýnemar úr öðrum skólahverfum

Þegar nýnemar úr öðrum skólahverfum hefja nám við skólann eru móttökur einstaklingsmiðaðar. Nýnemar byrja ýmist í Heiðarskóla í upphafi skólaárs eða á skólaárinu. Nýnemar og foreldrar/forráðamenn hitta skólastjóra eða aðstoðarskólastjóra áður en skólaganga hefst. Skólastjóri eða aðstoðarskólastjóri kynnir helstu áherslur í skólastarfinu, fyrirkomulag skólaaksturs, sýnir skólann og kynnir nemandann og foreldra/forráðamenn fyrir umsjónarkennara. Nemandinn fær afhenta stundatöflu og ákveðið er hvenær hentugast sé að hann hefji skólagöngu.

Gátlisti fyrir móttökuviðtal:

- Nafn barns
- Kennitala barns
- Heimilisfang
- Foreldrar/forraðmenn, nöfn og netföng
- Stundatafla
- Útivist og frímínútur, fatnaður
- Fæðisgjöld
- Húsnæðið; skóli og íþróttahús.
- Skóladagatal; farið yfir óhefðbundna skóladaga og lokanir

- Símanúmer, heimasíða og netföng kynnt
- Skólareglur
- Skólaakstur
- Heimasíða
- Heimanám og samstarf heimilis og skóla, hlutverk foreldra
- Námsumsjónarkerfi – Mentor og lykilorð
- Áherslur skólans t.d. grænfánaskóli, uppeldi til ábyrgðar, spjaldtölvur, útivist
- Ef við á - upplýsingar um barn frá greiningaraðilum

Skólastjóri tilkynnir komu nýrra nemanda á starfsmannafundi og umsjónarkennari ræðir við bekkinn og undirbýr komu barnsins hefji það nám eftir að skólastarfið er komið af stað. Umsjónarkennari aðstoðar nemandann eftir þörfum í aðlögun hans og fær aðra nemendur til að aðstoða nýnemann frá upphafi og hjálpa honum við að öðlast öryggi á nýjum stað. Fljótlega eftir að skólaganga hefst hefur umsjónarkennari samband við foreldra og ræðir gang mála.

Ef þörf er á einstaklingsmiðun í móttökum er það gert með þarfir hvers og eins barns í huga. Sérkennari skólans tekur þátt í að skapa móttökur við hæfi, og í samráði við hann eru fundin viðeigandi stuðningsúrræði sem hæfa þörfum barnsins.

2.13.3. Móttökuáætlun fyrir nemendur með sérþarfir í Heiðarskóla

Auk almennrar móttökuáætlunar samkv. 16. gr. laga um grunnskóla skulu grunnskólar útbúa móttökuáætlun fyrir nemendur með sérþarfir. Í slíkri áætlun skal m.a. gera grein fyrir samstarfi innan skólans um skipulagi kennslunnar, aðbúnaði, aðstöðu, notkun hjálpartækja, skipulagi einstaklingsnámskrá, kennsluháttum og námsmati, hlutverki umsjónarkennara, sérkennara og annarra fagaðila innan skólans og samstarfi við foreldra. Tilgreina skal áform skólans um stuðning við nemendur með sérþarfir við nemendur til félagslegrar þátttöku og virkni í skólasamfélaginu, svo sem í félagslífi og tómstundastarfi skólans. Í slíkri áætlun skal einnig gera grein fyrir samstarfi við aðila utan skólans.

Í Heiðarskóla er almenn áætlun um móttöku nýrra nemenda auk þess er til sérstök móttökuáætlun vegna nemenda með annað móðurmál en íslensku. Í almennu áætluninni er fjallað um almenn atriði við að byrja í nýjum skóla, sú áætlun gildir um alla nemendur í skóla án aðgreiningar, en til viðbótar þarf að hafa eftirfarandi í huga varðandi nemendur með sérstakar þarfir.

Móttökuáætlun fyrir nemendur með sérþarfir:

- Þegar nemandi með skilgreindar sérþarfir hefur skólagöngu í Heiðarskóla hitta foreldrar og nemandi sérkennara, sem hefur umsjón með móttöku nemenda með sérþarfir. Farið er yfir einstaklingslegar þarfir nemandans og það hvernig skólinn bregst við þeim.

- Lagður er rammi að áætlun um skipulag náms og kennslu svo og áætlun um það hvernig vinna á að að koma nemandanum inn í námshópinn á félagslegum forsendum. Gögn afhent ef þau eru fyrir hendi um nemandann.
- Skipað er teymi um viðkomandi nemanda sem í eiga sæti foreldrar, umsjónarkennari, sérkennari, fagaðili og stuðningsfulltrúi ef það á við. Teymið fundar a.m.k. tvisvar á önn.

Samstarf um skipulag kennslunnar, einstaklingsáætlanir, kennsluhætti og fleira:

- Sérkennari hefur umsjón með móttöku nemenda með sérþarfir í skólann. Umsjónarkennari ber ábyrgð á skipulagningu náms barnsins í góðu samstarfi við sérkennara, foreldra barnsins og barnið sjálft eins og aðstæður leyfa.

Umsjónarkennari og sérkennari bera sameiginlega ábyrgð á gerð einstaklingsnámskrár þar sem tekið er mið af þroska og stöðu viðkomandi nemenda, óskum foreldra og mati starfsmanna á hverjum tíma. Í einstaklingsnámskrá skal tiltekið um námsmarkmið, námsaðstæður, námsefni, námsmat og aðrar aðstæður í skólanum. Þar sem það er stefna Heiðarskóla að vera skóli án aðgreiningar og að nemendur stundi einstaklingsmiðað nám er gert ráð fyrir því að nemandinn stundi nám sitt í sínum námshópi með eða án stuðnings. En ef talið er að það þjóni hagsmunum barnsins betur er líka boðið uppá sérkennslu í litlum hópi eða einstaklingslega. Námsmatið er lýsandi og hvetjandi og leiðbeinandi um framhald náms og kennslu.

Aðgengi og notkun hjálpartækja:

- Ef skólinn þarf að aðlaga aðgengismál sín vegna komu nýs nemanda í skólann verður leitað allra leiða til að koma þeim í lag. Það sama á við ef nemandi þarf á hjálpartækjum að halda við nám sitt, þá verður leitað allra leiða til að hafa þau tiltæk til náms. Hér getur verið um að ræða tölvur og ýmis jaðartæki fyrir tölvur, lestrarforrit, ýmis gagnvirk forrit, stóla, borð, rúm og margt fleira.

Stuðningur til félagslegrar þátttöku og virkni:

- Umsjónarkennari, sérkennari og stuðningsfulltrúi ef við á leita leiða til að efla nemandann til félagslegrar þátttöku og virkni innan skólans. Náð samstarf er við Félagsmálastjóra Hvalfjarðarsveitar um félagslega viðburði fyrir börn á skólaaldri í samfélaginu. Í vettvangsferðum og lengri ferðum s.s. ferðum í skólabúðir er sérstaklega gætt að því að allir nemendur geti tekið þátt.

Aðbúnaður og aðstaða:

- Leitast er við að hafa fjölbreytt úrval námsgagna og nýta tölvur og tölvuforrit til náms allt eftir því sem hentar hverjum nemanda.

Samstarf við aðila utan skólans:

- Samstarf er við ýmsa aðila, allt eftir þörfum barnsins, t.d. skólahjúkrunarfræðing, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins, skólasálfræðing, fulltrúa Barnaverndar, Barna- og

unglingageðdeild eða aðra þá sem vinna með viðkomandi börnum. Umsjónarkennari, sérkennari og stuðningsfulltrúi sitja skilafundi og samstarfsfundi eftir þörfum. Sérkennari er milligönguaðili við samstarfsaðila og skipuleggur og boðar til teymisfunda eftir þörfum. Samstarf við foreldra utan teyma eru hefðbundin foreldraviðtöl, samskipti gegnum Mentor, með tölvupósti auk samstarfsfunda eftir þörfum og/eða áætlunum sem gerðar eru. Nemendaverndarráðsfundir eru mikilvægir samstarfsfundir allra fagaðila skólasamfélagsins. Þar eru málefni þessara nemenda gjarnan rædd og farið yfir stöðu þeirra.

2.13.4. Móttökuáætlun fyrir nemendur með annað tungumál en íslensku í

Heiðarskóla

Heiðarskóli tryggir að nemendur með annað tungumál en íslensku og foreldrar þeirra fái ráðgjöf og aðgang að upplýsingum um skólann. Í Heiðarskóla er stefnt að því að að veita nemendum, sem eru með annað móðurmál en íslensku, skólavist eins skjótt og auðið er. Við skólabyrjun er unnið eftir eftirfarandi verklagi:

- Bakgrunnsupplýsingar
- Móttökuviðtal
- Skólabyrjun
- Foreldrasamstarf

Bakgrunnsupplýsingar

Skólinn fær upplýsingar um nafn nemandans, fæðingarár, þjóðerni, tungumál og símanúmer foreldra og kannar hvort þörf er á túlkaþjónustu. Æskilegt er að barnið hafi fengið kennitölu, en barn hefur rétt til skólagöngu meðan beðið er afgreiðslu kennitölnnar.

Móttökuviðtal

Foreldrar fá úthlutað tíma fyrir móttökuviðtal við fyrsta tækifæri. Móttökuviðtalið sitja foreldrar, nemandi, skólastjóri og/eða aðstoðarskólastjóri, umsjónarkennari og fleiri aðilar ef þurfa þykir t.d. hjúkrunarfræðingur, félagsmálastjóri eða sérkennari. Markmið viðtalsins er að afla upplýsinga um nemandann og hins vegar að veita upplýsingar um skólann þ.á.m. um skóladagatal, stundatöflu, mötuneyti, hefðir og siði, útivist og frímínútur, skólaakstur, námsumsjónarkerfi, heimasíðu, tölvupóst, spjaldtölvur, íþróttir og útivist. Foreldrar mæta með upplýsingar um fyrri skólagöngu nemandans s.s. einkunnir og greiningar ef einhverjar eru, upplýsingar um tungumál sem nemandi talar, móðurmál og hugsanlega önnur tungumál. Í móttökuviðtali er fjölskyldunni fylgt um skólann og ákveðið hvenær nemandinn hefji skólagöngu. Í móttökuviðtali er einnig ákveðið hvernig best hentar að eiga samstarf og deila upplýsingum á milli heimilis og skóla.

Skólabyrjun

Skólastjóri tilkynnir komu nýs nemanda á starfsmannafundi og hvetur starfsfólk til að hafa sérstakt auga með viðkomandi og styðja. Umsjónarkennari undirbýr námshópin fyrir komu

nýs nemanda og hugar vel að félagslegri aðlögun ásamt kynningu á menningarlegum bakgrunni. Umsjónarkennari aðstoðar nemandann eftir þörfum í aðlögun hans og fær aðra nemendur til að aðstoða nýnemann frá upphafi og hjálpa honum við að öðlast öryggi á nýjum stað. Fljótlega eftir að skólaganga hefst er aftur haldinn fundur og farið yfir stöðuna. Nemendur með annað móðurmál en íslensku eiga rétt á kennslu í íslensku sem öðru tungumáli. Sú kennsla fer að öllu jöfnu fram innan teymis eða með sérkennara. Eldri nemendur geta stundað fjarnám á vegum skólans í sínu móðurmáli.

Foreldrasamstarf

Nauðsynlegt er að vera í stöðugu sambandi við foreldra fyrstu vikurnar og áfram reglulega eftir þörfum. Skólinn leggur ríka áherslu á að ávinna sér traust foreldra og stuðla að gagnkvæmum skilningi og virðingu. Það er t.d. gert með því að hvetja foreldra til að taka þátt í aðlögun barns síns að skólanum, m.a. með því að vera með barninu í skólanum fyrstu dagana og kynnst því starfi sem þar fer fram. Foreldrar eru hvattir til að leggja rækt við móðurmál barnsins heima fyrir.

3. Kafli – Nám og samstarf

3.1. Grunnþættir menntunar

Samkvæmt aðalnámskrám leik- og grunnskóla (2011) eru sex grunnþættir menntunar lagðir til grundvallar í öllu skólastarfi. Þeir eru: læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar eru grunnþættir menntunar hafðir að leiðarljósi þegar námsefni er valið eða við ákvarðanir um viðfangsefni. Grunnþættirnir eru settir fram til þess að leggja áherslu annars vegar á samfélagsleg markmið og hins vegar á markmið sem varða menntun sérhvers einstaklings. Mikilvægt er að skipuleggja skólastarfið þannig að börn læri að tengja saman viðfangsefnin og að þau sjái þannig tilgang í því starfi sem fram fer í skólanum.

Sá skilningur sem lagður er í grunnþættina á að vera rúmur og þeir samtvinnaðir hver öðrum og skólastarfinu öllu. Starfshættir innan skólans eiga að fléttast saman við það viðhorf að markmið menntunar sé að gera börn hæf til að spjara sig í daglegu lífi og efla getu þeirra og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það. Hlutverk kennara er að taka frumkvæði að breytingum á skólastarfi og stuðla að því að börn verði þar virkir þátttakendur. Þannig miðar almenn menntun að því að efla hæfni barna til að leysa hlutverk sín í samfélagi nútímans en hæfnin byggir fyrst og fremst á þekkingu þeirra og leikni.

3.1.1. Læsi

Í nýrri menntastefnu er talað um læsi, bæði í hefðbundnum og óhefðbundnum skilningi. Þannig er annars vegar átt við tæknina sem felst í því að kunna að lesa og skrifa texta, þ. m. t. að nýta sér þá miðla og upplýsingatækni sem völ er á í þjóðfélaginu hverju sinni. Hins vegar er átt við hina yfirfærðu merkingu þess að geta lesið í umhverfið og margvíslegar félagslegar aðstæður. Þá er átt við læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Lögð er áhersla á að læsi snúist um sköpun merkingar og sú merkingarsköpun fer aldrei fram í tómarrúmi. Reynsla og aðstæðubundnir þættir hafa ávallt áhrif á þá merkingu sem lögð er í

texta, aðstæður eða umhverfi hverju sinni. Þannig skal stefnt að því að börn öðlist hæfni til að skynja og skilja umhverfi sitt á gagnrýnninn hátt og taka þátt í að móta það og skapa eigin merkingu og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þau lesa eða skynja með hjálp þeirra miðla og tækni sem völ er á.

Leiðir:

- Þróa læsi frá upphafi leikskólagöngu og til loka grunnskólagöngu og hafa lestur, ritun, tjáning og merkingarsköpun mikið vægi í þeirri þróun.
- Þjálfar börn í öflun upplýsinga, greiningu á þeim, túlkun og miðlun ásamt því að læra hugtök og leggja áherslu á notkun þeirra í réttu samhengi og yfirfærslu á ólík fyrirbæri í samfélaginu og umhverfinu.
- Nýta hugmyndafræði Byrjendalæsis/Leikskólalæsis til að efla og styrkja læsi barna frá unga aldri í leikskólanum og á yngsta stigi grunnskólans. Ekki er verið að einblína á lestur heldur einnig að þjálfar hlustun, tal og ritun. Gengið er út frá því að börn þurfi lesefni sem kveikir áhuga þeirra, ýtir undir ímyndunarafl, hvetur þau til gagnrýnnar hugsunar og gefur þeim tækifæri á að mynda merkingarbærar tengingar við eigið líf.
- Byggja á aðferðinni Orð af orði í 4.–10. bekk.
- Börn í 7. bekk taki árlega þátt í Stóru upplestrarkeppninni.
- Hvetja til frjáls lestrar á öllum stigum skólans.
- Hafa gott aðgengi að fjölbreyttri tækni og miðlum til að gera nám og leik merkingarbært.
- Kenna læsi í gegnum umhverfismennt og gera börnum kleift að vera læs á umhverfið.
- Leggja áherslu á menningarlæsi í gegnum list- og verkgreinar.

3.1.2. Menntun til sjálfbærni

Menntun til sjálfbærni snýst um að gera börnum kleift að takast á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, efnahags, samfélags og velferðar. Sjálfbærni felur í sér að við skilum komandi kynslóðum umhverfi okkar ekki í lakara ástandi en við tókum við því. Í sjálfbærnimenntun felst viðleitni til að skapa samábyrgt samfélag þar sem sérhver einstaklingur er þroskaður sem virkur borgari, meðvitaður um gildi, viðhorf og tilfinningar sínar. Í sjálfbærnimenntun felst einnig að börn takist á við margvísleg álitamál og ágreiningsefni í námi sínu. Starfshættir skóla skulu fléttast við það viðhorf að markmið menntunar sé geta til aðgerða. Í því felst þjálfun í lýðræðislegum vinnubrögðum og því að stuðlað sé að áhuga og vilja til þess að börn taki þátt í samfélaginu.

Leiðir:

- Skapa samábyrgt skólasamfélag þar sem hver og einn tekur ábyrgð og er meðvitaður um gildi gagnvart samfélagi og umhverfi.

- Umhverfisstefna skólans og þátttaka í Grænfánanum taki vel á áherslum menntunar til sjálfbærni og flétti þær inn í daglegt starf skólans og ýti undir að sett markmið náist.
- Börn fái þjálfun í gagnrýnni hugsun með því að starfsfólk noti opnar spurningar, virka hlustun og aðferðir sem hvetja til einstaklingsmiðaðrar nálgunar í leik og námi.
- Gera börnum kleift að takast á við viðfangsefni er lúta að samspili umhverfis og félagslegra þátta í þróun samfélags.
- Leggja áherslu á að efla siðferðisleg gildi, virðingu og gagnrýna hugsun varðandi hnattræn áhrif okkar og að börnin geri sér grein fyrir að viðbrögð á heimaslóð skipti ekki síður máli en þátttaka á heimsvísu.
- Þjóða upp á náms- og starfsfræðslu sem stuðlar að því að gera nemendur meðvitaða um þá möguleika sem í boði eru að loknum grunnskóla.

3.1.3. Lýðræði og mannréttindi

Gagnrýnin hugsun og ígrundun um grunngildi samfélagsins eru hornsteinn lýðræðis- og mannréttindamenntunar sem skólum landsins er ætlað að rækta. Virðing fyrir mannréttindum, viðhorfum, gildismati og siðferði eru ríkir þættir í lýðræðismenntun. Skólar þurfa að mennta börn til að búa í lýðræðisþjóðfélagi ásamt því að iðka starfshætti sem byggja á lýðræði og mannréttindum í öllu skólastarfi. Skólasamfélagið allt þarf að finna til samábyrgðar, meðvitundar og virkni til að svo megi verða.

Í fyrsta lagi þurfa skólar að taka mið af því að barna bíður að taka þátt í lýðræðissamfélagi og því er mikilvægt að þeir læri að skilja hvað í því felst. Í öðru lagi þurfa skólar að taka mið af því í öllum starfsháttum að borin sé virðing fyrir manngildi hvers og eins. Gert er ráð fyrir því að börn læri til lýðræðis með því að læra um lýðræði í lýðræði.

Mikilvægt er að í öllu námi, viðfangsefnum skólastarfsins og aðferðum sé tekið tillit til áhuga barna og ábyrgðar þeirra á eigin námi. Einnig þarf að efla þekkingu á grundvallarréttindum barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. Samfélagsgreinar og lífsleikni eru kjölfesta þekkingar á lýðræði og mannréttindum og viðhorfa til sömu þátta.

Leiðir:

- Hafa heildstæða námsáætlun í lífsleiknikennslu allt skólastigið þar sem m.a. er lögð áhersla á lýðræðis- og mannréttindamenntun og virkni barna til ígrundunar.
- Börn eru markvisst hvött til að taka afstöðu til siðferðislegra álitamála og hafa möguleika til að taka þátt í mótun skólastarfsins í heild og einstaka verkefnum, með gagnrýnni og opinni samræðu.
- Hafa reglulega bekkjarfundi/hópastarf hjá öllum nemendahópum þar sem börn þjálfist í lýðræðislegum vinnubrögðum.
- Börn taki þátt í mati á skólastarfinu með árlegum könnunum.

- Þjálfun lýðræðislegra vinnubragða í leik, almennu námi og félagsstörfum í skólastarfinu.
- Reyna að höfða til áhuga og vilja barna til þess að taka virkan þátt í skólastarfinu og samfélaginu með jákvæðum hætti.
- Nemendur eigi sinn fulltrúa í skólaráði.
- Vinna eftir Uppbyggingarstefnunni í Heiðarskóla sem gengur út á jákvæð samskipti þar sem hver og einn lærir um eigin grunnþarfir og hvernig er hægt að mæta þeim án þess að skaða eða meiða aðra.
- Nemendur geri bekkjarsáttmála í upphafi hvers skólaárs þar sem þeir velja sér grunngildi bekkjarins á lýðræðislegan hátt.
- Skipa umhverfisnefndir í Heiðarskóla og Skýjaborg með börnum, starfsfólki og foreldrum.

3.1.4. Heilbrigði og velferð

Í skóla sem leggur áherslu á daglega hreyfingu og markvisst hreyfiuppeldi er lagður grunnur að líkamlegri, andlegri og félagslegri velferð til lífstíðar. Veita þarf fræðslu um hreyfingu, efla hreyfifærni og skapa öruggt umhverfi sem hvetur alla til hreyfingar. Taka þarf mið af þessu í íþróttakennslu og öllu öðru skólastarfi. Í skólanum þarf á sama hátt að stuðla að heilsusamlegu fæðuvali með fræðslu og góðu framboði á fjölbreyttum mat. Leggja þarf áherslu á uppeldis- og félagslegt gildi máltíða meðal annars með því að gefa nægan tíma til að nærast.

Skólinn þarf að taka mið af þörfum allra barna á einstaklingsbundinn hátt. Allir þurfa tækifæri til að njóta styrkleika sinna sem er lykilþáttur í að byggja upp jákvæða sjálfsmynd. Mörg áhugamál barna stuðla að heilbrigði og geta nýst í þessu samhengi. Með því að gefa áhugasviðum þeirra rými í skólastarfinu gefst tækifæri til að vinna út frá styrkleikum og áhuga, byggja upp jákvæða sjálfsmynd og efla þannig heilbrigði.

Leiðir:

- Hlúa markvisst að þroska og heilbrigði, velferð og vellíðan frá ýmsum hliðum í öllu skólastarfi. Með daglegri hreyfingu og markvissu hreyfiuppeldi er lagður grunnur að góðri heilsu og jákvæðum viðhorfum til hollustu og heilsuræktar.
- Hafa skólabrag sem byggir á jákvæðni og samábyrgð allra sem vinna í skólasamfélaginu.
- Vinna eftir forvarnarstefnu sveitarfélagsins og skólans.
- Vinna að heilsueflandi skólastarfi.
- Bjóða upp á tómstunda- og íþróttaskóla á skólatíma fyrir elsta árgang leikskólans og 1.– 4. bekk þar sem börn fá kynningu á íþróttagreinunum.
- Taka þátt í sameiginlegum verkefnum á landsvísi, s.s. Lífshlaupinu, Norræna skólahlaupinu og Skólahreysti.
- Leggja áherslu á reglubundna og uppbyggilega forvarnarfræðslu.
- Vinna samkvæmt ráðleggingum Lýðheilsustöðvar um næringu og hollustu í mótuneytum skólans.

- Veita börnum reglubundna fræðslu um heilbrigði og velferð.
- Hafa starfandi námsráðgjafa sem nemendur geta leitað til með hugðarefni sín og m.a. tekið áhugasviðspróf.
- Vinna að heilbrigði og velferð nemenda í lífsleiknikennslu, t.a.m. eflingu jákvæðrar sjálfsmyndar og góðra samskipta.
- Standa fyrir viðburðum sem er þáttur í að byggja upp sjálfstraust og sjálfsmynd barna.
- Heilsuvernd skólabarna sinni skipulagðri heilbrigðisfræðslu og hvetji til heilbrigðra lífshátta ýmist í hópi eða á einstaklingsgrunni.
- Leggja áherslu á góð samskipti heimila og skóla sem almennt stuðlar að velferð barna.

3.1.5. Jafnrétti

Öll viðfangsefni skólastarfs eiga að grundvallast á jafnræði og jafnrétti. Efla þarf skilning barna á stöðu kynjanna í nútíma þjóðfélagi og búa bæði kynin jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Jafnréttismenntun vísar til inntaks kennslu, kennsluhátta og námsumhverfis og áhersla skal lögð á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.

Leiðir:

- Vinna markvisst að jafnrétti í öllu skólastarfi.
- Öll börn hafi jöfn tækifæri til náms, þroska og þátttöku í félagslífi.
- Stuðla að því að öll börn njóti alhliða menntunar og fái hvatningu í samræmi við þroska og áhuga.
- Efla sjálfstæði og sjálfsvirðingu barna.
- Einstaklingsmiðað nám þar sem komið er til móts við margbreytilegan hóp.
- Kynna börnum málefni hinna ýmsu þjóðfélagshópa og hvetja til jákvæðni og umburðarlyndis gagnvart fjölbreytileika mannlífsins.
- Vinna með Uppbyggingarstefnuna í Heiðarskóla.
- Leggja í starfi áherslu á gildi skólans: virðingu, vellíðan, metnað og samvinnu.
- Skólastarfið sé til fyrirmyndar með allt sem jafnréttismál varðar.
- Vinna eftir jafnréttisstefnu sveitarfélagsins og jafnréttisáætlun skólans.

Skólinn hefur sett sér nánari áætlun um markmið og leiðir í Jafnréttisáætlun Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar sem [má sjá hér](#).

3.1.6. Sköpun

Sköpunargleði leiðir til námsáhuga þegar börn skynja merkingu viðfangsefnanna og geta tengt það við raunverulegar aðstæður. Sköpun byggist á gagnrýnni hugsun og því að geta farið út fyrir mengi hins þekkta og þar með aukið þekkingu sína og leikni. Sköpun sem grunnþáttur í menntun skal stuðla að ígrundun, persónulegu námi og frumkvæði í skólastarfi. Sköpun er

grunnurinn að því að horfa til framtíðar og móta sér framtíðarsýn, taka þátt í mótun lýðræðissamfélags og skapa sér hlutverk innan þess. Sköpun í skólastarfi felst í því að móta viðfangsefni sem örva hugmyndaflug einstaklings eða hóps, gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en viðkomandi hefur áður gert og miðla til annarra. Sköpunarferlið er ekki síður mikilvægt en afraksturinn. Áhersla er lögð á að börn öðlist sem dýpstan skilning á því sem þau eru að fást við í náminu með skapandi starfi, verklegri færni og nýsköpun. Hvetja skal til gagnrýnnar hugsunar í öllu starfi og öllum námsgreinum sem leiða mun til frumkvæðis, frumleika og sjálfstæðis í vinnubrögðum. Leikur er mikilvæg námsaðferð og opnar víddir þar sem sköpunargleði barna getur notið sín. Hamingja og gleði liggja í því að finna hæfileikum sínum farveg og fá að njóta sín sem einstaklingur og hluti af heild. Sköpun er mikilvægur grunnur að því að horfa til framtíðar og móta sér framtíðarsýn, taka þátt í mótun lýðræðissamfélags og skapa sér hlutverk innan þess.

Leiðir:

- Áhersla á sköpun, frumkvæði og frumleika við margvísleg verkefni. Útfærsla og afrakstur einstakra verkefna byggir oft á sköpun og hugmyndaflugi barna.
- Brjóta skólastarfið upp á ýmsan máta og hafa starfið eins skapandi og fjölbreytt og kostur er.
- Vinna að skapandi viðfangsefnum með aðferðafræði nýsköpunar, þ.e. að skapa eitthvað nýtt eða endurnýta eða breyta vöru eða þjónustu sem er til fyrir.
- Bjóða upp á fjölbreytt verkefni sem örva frjóga hugsun, frumkvæði og sjálfsmynd.
- Beita fjölbreyttum námsmatsaðferðum.
- Þemavinna og samþættingu bók-, list- og verkgreina.
- Vinna samkvæmt aðferðafræði könnunaraðferðarinnar í Skýjaborg.
- Fylgja eftir Grænfánastefnu skólans.
- Börn njóti sköpunar á eigin forsendum.
- Vinna með opinn efnivið.

3.2. Samstarf leik- og grunnskóla

Skólaganga barna á að mynda samfellda heild þannig að reynsla og nám barna á fyrri skólastigum nýtist þeim á því næsta. Að ljúka leikskólanámi og byrja í grunnskóla felur í sér breytingar fyrir börn og fjölskyldur þeirra. Til að skapa börnum öryggi og ný námstækifæri er mikilvægt að nám og uppeldi í grunnskóla byggist á fyrri reynslu og námi þeirra. Sú þekking og þau viðfangsefni sem börnin fást við í leikskólanum verða grunnur sem grunnskólanámið byggist á. Jafnframt fá þau tækifæri til að takast á við áframhaldandi krefjandi verkefni og öðlast nýja reynslu. Vegna ólíkra starfshátta og umhverfis leik- og grunnskóla getur barn upplifað miklar breytingar við að fara á milli þessara skólastiga. Rannsóknir og reynsla hafa sýnt að samvinna, samfella og tengsl skólastiga veita börnum mikið öryggi á þessum tíma- mótum og geta auðveldað flutning milli skólastiganna.

Til að auka samfellu á milli skólastiga enn frekar er stoðþjónusta sameiginleg og nokkrir starfsmenn vinna á báðum starfsstöðvum, s.s. sérkennari, þroska- eða iðjuþjálfari og leik- og grunnskólakennari.

Markmið samstarfsins er að:

- Skapa samfellu í uppeldi og námi barna í leik- og grunnskóla.
- Stuðla að vellíðan og öryggi barna við að fara úr leikskóla í grunnskóla.
- Hlusta á raddir barna og foreldra, efla lýðræði og áhrif þeirra á skólaskilin.
- Byggja upp gagnkvæma þekkingu og skilning á starfi starfsmanna þvert á skólastigin.
- Skapa samræðugrundvöll milli starfsfólks leik- og grunnskóla.
- Tryggja upplýsingamiðlun milli skólastiganna.
- Auka símenntun starfsmanna þvert á skólastigin.

Persónuupplýsingar sem liggja fyrir um hvert barn í leikskóla, og nauðsynlegar eru fyrir velferð og aðlögun barnsins í grunnskólanum, skulu fylgja barninu í grunnskólann samkvæmt 16. gr. Laga um leikskóla nr. 90/2008. Leikskóla ber að senda upplýsingar með barni og láta foreldra vita um upplýsingagjöfina. Upplýsingar eru settar fram á skilafundi með fulltrúum leikskóla og grunnskóla áður en barnið hefur grunnskólagöngu. Öll sérkennslugögn flytjast yfir af sérkennara skólans. Jafnframt er foreldrum skylt að veita upplýsingar um barnið sitt sem nauðsynlegar eru fyrir skólastarfið og velferð barnsins. Meðferð mála er í samræmi við persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga.

Heimsóknir í Skýjaborg og Heiðarskóla

- Skilgreint og skipulagt samstarf og samvinna er á milli Heiðarskóla og Skýjaborgar sem starfsfólk skólanna vinna að í sameiningu.
- Gagnkvæmar ferðir elstu barna leikskólans og 1. bekkjar yfir skólaárið, sex ferðir á hvorri önn. Einnig er stefnt að samstarfi utan veggja skólans t.d. í Fannahlíð eða Ölver, sveitabæ eða fjöru. Meginþema í skólasamstarfsverkefnum tengjast umhverfis- og náttúruvernd og að leikskólabörnin læri að þekkja húsnæði, umhverfi og starfshætti grunnskólans ásamt því að kynnast starfsfólki og nemendum.
- 1. bekkur heimsækir leikskólann einu sinni á hvorri önn.
- Nemendur í 3. bekk lesa fyrir leikskólabörn á Degi íslenskrar tungu.
- 7. bekkur les sögur í tengslum við undirbúning fyrir Stóru upplestrarkeppnina.
- Umhverfisnefndir Heiðarskóla og Skýjaborgar reyna að funda saman einu sinni yfir veturinn, gjarnan á vorskóladögum.
- Sameiginleg sýning er undirbúin fyrir Fullveldishátíð skólans í Heiðarskóla.
- Boðið er upp á valgrein þar sem nemendur í unglingadeild fá tækifæri til að kynnast starfinu á Skýjaborg.

Tengsl og skil skólastiga

- Sérkennari og deildarstjóri Regnbogans halda utan um öll gögn er varða elstu börn leikskólans og tryggja að samræmdar upplýsingar fari á milli leik- og grunnskóla þegar fyrir liggur hvaða kennari tekur við 1. bekk.
- Deildarstjóri Regnbogans lætur foreldra/forráðamenn vita af upplýsingagjöf til grunnskólans, þ.e. almenna umsögn um hvert barn og greiningar ef við á.
- Vorskóli og foreldrakynning er haldin að vori í Heiðarskóla fyrir nýja nemendur og foreldra/forráðamenn þeirra.

Samstarf starfsfólks

- Skipulagsfundir að hausti: Leik- og grunnskólakennarar skipuleggja og kynna samstarf vetrarins.
- Endurmat vegna haustannar, skipulagsfundur við annaskil: Kennarar á báðum skólastigum funda og fara yfir samstarf haustannar.
- Matsfundur að vori: Kennarar á báðum skólastigum meta árangur af samstarfi vetrarins, fara yfir það og koma með tillögur að úrbótum.
- Foreldrar og starfsmenn meta samstarf skólanna í viðhorfakönnunum.
- Skilafundir: Deildarstjóri og sérkennari koma nauðsynlegum upplýsingum til umsjónakennara 1. bekkjar.
- Samræming skóladagatala Heiðarskóla og Skýjaborgar og síðan grunnskólum Akraness með vetrarfrísdaga ef því er við komið.
- Matráðar leik- og grunnskóla samræma matseðla og innkaup.
- Samræmd innkaup skólans í heild, m.a. vegna þrifa og ræstingar.
- Kennaraskipti í leik- og grunnskóla. Brúa bilið milli skólastiga og kynnast störfum hvers annars. Kennarar leik- og grunnskóla taka þátt í kennslu hver hjá öðrum.
- Leikskóla- / byrjendalæsi: Kennsluaðferð ætluð elstu börnum í Skýjaborg og nemendum í 1. – 4. bekk. Starfsfólk leikskóla og kennarar í 1. – 4. bekk sjá um skipulag.

Menning og fræðsla

Samstarf og samnýting er um ýmiskonar kynningar, fræðslu og sýningar sem geta hentað börnum annars vegar og starfsfólki hins vegar.

Fræðsla fyrir alla starfsmenn skólans:

- Áherslur skólans í heild í þróunarmálum og endurmenntun.
- Umhverfismennt, fræðsla og verkefni.
- Fræðsla fyrir starfsfólk „Fræðslustjóri að láni“.
- Fræðsla fyrir starfsfólk – Byrjendalæsi, málörvun, tækniþróun o.fl.

Fræðsla og kynningar fyrir börn:

- Tónlist fyrir alla.
- Danskennsla.

- Heilsuefling.
- Dagur umhverfis í apríl, ráðstefna og útiverkefni, s.s. gróðursetning.
- Lögregla.
- Slökkvilið.
- Hjóladagur.
- Brúðu- og leiksýningar.
- Upplestur rithöfunda úr barnabókum.
- Utanaðkomandi fræðsla.

4. Kafli – Stoðþjónusta

Í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar er lögð áhersla á að koma til móts við öll börn. Jafnrétti til náms er haft að leiðarljósi þar sem stuðlað er að alhliða þroska og menntun barna í samræmi við leik- og grunnskólalög. Í nágildandi lögum um grunnskóla segir að hann skuli leitast við að haga störfum sínum í sem fyllstu samræmi við eðli og þarfir barna og stuðla að alhliða þroska, heilbrigði og menntun hvers og eins. Einnig segir að börn sem eiga erfitt með nám sökum sértækra námsörðugleika, tilfinningalegra eða félagslegra örðugleika og/eða fötlunar, sbr. 2. gr. laga um málefni fatlaðra, börn með leshefingunni, langveik börn og önnur börn með heilsutengdar sérþarfir, eigi rétt á sérstökum stuðningi í námi í samræmi við metnar sérþarfir. Jafnframt kemur fram að börn eigi rétt á að njóta náms- og starfsráðgjafar af aðilum sem uppfylla skilyrði laga um náms- og starfsráðgjafa.

Markmið stoðþjónustu skólans er að mæta þörfum þessara barna með sérkennslu, stuðningskennslu og/eða öðrum sértækum úrræðum. Til þess að ná fyrrgreindum markmiðum er áhersla lögð á að meta þroska og þarfir hvers barns fyrir sig, sveigjanlega kennsluhætti og þverfaglega samvinnu. Í skólanum er lögð áhersla á gott samstarf allra þeirra sem að barninu koma, bæði utan skóla og innan, til þess að ná sem bestum árangri. Markvisst er unnið að þessum markmiðum með teymisvinnu þeirra sem að barninu koma hverju sinni.

Undir stoðþjónustu Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar starfa sálfræðingur og talmeinafræðingur í verktöku, sérkennari, þroskaþjálfari, stuðningsfulltrúar og náms- og starfsráðgjafi. Einnig nýtur skólinn þjónustu skólahjúkrunarfræðings frá Heilbrigðisstofnun Vesturlands.

Stefnu Skýjaborgar í að mæta sértækum þörfum barna [má sjá hér](#). Heildaráætlun stoðþjónustu Heiðarskóla [má sjá hér](#).

4.1. Skólasálfræðingur

Skólasálfræðingur veitir þjónustu í samræmi við 40. gr. grunnskólalaga frá 2008 og reglugerð nr. 584/2010 um sérfræðiþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemenda-

verndarráð í grunnskólum. Verkefnin geta verið margvísleg, en fyrst og fremst er um að ræða greiningu á þeim, sem eiga í námslegum og tilfinningalegum erfiðleikum og leit að leiðum þeim til aðstoðar. Skólasálfræðingur veitir ráðgjöf til kennara og foreldra og vísar, ef þörf krefur, til sérhæfðra úrræða utan svæðis.

4.2. Talmeinafræðingur

Starf talmeinafræðings felst aðallega í að greina málþroskafrávik hjá börnum á leik- og grunnskólaaldri sem geta lýst sér í slökum málskilningi, máltjáningu og/eða framburðargöllum. Hann finnur orsök þeirra frávika sem finnast í málþroska og veitir kennurum, leikskólakennurum og ekki síst foreldrum ráðgjöf um hvernig tekið skuli á vandanum. Einnig sinnir talmeinafræðingur talkennslu og talþjálfun í þeim tilfellum þar sem ráðgjöf ein og sér dugir ekki til.

4.3. Hjúkrunarfræðingur

Skólahjúkrunarfræðingur skólans er að jafnaði í skólanum einu sinni í mánuði. Verksvið skólaheilsugæslunnar má finna á vefsíðu 6H heilsunnar:
www.6h.is/images/stories/Foreldrabref/heilsuvbarna3.pdf.

4.4. Sérkennari / þroskaþjálfari / iðjuþjálfari

Sérkennari skólans sinnir börnum bæði í leikskóla og grunnskóla eftir þörfum hverju sinni. Sérkennari heldur utan um þau börn sem þurfa á sértækri aðstoð að halda í skólanum, framkvæmir skimanir og aðstoðar við að koma málefnum einstakra barna í farveg vakni grunur um frávik í þroska, hegðun eða námsframvindu.

Sérkennari aðstoðar við skipulagningu sérkennslu, sinnir ráðgjöf til foreldra og starfsmanna og sinnir sérkennslu.

Þroskaþjálfari/iðjuþjálfari starfar samkvæmt hugmyndafræði þroska- / iðjuþjálfunar og siðareglum þroska- / iðjuþjálfara. Í starfi þroska- / iðjuþjálfara felst þjálfun, fræðsla, uppeldi, ummönnun, leiðsögn og ráðgjöf. Starf þroska- / iðjuþjálfara miðar fyrst og fremst að því að auka sjálfstæði barna, félagslega, námslega og í athöfnum daglegs lífs.

4.5. Náms- og starfsráðgjafi

Hlutverk náms- og starfsráðgjafa er að standa vörð um velferð nemenda á sem breiðustum vettvangi. Náms- og starfsráðgjafi vinnur í nánú samstarfi við foreldra, hefur samráð við aðra sérfræðinga innan og utan skólans og vísar málum einstakra nemenda áfram ef þörf er á. Náms- og starfsráðgjafi er bundinn þagnarskyldu gagnvart skjólstæðingum sínum.

Helstu hlutverk náms- og starfsráðgjafa eru ráðgjöf og fræðsla við einstaklinga og hópa. Ráðgjöfin miðar að því að nemendur efli og þroski þekkingu á sjálfum sér og þeim námsaðferðum og námstækni sem hentar hverjum og einum. Lögð er áhersla á fræðslu og

upplýsingagjöf um námsleiðir, störf og atvinnulíf til að auðvelda ákvörðun um nám eða starf að loknum grunnskóla. Náms- og starfsráðgjafi sinnir t.d. persónulegri ráðgjöf við nemendur, vinnur með reiðistjórnun, streitu- og kvíðastjórnun, hópefli í stærri og minni hópum o.fl.

4.6. Nemendaverndarráð

Samkvæmt 40. gr. grunnskólalaga skal skólastjóri samræma innan hvers skóla störf þeirra sem sjá um málefni einstakra barna er lúta að sérfræðipjónustu, námsráðgjöf og skólaheilsugæslu með stofnun nemendaverndarráðs. Skólastjóri er ábyrgur fyrir starfsráðslu ráðsins og stýrir fundum þess. Nemendaverndarráð er skipað skólastjórum Heiðarskóla og Skýjaborgar, sérkennara/proskapjálfa, náms- og starfsráðgjafa, skólasálfræðingi, skólahjúkrunarfræðingi, félagsmálastjóra sveitarfélagsins ásamt fulltrúa barnaverndar (ef það er ekki sami einstaklingurinn). Nemendaverndarráð fundar mánaðarlega. Í 17. gr. reglugerðar nr. 584/2010 um nemendaverndarráð í grunnskólum segir:

“Hlutverk nemendaverndarráðs er að samræma skipulag og framkvæmd þjónustu við nemendur varðandi skólaheilsugæslu, náms- og starfsráðgjöf og sérfræðipjónustu og vera skólastjóra til aðstoðar um framkvæmd áætlana um sérstaka aðstoð við nemendur. Samstarfið getur verið bæði vegna einstakra nemenda og forvarnarstarfs.”

Nemendaverndarráð fjallar um sérstök úrræði fyrir einstaka barn eða hópa sem lögð hafa verið fyrir ráðið. Starfsfólk skóla, foreldrar, nemendur og fulltrúar sérfræðipjónustu skólans, sem og fulltrúar ráðsins, geta óskað eftir því við skólastjóra eða fulltrúa hans í nemendaverndarráði að mál einstakra barna eða hópa verði tekin fyrir í ráðinu. Ráðið metur hvaða viðbótarupplýsinga er þörf og boðar á sinn fund umsjónarkennara og foreldra svo og aðra aðila sem tengjast málinu ef þörf krefur.

4.7. Einstaklingsnámskrá og námsmat

Einstaklingsnámskrá er gerð fyrir þau börn sem geta ekki af einhverjum ástæðum fylgt skólanámskrá. Uppbygging námskránna er mismunandi en allar taka þær mið af Aðalnámskrá leik- eða grunnskóla, deilda- eða bekkjarnámskrám og sértækum þörfum barna. Áhersla er lögð á að markmið einstaklingsnámskrár séu eins mælanleg og kostur er.

Einstaklingsnámskrá er ítarleg áætlun fyrir barn með fötlun eða miklar sérþarfir sem unnin er af kennara í samráði við foreldra og barnið sjálft, ef við á. Þetta á einnig við um bráðger börn. Einstaklingsnámskrá byggir á aðalnámskrá en felur oft í sér veruleg frávik frá henni og tekur til markmiða, inntaks og leiða fyrir ákveðið tímabil. Einstaklingsnámskrá byggir jafnframt á viðmiðum, greinandi prófum og skimunarprófum.

Námsmat er framkvæmt á mismunandi hátt í samræmi við einstaklingsnámskrá. Sem dæmi má nefna próf, einstaklingsmiðaðar kannanir, gátlista, umsögn, huglægt mat og möppumat.

4.8. Kennslu- og þjálfunaraðferðir

Stuðst er við mismunandi kennslu- og þjálfunaraðferðir innan sérkennslunar. Í einstaklingsnámskrá má sjá leiðir að markmiðum þar sem fram kemur hvaða aðferðir eru notaðar. Sem dæmi um kennslu- og þjálfunaraðferðir innan sérkennslunnar má nefna TEACCH, atferlisþjálfun, hlutbundin gögn, kennslubækur, tölvur og tölvuforrit, I-pad, talgervlar, óhefðbundnar tjáskiptaaðferðir, umbunarkerfi, stýrisþjöld og sjónrænt skipulag svo eitthvað sé nefnt.

4.9. Tengslastofnanir

Helstu stofnanir sem skólinn er í samstarfi við eru: Heilsugæsla Vesturlands Akranesi, BUGL, Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins og félagsþjónusta Hvalfjarðarsveitar.

4.10. Skimanir og mat á þroska og námi

Skýjaborg

Tími /áætlun um framkvæmd	Þátttakendur	Umsjón
• TRAS – skráning á málþroska barna	Öll börn frá 2 ára	Deildarstjórar
• MIO – Skimunarefni í stæ	Öll börn frá 2 ára	Deildarstjórar
• Hljóm-2	elstu börn leikskólans	Sérkennari/deildarstj.
• Orðaskil	eftir þörfum	Foreldrar/leikskólak.
• Told-2P	eftir þörfum	Talmeinafr./sérk.
• SFA/skólafærni	eftir þörfum	Sérkennari.
• ABCC-listi	eftir þörfum	Sérkennari.
• Íslenski þroskalistinn	eftir þörfum	Sérk./leikskólakennari.
• Íslenski smábarnalistinn	eftir þörfum	Sérk./leikskólakennari.

Heiðarskóli

Tími /áætlun um framkvæmd	Þátttakendur	Umsjón
Haustönn.		
• Sept: Tove Krogh	1. bekkur	Sérkennari.
• SFA/skólafærni	eftir þörfum	Sérkennari.
• Sept: MOT/hreyfiþroski	1. bekkur	Íþr.kennari.
• Samræmd könnunarpróf		
Sept: Í íslensku, stærðfræði	4. og 7. bekkur	Umsjónark./sérk.
• Samræmd könnunarpróf		
Sept: Íslensku, stærðfræði, ensku	10. bekkur	Umsjónark./sérk.
• Okt: Læsi 1	1. bekkur	Sérkennari.
• Okt: Læsi 2	2. bekkur	Sérkennari.
• Nónv/des: Stafa/raddlestrar og lesskilningspróf/Orðarún	1. – 7. bekkur	Umsjónark./sérk.

Tími /áætlun um framkvæmd	Þátttakendur	Umsjón
Vorönn:		
• Feb/mars: Lesmál	2. bekkur	Umsjónark./sérk.
• Feb: Læsi 2	1. bekkur	Sérkennari.
• Feb: Læsi 2	2. bekkur	Sérkennari.
• Stafa/raddlestrar		
• og lesskilningspróf/Orðarún x2	1. – 3. bekkur	Umsjónark./sérk.
• Stafa/raddlestrar		
• og lesskilningspróf/Orðarún x1	4. – 7. bekkur	Umsjónark/sérk
• Feb: LOGOS-skimun	3. bekkur	Sérkennari.
• Mars: Talnalykill	3. bekkur	Sérkennari.
• Mars: LOGOS-skimun	4. bekkur	Sérkennari.
• Feb: LOGOS-skimun	6. bekkur	Sérkennari.
• Mars: LOGOS-skimun	7. bekkur	Sérkennari.
• GRP-14	8. bekkur	Umsjónark./sérk..
• Feb/mars: LOGOS-skimun	9. bekkur	Sérkennari.
• Feb: Talnalykill	9. bekkur	Sérkennari.
• Mars: LOGOS-skimun	10. bekkur	Sérkennari.
• Apríl: Læsi 3	1. bekkur	Sérkennari.

5. Kafli – Matsáætlun um skólanámskrá

Árangur skólanámskrár Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar skal metinn reglulega. Byggja skal á heildstæðu sjálfsmati og ytra mati til að greina, meta og þróa skólastarfið.

Viðmið um gæði og árangur:

- Gera umbótaáætlun árlega sem byggð er á niðurstöðum innra og ytra mats og framfylgja.
- Gera starfsáætlun árlega í samráði við starfsfólk, foreldra og börn sem er lögð fyrir skólaráð og fræðslunefnd og framfylgja.
- Endurskoða hluta úr skólanámskránni árlega og uppfæra þannig að á 5 ára tímabili er heildarmat og endurskoðun yfirstaðin á allri skólanámskránni. Starfsfólk skólans, sem og aðrir hagsmunaaðilar eftir þörfum, fara yfir þau markmið sem sett eru fram í skólanámskránni og þau viðmið sem stefnt er að. Í framhaldi skal endurmeta markmiðin / viðmiðin og/eða gera umbætur í starfi.

6. Kafli – Nám og kennsla í Heiðarskóla

6.1. Skipulag kennslu

Við skipulag kennslu er haft að leiðarljósi að mæta námsþörfum nemenda til að þeir tileinki sér þekkingu, leikni og jákvætt viðhorf svo þeir öðlist þá hæfni sem stefnt er að í námi. Lögð er áhersla á að koma til móts við börn á forsendum hvers og eins. Reynt er að velja viðfangsefni og verkefni af kostgæfni sem eru hæfilega krefjandi til að gera öllum nemendum kleift að ná hámarks námsárangri. Lögð er áhersla á að flétta grunnþættina sex inn í skólastarfið. Ennfremur er markviss áhersla lögð á samvinnu barna. Börnum er gerð grein fyrir viðfangsefnum og markmiðum þeirra og leiðum til að uppfylla markmiðin. Á grundvelli sameiginlegra gilda sköpum við hvetjandi námsumhverfi þar sem notaðar eru fjölbreyttar náms- og kennsluaðferðir.

Í Heiðarskóla er teymiskennsla og samkennsla árganga þar sem nemendur fá námsefni við hæfi óháð aldri, stigum er skipt upp í teymi. Teymiskennsla í skólanum einkennist fyrst og fremst af samvinnu um nám og kennslu nemenda. Kennarar eru meðvitaðir um að „**það er ekki hlutverk skóla að kenna námsgreinar heldur að mennta nemendur og koma hverjum og einum til nokkurs þroska**“. *Aðalnámskrá grunnskóla, almennur hluti 2011, bls. 51.*

Teymiskennsla er samvinna kennara sem bera sameiginlega ábyrgð og vinna sameiginlega út frá skilgreindum námsmarkmiðum og kennsluaðferðum. Lögð er áhersla á nemendur, nám þeirra og þroska auk þess sem reynt er að byggja upp og þróa innbyrðis samskipti og tengsl teymisins.

Teymiskennsla gefur kennurum tækifæri til að vinna saman að verkefnum í daglegu starfi og er ein leið til að ná betri árangri. Þegar fleiri koma saman verða til fleiri hugmyndir. Fagleg teymi gefa kennurum tækifæri til að þróa og læra í starfi, þau skapa námsumhverfi og nýjar bjargir, umræðu um kennslu og nám þar sem notaðar eru aðferðir starfendarannsókna. Slík teymi nálgast kennsluna á nýjan hátt, þar sem farið er dýpra í kennsluaðferðir og nám

nemenda út frá þörfum þeirra. Kennarar í teymunum þurfa að setja sér skýr markmið hvað varðar kennslu og nám og hvernig þau geti bætt starf sitt.

Teymin eru sett upp með eftirfarandi hætti:

- Yngsta stigs teymi 1. - 4. bekkur saman, 1. og 2. bekkur námshópur og 3. og 4. bekkur námshópur
- Miðstigsteymi – 5., 6. og 7. bekkur
- Unglingastigsteymi – 8., 9. og 10. bekkur saman

Viðmiðunarstundaskrá

Námssgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /Val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

6.2. Kennsluaðferðir

Útlistunarnám

Það felur m.a. í sér beina miðlun með fyrirlestrum, sýnikennslu, skoðunarferðum og sýningum. Markmið útlistunarnáms er einkum að vekja áhuga, útskýra og vekja til umhugsunar.

Verklegar æfingar

Þær eru einkum notaðar í list og verkgreinum. Í verklegum æfingum framkvæma nemendur og æfa tiltekin atriði. Markmið þeirra er að þjálfra vinnubrögð og efla leikni á tilteknum sviðum.

Þrautalausnir

Viðfangsefnið eru t.d. hlutverkaleikir og rökþrautir af ýmsu tagi. Markmiðið er að þjálfra rökhugsun, ályktunarhæfni og innsæi nemenda.

Sjálfstæð skapandi viðfangsefni

Þar fást nemendur við uppfinningar og hönnunarverkefni. Nemendur þurfa að setja sig í spor annarra og reyna að líkja sem nákvæmast eftir raunverulegri starfsemi. Markmiðið er að efla frumkvæði, sjálfstæð vinnubrögð og frjóa og skapandi hugsun.

Hópvinna

Hún er notuð jöfnum höndum með öðrum kennsluaðferðum. Nemendur læra í samvinnu að afmarka viðfangsefni og koma sér saman um verkaskiptingu. Í hópvinnu er markmiðið m.a. að þjálfra nemendur í samvinnu.

Leitaraðferðir

Tilraunir, efnis- og heimildakönnun, viðtöl og vettvangsathuganir eru dæmi um notkun leitaraðferða í skólanum. Meginmarkmiðið er að virkja nemendur, kynna þeim vísindaleg vinnubrögð og veita þeim þjálfun í að afla upplýsinga.

Umræðu- og spurnaraðferðir

Þær fela t.d. í sér þankahrið, hugstormun og samræðuaðferðir. Formlegir bekkjarfundir eru algengt umræðufyrirkomulag í skólanum. Markmið þessarar aðferðar er m.a. að efla rökhugsun, kenna nemendum að tjá sig, rökræða og taka tillit til skoðana annarra.

Þulunám og þjálfunaræfingar

Þar má nefna vinnubókargerð og skriflegar og munnlegar æfingar af ýmsu tagi, ásamt námsleikjum og þjálfunarforritum. Markmiðið er að þjálfra leikni, kanna þekkingu nemenda og festa hana í minni.

Innlifunaraðferðir og tjáning

Þar fást nemendur við ýmis tjáningarform, leikræn og myndræn, ritun, tónlist, söng og dans. Markmiðið er að virkja nemendur, vekja þau til umhugsunar, efla innsæi þeirra og skapandi hugsun.

Byrjendalæsi

Byrjendalæsi er samvirk kennsluaðferð í læsi fyrir yngsta stig. Unnið er með lestur, ritun, tal og hlustun á heildstæðan hátt og áhersla lögð á orðaforða og lesskilning. Viðfangsefni eru sótt í merkingarbæran texta og gjarnan í barnabækur. Mikið er lagt upp úr samvinnu nemenda og einstaklingsmiðun í kennslu.

Vendinámi

Með vendinámi er átt við að hefðbundinni kennslu er snúið við þar sem fyrirlestrar og kynningar kennara eru vistuð á netinu. Nemendur geta horft og hlustað á kynningarnar eins oft og þeim sýnist og hvar sem þeim sýnist og eru hvattir til að nota netið til að finna heppilegt

kennsluefni. Þá geta nemendur sent spurningar um efnið til kennara, eða annarra nemenda í hópnum, og fengið svör á netinu sem aðrir geta séð líka.

Kennslustundir í skólanum verða fyrir vikið öðruvísi. Þar vinna nemendur verkefnin, oftast saman í hóp, og kennarar aðstoða eftir þörfum við úrlausnir. Þar sem þetta form hefur verið reynt virðist lærdómurinn verða lifandi ferli sem virkjar nemendur á skemmtilegan hátt. Nám er alltaf á ábyrgð nemenda og undirbúningur fyrir verkefnatímana í skólanum er nauðsynlegur til þess að vinnan í skólanum nýtist á virkan hátt.

Samvinnunám

Við samvinnunám vinna nemendur í pörum eða stærri hópum og eru samábyrgir fyrir því að leysa viðfangsefni sín og geta í raun ekki lokið þeim nema allir leggi sinn skerf til vinnunnar. Þeir eru því í raun háðir vinnuframlagi hvers annars, rétt eins og iðulega gerist í daglegu lífi. Við samvinnunám læra nemendur ýmsa félagslega færni s.s. samvinnu, tillitssemi, hjálpssemi, þolinmæði og getu til að leysa úr ágreiningi.

6.3. Námsáætlanir

Skráningarkerfi skólans er heildstætt upplýsinga- og námskerfi fyrir grunnskóla sem kennarar nota m.a. við námsáætlanagerð. Námsáætlanir eru unnar í upphafi hvorrar annar og eru aðgengilegar foreldrum og nemendum í Mentor. Í kerfinu setja kennarar upp námslotur og tengja við hæfni- og eða matsviðmið Aðalnámskrár.

6.4. Námsgögn

Námsgögn gegna þýðingarmiklu hlutverki í námi. Samkvæmt grunnskólalögum eiga nemendur að fá námsgögn til afnota sér að kostnaðarlausu í þeim námsgreinum sem Aðalnámskrá grunnskóla kveður á um. Til námsgagna telst allt það efni sem notað er til að ná námsmarkmiðum skólans. Má þar nefna prentað efni, s.s. námsbækur, handbækur og leiðbeiningarrit, ýmiss konar myndefni, s.s. ljósmyndir, kvikmyndir, myndbönd, veggspjöld, hljómbönd og hljómdiska, tölvuforrit, efni á netinu, margmiðlunarefni, efni til verklegrar kennslu o.fl. Skólinn hefur til umráða ákveðinn úthlutunarkvóta vegna námsbókakaupa frá Námsgagnastofnun. Einnig er ákveðið svigrúm til kaupa á efni annars staðar frá. Áhersla er lögð á að fylgjast vel með útgáfu nýrra námsgagna og að til sé úrval náms- og kennslugagna, er taki mið af grunnþáttum menntunar.

Nemendur eiga að ganga vel um námsbækur og gögn sem þeir hafa undir höndum. Þeir bera ábyrgð á námsgögnum sem skólinn lánar þeim og þurfa að skila þeim í viðunandi ástandi.

Að auki hefur Hvalfjarðarsveit frá og með hausti 2018 boðið upp á ókeypis námsgögn fyrir nemendur s.s. ritföng og stílabækur o.fl.

6.5. Heimanám

Í aðalnámskrá grunnskóla kemur fram að foreldrar bera ábyrgð á því að börn þeirra sinni því heimanámi sem skólinn og foreldrar hvers einstaks barns hafa orðið ásátt um. Í Heiðarskóla er því tekið mið af óskum foreldra varðandi heimanám. Heimanám er einstakt tækifæri fyrir foreldra til að fylgjast með námi barnsins og eiga gæðastund með því. Á foreldrafundum er rætt um heimanám barnsins og því fundinn farvegur við hæfi. Heimanám má aldrei vera íþyngjandi og drepa niður áhuga barnsins á náminu, ef fer að bera á því eru foreldrar hvattir til að hafa samband við kennara. Heimanám í öllum bekkjum og námshópum er sett inn í námsumsjónarkerfi.

Í 1. – 7. bekk fá nemendur heimanám við hæfi, lögð er áhersla á fjölbreytt verkefni sem taka mið af því sem fengist er við í skólanum hverju sinni. Sérstök áhersla er lögð á heimnám í lestri. Mikilvægt er að foreldrar styðji við heimanám barnsins og láti barnið lesa samkvæmt áætlun kennarans. Kennarar fylgjast vel með heimanáminu og skrá hjá sér gang mála. Þeir hafa einnig sambandi við foreldra varðandi heimanámið eftir þörfum.

Í 8. – 10. bekk færir ábyrgðin meira á nemandann sjálfan og það sem hann nær ekki að klára í skólanum verður heimanám. Í kjölfar spjaldtölvuvæðingarinnar eru spegluð heimanámsverkefni fastur liður í skólastarfinu. Þá notar nemandinn spjaldtölvuna heima til að fara í gegnum kennslu á ákveðnu efni og sinnir í framhaldinu verkefnavinnu í skólanum. Ef nemandur sinna ekki námi sínu og dragast aftur úr upplýsa kennarar foreldra um stöðuna.

6.6. Námsmat

Mat á árangri og framförum nemenda er reglubundinn þáttur í skólastarfi, órjúfanlegur frá námi og kennslu. Megintilgangur námsmats er að fylgjast með því hvernig sérhverjum nemanda tekst að ná námsmarkmiðum og örva hann til framfara. Til þess þarf námsmat að vera hluti af daglegu starfi, einstaklingsmiðað, fjölbreytt, leiðsagnarmiðað og fela í sér sjálfsmat. Með námsmati er fylgst með því hvernig nemendum tekst að ná almennum hæfniviðmiðum aðalnámskrár, stuðlað að námshvatningu og metið hvaða aðstoð þeir þurfa.

Námsmat miðar að því að afla vitneskju um árangur skólastarfsins og hvernig einstaklingum og hópum gengur að ná settum markmiðum. Námsmat á að veita börnum og foreldrum þeirra, kennurum, viðtökuskólum og skólayfirvöldum upplýsingar um námsgengi sem má hafa að leiðarljósi við skipulagningu náms. Til að geta gegnt þessu margþætta hlutverki þarf námsmat að uppfylla þau skilyrði að vera réttmætt og áreiðanlegt.

Í aðalnámskrá kemur m.a. fram að meta eigi alla þætti námsins; þekkingu, leikni og hæfni. Námsmatið á að vera uppbyggjandi og einstaklingsmiðað, nokkurskonar leiðarvísir um þarfir hvers og eins og þann stuðning sem nemandi þarf svo hann nái sem bestum árangri í námi.

Tilgangur námsmats

Námsmat hefur mismunandi tilgang og því má skipta í eftirfarandi flokka:

- **Stöðumat** er notað til að greina stöðu nemandans í upphafi námstímabils.
- **Leiðsagnarmat** er notað til að meta framfarir nemandans í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemanda á námstímanum og honum leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl. til að safna upplýsingum um stöðuna, hvað hann veit og getur og hvers hann þarfnast til að ná betri árangri. Áhersla er á að nemandi sé þátttakandi í námsmatsferlinu og að **endurgjöf** sé regluleg í námsferlinu, hafi skýran tilgang, sé greinandi, jákvæð og gagnleg.
- **Lokamat** hefur þann tilgang að gefa upplýsingar til nemandans, foreldra, forráðamanna og skólans um árangur náms og kennslu í lok námstíma. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af hæfnivíðmiðum og matsvíðmiðum aðalnámskrár. Matið er oftast byggt á símati, skriflegum prófum, munnlegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum.

Fjölbreytt námsmat

Í Heiðarskóla er lögð áhersla á sívirkt og fjölbreytt námsmat. Megintilgangur námsmats er að leiðbeina nemendum um námið og hvernig þeir geti náð markmiðum þess. Til að svo megi verða þurfa námsmatsaðferðir að vera fjölbreyttar, þær þurfa að hæfa hæfnivíðmiðum, endurspegla áherslur í kennslu og taka mið af nemendahópnum. Námsmatsaðferðir í Heiðarskóla eru:

- **Símat:** Kennari metur námsframvindu og gengi í skóla jafnt og þétt með ýmsu móti t.d. kannanir, verkefnabækur, ferilmöppur, munnleg, myndræn og skrifleg verkefni: kennari og/eða nemandi fara yfir og leggja mat á frammistöðu.
- **Sjálfsmat:** Nemendur ígrunda markmið og hvernig þeim miðar í átt að þeim. Gjarnan sett upp í gátlistaformi með markmiðum og leiðum sem nemandinn metur í upphafi og lok námstímabils.
- **Frammistöðumat í Mentor:** Foreldri og nemandi vinna matið í sameiningu og við það skapast umræður um námið og skólastarfið. Frammistöðumatið er notað sem umræðugrundvöllur í foreldraviðtölum.
- **Próf:** Meta annars vegar árangur náms og kennslu í lok námstíma og hins vegar eru próf nýtt til að athuga stöðuna svo hægt sé að skipuleggja nám og kennslu í samræmi við þarfir hvers og eins. Ef um frávík er að ræða eru prófin einstaklingsmiðuð.
- Samræmd könnunarpróf í 4., 7., og 9. bekk.

- Einstaklingsviðtöl: Markmiðssetning í upphafi hvorrar annar unnin með hverjum og einum. Samræður um stöðuna við hvern og einn og hvers hann þarfnast til að ná settum markmiðum.
- Jafningjamat: Nemendahópurinn metur árangur á jákvæðan og uppbyggilegan hátt.
- Önnur greinandi tæki sem skólinn hefur aðgang að til að kanna tiltekna þætti námsins og þroska nemenda s.s. hreyfiproskapróf, læsispróf og stöðluð lestrarpróf.

Lykilhæfni og námsmat

Lykilhæfni er leiðarljós í allri menntun í grunnskóla, bæði formlegri, óformlegri og í starfsháttum skóla. Hún tengist grunnþáttunum *læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun*. Samkvæmt gildandi aðalnámskrá eru viðmið um mat á lykilhæfni grunnskóla sett fram í fimm liðum sameiginlegir á öllum námssviðum. Megintilgangur lykilhæfni er að stuðla að alhliða þroska nemandans. Í Heiðarskóla fer mat á lykilhæfni fram í formi sjálfsmats í frammistöðumati í lok haustannar. Að öðru leyti er vinna við mat á lykilhæfni í Heiðarskóla í vinnslu.

Lykilhæfni tengist öllum námssviðum og er sett fram í eftirfarandi liðum í Aðalnámskrá grunnskóla:

- **Tjáning og miðlun:** Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
- **Skapandi og gagnrýnin hugsun:** Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöðum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdarfærslu.
- **Sjálfstæði og samvinna:** Hæfni til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
- **Nýting miðla og upplýsinga:** Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýnninn hátt.
- **Ábyrgð og mat á eigin námi:** Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

Frammistöðumat

Námsmat er stöðugt í gangi og stefnt að því að dreifa námsmatsvinnu jafnt yfir skólaárið. Í lok haustannar eða byrjun vorannar vinna nemendur og foreldrar frammistöðumat í Mentor sem nýtt er til grundvallar í foreldraviðtali. Frammistöðumatið tekur mið af sjálfsmati, mati kennara og lykilhæfni.

Hæfnimiðað námsmat

Í námsmati í grunnskóla skal leggja mat á hæfni nemenda innan hvers námssviðs eða námsgreinar. Í námsumsjónarkerfinu Mentor hafa foreldrar og nemendur aðgang að hæfnikorti þar sem hvert hæfniviðmið er metið í hverri námsgrein fyrir sig út frá matskvarða. Matskvarði og viðmið um hæfni og eða matsviðmið fyrir námssvið og námsgreinar eru eftirfarandi í Heiðarskóla:

Matskvarði 1. – 7. bekk	Framúrskarandi	Hæfni náð	Þarfnast þjálfunar	Hæfni ekki náð
Viðmið	Hæfni náð og gott betur	Hæfni náð	Hæfni á góðri leið en þarfnast þjálfunar	Hæfni ekki náð

Matskvarði 8. – 10. bekk	Viðmið
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum námsgreinar/námssviðs.
B+	Hluta af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum fyrir A náð og önnur í B.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum námsgreinar/námssviðs.
C+	Hluta af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum fyrir B náð og önnur í C.
C	Sæmileg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum námsgreinar/námssviðs.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum/matsviðmiðum námsgreinar/námssviðs.

Í lok skólaársins fær nemandinn hæfnimiðað námsmat í hverri námsgrein. Nemendur útskrifast með staðlað vitnisburðarblað í Mentor, þeir hafa einnig aðgang að rafrænum vitnisburði í námsmöppu í kerfinu. Nemendur fá almenna umsögn frá kennarateymi, ýmist undir liðnum almenn umsögn á vitnisburðarblaði eða aftan á vitnisburðarblaði.

Nemendur í 10. bekk útskrifast þar að auki með rafræn prófskírteini sem flytjast sjálfkrafa í kerfi framhaldsskólanna við lok grunnskóla.

Stjörnumerktar einkunnir

Í aðalnámsskrá eru gefin út samræmd viðmið en skólum er einnig skylt að gera einstaklingsnámsskrá fyrir nemendur sem ekki fylgja samræmdum hæfni- og matsviðmiðum aðalnámsskrár. Í þeim tilvikum eru einkunnir stjörnumerktar.

Vitninsburðarmappa

Hver og einn nemandi fær við upphaf skólagöngu afhenta vitnisburðarmöppu þar sem safnað er saman frammistöðumati, vitnisburðum, myndum og völdum verkefnum.

7. Kafli – Markmið náms í ljósi ákvæða aðalnámskrár

7.1. Markmið Uppbyggingarstefnu frá 1. – 10. bekk

Meginmarkmið uppbyggingar er að styrkja nemandann í að vera sá sem hann vill vera með hliðsjón af eigin sannfæringu frekar en að stjórnast út frá geðþótta annarra. Það er gert með því að kenna nemendum sjálfsaga, sjálfstjórn og sjálfstyrkingu sem leiðir til betri samskipta. Uppeldi til ábyrgðar leggur áherslu á lífsgildi fremur en reglur og ábyrgð fremur en blinda hlýðni og samræmist því vel meginþáttum aðalnámsskrár grunnskóla. Stefnan byggir á þeirri hugmyndafræði að öll hegðun stjórnist af fimm grundvallarþörfum sem eru öllum mönnum sameiginlegar en þær eru öryggi, ánægja, styrkur, umhyggja og frelsi. Unnið er með nemendum að því að átta sig á þörfum sínum.

Til að hjálpa nemendum inn á þessa braut og fá þá til að skoða eigið gildismat má spyrja spurninga eins og: „Hvernig viljum við vera?“ og „Hvað við þurfum að gera til að ná takmarki okkar?“

Nemendur læra:

- Að bera ábyrgð á eigin mistökum.
- Að bera ábyrgð á eigin námi.
- Leiðir til að hafa stjórn á eigin hegðun.
- Hvernig þeir geta leiðrétt mistök og bætt fyrir þau.
- Aðferðir við lausn ágreiningsefna.
- Að sinna þörfum sínum af ábyrgð gagnvart sjálfum sér og öðrum.
- Að mynda tengsl við aðra.
- Að setja sér markmið, gera uppbyggingaráætlanir, stunda sjálfsrannsókn.
- Að verða þeir sjálfir - þær manneskjur sem þeir vilja vera.
- Að gera bekkjarsáttmála.

Til þess að ná þessum markmiðum er t.d. gerð þarfagreining, þarfaplattar og unnið með mitt/pitt hlutverk, lífsgildi og rætt um lykilsetningar.

7.2. Efling námstækni og námsvitundar

Mikilvægur þáttur í námstækni er að nemendur læri að þekkja sjálfa sig. Verkefni sem lögð eru fyrir í námstækni eiga að kenna nemendum að skipuleggja tíma sinn og setja sér skýr markmið í náminu. Margir þættir hafa áhrif á það hvernig nemendum gengur að læra, s.s. lífsvenjur, heimilisaðstæður, líðan í skóla, kennslan, áhugi og einbeiting. Þeir sem vinna vel og skipulega að námi sínu eru líklegri til að ná árangri. Einnig þeir sem hafa trú á sjálfum sér og eru þess fullvissir að þeir geti lært. Þess vegna er mikilvægt fyrir alla sem vilja bæta árangur sinn í námi að hafa í huga að þeir geta unnið vel og skipulega og að allir geta lært. Með námstæknikennslu fá nemendur aðstoð við að tileinka sér árangursríkar aðferðir í námi og jafnframt stuðla að aukinni sjálfsþekkingu.

Markmið:

- Að búa nemendur vel undir nám og efla möguleika þeirra með því að kenna þeim árangursríkar aðferðir til að ná árangri í námi.
- Að stuðla að því að nemendur meti og endurskoði námsvenjur sínar og aðrar lífsvenjur sem geta haft áhrif á nám.
- Að aðstoða nemendur við að setja sér raunhæf markmið í námi sínu.
- Að stuðla að auknu sjálfstrausti nemenda.
- Að hver nemandi eigi ört vaxandi verkfærakistu með ýmsum aðferðum sem hann getur gripið til við í grunnskólanámi og síðar ef vill.

Leiðir:

1. – 10. bekkur

- Nota litamerkingar. Hver námsgrein hafi sinn lit (möppur, ljósrit, glósubækur).
- Verja síðustu fimm mínútunum hvers dags í heimastofu til að ganga frá í töskum og ganga frá í möppur og hólf.
- Samskiptabók, leiðarbók eða dagbók þar sem flest kemur fram sem varðar skólanámið og heimanámið.
- Nemendur meti við áætlanagerð hvernig til hafi tekist í náminu og hvers vegna. Byrjun á meðvitund um nám og námstækni.

1.- 3. bekkur

- Kenna í gegnum Byrjendalæsi.
- Byrja að nota einföld hugar- og hugtakakort.
- Gera vikuáætlanir (foreldrar kvitta undir/fylgja eftir).
- Vinna sjálfsskoðunarverkefni (sjálfskönnun um náms- og lífsvenjur).
- Setja sér einföld markmið.
- Skipuleggja og passa námsgögn.
- Vanda frágang og vinnubrögð.

3.- 5. bekkur

- Kenna námstækni og skipulag (einföld minnistækni og gagnvirkur lestur).
- Nota einföld hugar- og hugtakakort.
- Kenna áætlanagerð og mat á framvindu náms (frammistöðumat).
- Undirbúa nemendur fyrir próf: upprifjun, kortleggja efnið, fræða um mikilvægi svefns og mataræðis.
- Vinna sjálfsskoðunarverkefni.
- Setja sér einföld markmið.
- Skipuleggja og passa námsgögn.
- Vanda frágang og vinnubrögð.

5. - 7. bekkur

- Nota hugar-/hugtakakort.
- Kenna glósutækni sem börnum finnst best að nota.
- Kenna SSLSR (skoða, spyrja, lesa, segja, rifja upp).
- Kenna uppsetningu og aðferðarfræði ritgerðasmíði.
- Undirbúa nemendur fyrir próf: upprifjun, kortleggja efnið, fræða um mikilvægi svefns og mataræðis.
- Kenna áætlanagerð og mat á framvindu náms (frammistöðumat).
- Vinna sjálfsskoðunarverkefni.
- Leggja áherslu á frágang, vinnubrögð, samvinnu og hópavinnu.
- Setja sér markmið í náminu.
- Skipuleggja og passa námsgögn.

7. - 10. bekkur

- Gera námsáætlanir með börnum.
- Kenna nemendum að leggja mat á eigið nám (frammistöðumat).
- Kenna tímastjórnun: heimanám, áhugamálin og íþróttaiðkun.
- Viðhalda og efla glósutækni. Nota hugtakakort eða þá tækni sem börn hafa tamið sér.
- Kenna uppsetningu og aðferðarfræði ritgerðasmíða: notkun heimilda
- Nota gagnvirkan lestur markvisst, SSLSR.
- Undirbúa nemendur fyrir próf: upprifjun, kortleggja efnið, fræða um mikilvægi svefns og mataræðis.
- Vinna sjálfsskoðunarverkefni.
- Þjálfar nemendur í að afla upplýsinga, vinna úr þeim og draga af þeim ályktanir.
- Leggja áherslu á frágang, vinnubrögð, samvinnu og hópavinnu.
- Setja sér markmið í náminu, meta og endurskoða.
- Skipuleggja og passa námsgögn.

7.3. Umhverfismennt og útinám

Í nýrri Aðalnámskrá leik- og grunnskóla 2011 eru sex grunnþættir lagðir til grundvallar skólastarfi; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindum. Frá upphafi skólagöngu er mikilvægt að umhverfismennt sé notuð í kennslu ólíkra námsgreina enda er umhverfismennt ekki sérstök námsgrein heldur námsþáttur sem vinnur þvert á allar námsgreinar. Með umhverfismennt er reynt að stuðla að því að nemendur læri að bera virðingu fyrir umhverfi sínu og þannig reynt að koma því fyrir að komandi kynslóðir læri að takast á við ólíka þætti sem tengjast umhverfismálum. Það er m.a. gert með því að flytja kennsluna að einhverju leyti út fyrir vegg skólans og tengja þannig kennsluna við nærsamfélagið og náttúruna í nánasta umhverfi skólans.

7.3.1. Umhverfismennt

Leiðarljós Heiðarskóla í umhverfismennt:

Gerðu það sem er rétt fyrir umhverfið, ekki það sem er auðveldast.

Markmið:

- Markvisst útinám.
- Spara orku.
- Dragar úr neyslu.
- Fræða nemendur og starfsmenn um umhverfismál.

Leiðir:

Yngsta stig

- Taki þátt í flokkun og endurvinnslu á sorpi skólans.
- Læri um nýtingarmöguleika vatns.
- Séu virkir þátttakendur í orku/rafmagnssparnaði.
- Séu þátttakendur í ræktun í gróðurreitum skólans.
- Fáí umræður um hvernig skilgreina má vistvænar vörur.
- Öðlist þekkingu á sínu nánasta umhverfi.
- Geri sér grein fyrir veðurfari og árstíðarbreytingum í heimabyggð
- Þekki skilgreiningu orðsins náttúruhamfarir og hverjar hættur eru í heimabyggð
- Þekki umhverfisvænar vörur og hvernig þær eru merktar.
- Fáí utanaðkomandi fræðslu um umhverfismál.

Miðstig

- Skilji tilgang flokkunar og endurvinnslu.
- Læri að bera virðingu fyrir náttúrunni og mengun vatns.
- Fáí fræðslu um hreint vatn og mengun vatns.

- Fáir þekkingu á hugtakinu auðlind, takmörkun hennar og hvaða auðlindir eru endurnýtanlegar í náttúrunni.
- Fáir fræðslu um hvaðan neysluvörur okkar koma.
- Þekki eldstöðvar í heimabyggð og nágrenni.
- Þekki sérstöðu íslenskrar náttúru.
- Fáir utanaðkomandi fræðslu um umhverfismál.

Unglingastig

- Skilji hugtökin sjálfbær þróun, vistvæn orka og vistkerfi.
- Beri virðingu fyrir náttúrunni og lifandi verum.
- Noti hugtökin neysla og vistvænt.
- Taki þátt í ræktun matvæla.
- Geri sér grein fyrir og skilji hugtakið örugg matvæli.
- Þekki sjálfbæra nýtingu auðlinda.
- Þekki ástæður loftlagsbreytinga og afleiðingar þeirra á samfélagið.
- Þekki áhrif mengunar á landi og sjó.
- Þekki náttúruhamfarir vegna áhrifa mannsins.
- Fáir utanaðkomandi fræðslu um umhverfismál.

7.3.2. Útinám

Útinám er kennsla sem fer fram fyrir utan skólabygginguna og oft renna námsgreinar saman í þannig vinnu. Það eru engin skýr mörk á milli t.d. náttúrufræði, stærðfræði, samfélagsfræði, íslensku, listgreina og íþróttar. Náttúran og umhverfið er notað sem kennslurými og kennslugögn.

Með útinámi:

- Eykst skilningur nemenda á náminu.
- Verður kunnáttan dýpri.
- Styrkist minnið.
- Skapast aðstæður til að sjá samhengi og með því að vera úti í náttúrunni og dýpka kunnáttuna í vistfræði.
- Þróast tilfinningarnar og ábyrgðin fyrir umhverfinu og náttúrunni.
- Tengist námið við raunveruleikann.
- Eykst heilbrigði, hreyfing og ferskt loft léttir lundina.
- Eflist þekking á nánasta umhverfi og heimabyggð.
- Styrkjast nemendur félagslega, sjálfsmyndin og sjálfstraustið eflist.
- Eflist sköpunargleði og hugmyndarvinna.

7.3.3. Grænfáninn

Grænfáninn er umhverfismerki sem nýtur virðingar víða í Evrópu sem tákn um árangursríka fræðslu og umhverfisstefnu í skólum. Heiðarskóli fékk Grænfánann í fyrsta skipti 2009 og í sjöunda sinn vorið 2021. Skólinn tekur þátt í verkefnum Skólar á grænni grein. Verkefnið sem

er á vegum Landverndar er alþjóðlegt og er ætlað að auka umhverfismennt og styrkja umhverfisstefnu í skólum. Þeir skólar sem vilja komast á græna grein leitast við að stíga skrefin sjö. Skrefin sjö eru ákveðin verkefni sem efla vitund nemenda og starfsfólks skóla um umhverfismál. Þegar því marki er náð fá skólarnir leyfi til að flagga Grænfánanum næstu tvö ár en sú viðurkenning fæst endurnýjuð ef skólarnir halda áfram góðu starfi.

Markmið:

- Bæta umhverfi skólans, minnka úrgang og notkun á vatni og orku.
- Efla samfélagskennd innan skólans.
- Auka umhverfisvitund með menntun og verkefnum innan kennslustofu og utan.
- Styrkja lýðræðisleg vinnubrögð við stjórnun skólans þegar teknar eru ákvarðanir sem varða nemendur.
- Veita nemendum menntun og færni til að takast á við umhverfismál.
- Efla alþjóðlega samkennd og tungumálakunnáttu.
- Tengja skólann við samfélag sitt, fyrirtæki og almenning.

Sjá nánar um Grænfánaverkefni Landverndar á vefsíðunni landvernd.is

7.3.4. Umhverfisnefnd

Í skólanum starfar umhverfisnefnd með fulltrúum nemenda úr öllum bekkjum og fulltrúum starfsmanna. Fundir eru einu sinni í mánuði og nokkur ákveðin verkefni eru tekin fyrir á hverju ári. Umhverfisnefndin sér m.a. um rafmagnssparnaðarviku.

7.4. Notkun spjaldtölva

Í aðalnámskrá leik- og grunnskóla er nefnt að læsi snúist að hluta til um tæknimiðla og verkunnáttu. Umhverfi ritunar og læsis hefur færst í annað umhverfi frá því sem áður var, þar sem að tölvur skipa nú stóran sess. Í aðalnámskrá er einnig talað um að skólastarf þurfi að vera í sífelldri þróun og að þjóðfélagsaðstæður og tækninýjungar knýi á um breytingar. Einnig að nemendur séu virkir þátttakendur í að umskapa og umskrifa heiminn með því að skapa eigin merkingu og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra miðla og tækni sem völ er á. Markmið með notkun spjaldtölva í skólastarfi er að mæta ofan töldum þáttum og bjóða upp á fjölbreyttar leiðir fyrir nemendur að nálgast námsefnið og fjölbreyttari kennsluhætti. Með því að nota spjaldtölvur í kennslu fá nemendur aukin tækifæri til að vinna sjálfstætt og skapandi, uppgötva námsefnið á eigin forsendum og leita lausna. Einnig gefast nemendum fjölbreyttari leiðir við að skila af sér verkefnum. Með notkun á spjaldtölvum í skólastarfi vill skólinn vera leiðandi í að nýta nýjustu upplýsinga-tækni í námi og kennslu.

Markmið:

- Bjóða upp á einstaklingsmiðað nám með notkun á spjaldtölvu.
- Veita nemendum með sérþarfir betri þjónustu.
- Auka fjölbreytni í verkefnavali og –skilum.

- Útvíkka sjóndeildarhring barna og víðsýni.
- Eiga samstarf við aðra skóla, innanlands sem erlendis.
- Gera nemendur ábyrga fyrir eigin námi.
- Efla rökhugsun og sjálfstæði nemenda.
- Minnka notkun pappírs.
- Auka fjölbreytni í námsmati.
- Leggja áherslu á sköpun, frumkvæði og frumleika.
- Vinna að jafnræði í öllu skólastarfi.
- Hafa fjölbreytta kennsluhætti.
- Að undirbúa nemendur fyrir tæknisamfélag sem er í stöðugri þróun.

Yngsta stig

Barn:

- Hefur náð grunnfærni á spjaldtölvu og getur bjargað sér í aðalatriðum án aðstoðar.
Leið: Fær tækifæri til að prófa sig áfram undir eftirliti, fá stutta kynningu á grunnþáttum.
- Hefur notað spjaldtölvu til að leita sér upplýsinga og nýtt sér ólíka miðla til þess.
Leið: Notar leitarvél á netinu undir eftirliti.
- Hefur notað spjaldtölvu við vinnslu skapandi verkefna, s.s. hreyfi- og kvikmyndagerðar og gerð einfaldra rafrána.
Leið: Kynnist skapandi forritum á borð við Stop motion, iMovie og Book creator.
- Hefur fengið þjálfun í hugmyndafræði forritunar í gegnum leik.
Leið: Kynnist forritunarleikjum á borð við Kodable pro, Minecraft o.fl.
- Hefur fengið fræðslu í ábyrgri netnotkun.
Leið: Umræður undir stjórn kennara og ýmis fræðsla s.s. SAFT
- Hefur kynnst ólíkum leiðum til að nýta spjaldtölvu við verkefnavinnu
Leið: Fær kynningu á ólíkum leiðum og hvatt til að nýta sér þær við verkefnavinnu og skil.

Miðstig

Barn:

- Hefur náð góðri færni á spjaldtölvu og getur bjargað sér án aðstoðar.
Leið: Fær regluleg tækifæri til notkunar spjaldtölvu við lausn fjölbreyttra verkefna.
- Hefur kynnst möguleikum til sjálfstæðis í vinnubrögðum með notkun spjaldtölvu.
Leið: Fæst við fjölbreytt verkefni og verkefnaskil.
- Getur nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni á fjölbreyttan hátt.
Leið: Fær tækifæri til að kynnast og prófa slíkt efni.
- Getur verið gagnrýnið á gæði ýmissa upplýsinga.
Leið: Fræðist um hvernig hægt sé að finna góðar og áreiðanlegar upplýsingar. Skoðar og ræðir á gagnrýninn hátt um áreiðanleika upplýsinga á netinu.

- Getur nýtt hugbúnað við einfalda uppbyggingu og uppsetningu ritsmíða / rafbóka.
Leið: Fær tækifæri til að vinna ýmis rafræn ritunarverkefni.
- Getur nýtt hugbúnað við einfalda framsetningu á tölulegum gögnum.
Leið: t.d. gerir kannanir og setur fram niðurstöður t.d. með töflureikni.
- Getur nýtt hugbúnað við myndvinnslu, gerð stuttmynda og hljóð- og tónvinnslu.
Leið: Fær tækifæri til að leysa fjölbreytt verkefni.
- Getur valið viðeigandi hugbúnað við miðlun þekkingar á skapandi og skýran hátt.
Leið: fáir tækifæri til að velja fjölbreyttar leiðir við verkefnaskil.
- Hefur kynnst mikilvægi ábyrgðar við meðferð upplýsinga.
Leið: Lærir að vísa í heimildir og gerð grein fyrir því hvað ritstuldur er.
- Getur farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, er meðvitað um siðferðislegt gildi þeirra og tekur ábyrgð á eigin samskiptum og gögnum á neti og netmiðlum.
Leið: Tekur þátt í umræðum um siðferði á netinu, fær reglulega fræðslu um ábyrga, örugga og jákvæða netnotkun.
- Hefur tileinkað sér glósutækni.
Leið: Kynnist glósutækni og hvernig hægt sé að nýta hana í námi.
- Hefur fengið þjálfun í hugmyndafræði forritunar.
Leið: Kynnist ýmsum forritum sem notuð eru við forritun og hljóti grunnfærni í aðgerðum forritunar.

Unglingastig

Barn:

- hefur náð tökum á fjölbreyttum leiðum til sköpunar með spjaldtölvu.
Leið: Vinnur heildstæð og skapandi verkefni með hugbúnaði á borð við iMovie, iStopmotion, Garageband, Book Creator o.fl.
- Notar tæknina til að skipuleggja nám sitt á sjálfstæðan hátt.
Leið: Setur sér markmið og notar dagatöl og dagbækur til að fylgja þeim eftir. Tekur glósur og heldur utan um þær.
- Hefur góðan skilning á því hvað telst góð nethegðun.
Leið: Fær fræðslu um netnotkun og netöryggi.
Hefur náð tökum á fjölmörgum leiðum til samstarfs og samskipta sem felast í notkun spjaldtölvu.
Leið: Notar tölvupóst, samskiptasíður og annan hugbúnað við samstarf tengt námi.
- Hefur fengið undirstöðupjálfun í forritun.
Leið: Fær kennslu í forritun.
- Hefur tileinkað sér gagnrýna hugsun við að leggja mat á og endurskapa það sem hann les eða lærir.
Leið: Heildstæð verkefni, rannsóknarvinna.
Leið: Myndbönd, glærukynningar, tónlist, ritgerðir.
- Getur nýtt hugbúnað við framsetningu á tölulegum gögnum.
Leið: Tilraunir, rannsóknir og úrvinnsla í ýmsum greinum.

- Hefur náð mikilli færni í glósutækni og getur heimfært þá færni yfir á önnur svið tækninnar.
Leið: Kennsla í námstækni.
Leið: Kennarar hvetji reglulega til að glósur séu teknar, þær skipulagðar og unnar vandlega.
- Hefur fengið að kynnast fjölbreyttum kennsluaðferðum með tilliti til einstaklingsmiðunar:
Leið: Vendinám.
Leið: Lotukerfi.
Leið: Áfangakerfi.
Leið: Þemanám.

8. Kafli – Nemendur

Mikilvægt er að nemendur og starfsfólk vinni sameiningu að því að stuðla að og viðhalda góðum starfsanda og jákvæðum skólabrag. Góður skólabragur felur í sér gagnkvæmt traust, virðingu og samábyrgð þar sem heilbrigðar lífsvenjur, öryggi og vellíðan eru höfð að leiðarljósi. Þess vegna er nauðsynlegt að nemandi, í samræmi við aldur og þroska, geri sér grein fyrir að hann beri sína ábyrgð á því hvernig skólabragur verður til og í hverju hann er fólgin. Nemendur eiga rétt á því að koma sjónarmiðum sínum á framfæri varðandi námsumhverfi, námstílhögun, fyrirkomulag skólastarfs og aðrar ákvarðanir sem snerta þá. Taka skal tillit til sjónarmiða þeirra eins og unnt er.

Samkvæmt lögum skal nemendafélag starfa í grunnskólum. Í Heiðarskóla starfar nemendafélag og í því sitja fulltrúar nemenda í 5. – 10. bekk, einn fulltrúi úr hverjum bekk á miðstigi og tveir fulltrúar úr hverjum bekk á unglingastigi. Nemendafélag fjallar um hagsmunar, félags- og velferðamál barna skólans.

8.1. Fatnaður

Nemendur skulu ávallt koma klæddir eftir veðri og vera tilbúnir í leik og nám utanhúss. Mælst er til þess að þeir hafi auka sokka með í skólann og nemendur á yngsta stigi þurfa alltaf að hafa aukasett af öllum fatnaði í skólanum. Allir nemendur hafa snaga og merkt hólf þar sem má geyma aukaföt. Mikilvægt er að foreldrar sendi börnin sín í fötum sem þola þá vinnu sem fram fer í skólanum s.s. málningarvinnu og matreiðslu en skólinn leggur til svuntur og sloppa.

8.2. Skólabragur

Starfsfólki Heiðarskóla ber að stuðla að góðum starfsanda og gagnkvæmri virðingu allra í skólanum í samstarfi við nemendur, foreldra og starfsfólk. Allir sem starfa í Heiðarskóla leggja sig fram um að viðhalda öruggum og jákvæðum skólabrag. Meðal grundvallarréttinda barna er að hafa vinnufrið í skólanum þannig að þau geti náð sem bestum tókum á náminu og kennslan nýtist þeim sem best. Því á að skapa jákvæðan skólabrag og góðan vinnuanda í

einstökum bekkjardeildum og námshópum. Unnið er eftir Uppbyggingastefnunni þar sem meginatriðið er að kenna börnum og starfsfólki sjálfsgæta, sjálfstjórn og sjálfstyrkingu. Uppeldi til ábyrgðar stuðlar að jákvæðum og góðum samskiptum, leggur áherslu á lífsgildi fremur en reglur og ábyrgð fremur en blinda hlýðni og samræmist því vel meginþáttum aðalnámsskrár. Í Heiðarskóla er nemendum kennt að umgangast hvern annan og starfsfólk skólans í sátt og samlyndi og taka ábyrgð á eigin framkomu og hegðun og virða skólareglur.

8.3. Skólareglur og agamál

Skólareglur Heiðarskóla eru endurskoðaðar á hverju hausti með nemendum og starfsmönnum. Skólareglur Heiðarskóla eru eftirfarandi:

- Við gefum öðrum næði til að læra.
- Við tökum þátt í tímum og sinnum heimanáminu.
- Við göngum vel um.
- Við mætum á réttum tíma í kennslustundir.
- Við mætum með skólabækur, íþrótt- og sundföt.
- Við klæðum okkur eftir veðri.
- Við notum netið á ábyrgan og jákvæðan hátt.
- Við sinnum fyrirmælum starfsfólks.
- Við geymum leikföng heima.
- Við erum kurteis.
- Við skiljum sælgæti eftir heima.
- Við virðum öryggi, eigur og einkalíf annarra.
- Við berum virðingu fyrir sjálfum okkur, öðrum og umhverfinu.
- Við erum laus við vímuefni, rafrettur og tóbak.

Við brot á skólareglum er unnið eftir agareglum Heiðarskóla en þær eru eftirfarandi:

A1 – Kennari/starfsmaður tekur á atviki

- Truflun í tíma.
- Glemir námsbók/íþrótt- eða sundfötum.
- Sinnir ekki heimanámi.
- Er óvirkur og/eða neitar að taka þátt.
- Sóðaskapur.
- Kemur með leikföng í skólann.

- Mætir of seint í tíma (skráð í ástundun í Mentor).
- Sinnir ekki fyrirmælum starfsfólks, t.d. varðandi frímínútur, matsal o.fl.
- Dónaleg framkoma.
- Af gáleysi skemmir eigur skólans eða annarra.
- Af gáleysi meiðir eða særir aðra.
- Sælgæti - gert upptækt og geymt.

Umsjónarkennara gert viðvart eftir á ef þurfa þykir.

A2 – Umsjónarkennari kallaður til og hann tekur á atviki

- Mjög dónaleg framkoma.
- Óheimil fjarvist.
- Sinnir ekki fyrirmælum starfsfólks þrátt fyrir A1.
- Nemanda vísað úr kennslustund.
- Ef um endurtekið gáleysi er varðar skemmdir eða hegðun þar sem nemandi hefur ekki dregið lærdóm af fyrri atvikum.

1. sinn - Útbúin uppbyggingaráætlun með kennara. Foreldrum gert viðvart af kennara.

2. sinn – Viðtal við umsjónarkennara. Umsjónarkennari hringir heim og tilkynnir ástæður.

3. sinn – Viðtal við skólastjórnendur. Skólastjórnendur hringja heim. Skólastjóri vísar nemanda úr skóla það sem eftir er dags.

A3 – Ófrávíkjanlegar reglur 1, skólastjóri/aðstoðarskólastjóri tekur á atviki ásamt umsjónarkennara

- Viðbrögð við A2 bera ekki árangur í 3. sinn.
- Ógnar öryggi með ögrandi framkomu eða hótunum
- Beitir líkamlegu eða andlegu ofbeldi
- Skemmir eigur skólans eða annarra af ásetningi.
- Virðir ekki friðhelgi annarra nemenda eða starfsfólks, t.d. gramsar í tösku, fer í skáp annars nemanda o.s.frv.

A3 getur varðað brottvikningu úr skóla í allt að 3 daga. Foreldrar eru upplýstir um atvik og gefið tækifæri til andmæla. Eftir að andmælaréttur foreldra hefur verið nýttur tekur skólastjóri ákvörðun um brottvísun í allt að 3 daga. Skólastjórnendur skulu taka á málinu ásamt umsjónarkennara, sem sjá um skráningu atviks og úrvinnslu. Nemendum er boðið að vinna úr sínum málum með skólastjóra og gera uppbyggingaráætlun.

A4 – Ófrávíkjanlegar reglur 2, skólastjóri/aðstoðarskólastjóri tekur á atviki ásamt umsjónarkennara

- Hefur undir höndum barefli eða vopn, ógnar eða beitir því gegn öðrum.
- Hefur undir höndum ávana- eða fíkniefni, þar með talið áfengi, rafrettur og tóbak.
- Þjófnaður

A4 varðar brottvikningu úr skóla og skemmtana- og ferðabann á vegum skólans. Skólastjórnendur skulu taka á málinu ásamt umsjónarkennara, sem sjá um skráningu atviks og úrvinnslu. Foreldrar upplýstir af skólastjóra/aðstoðarskólastjóri og gefið tækifæri til andmæla.

Varðandi skemmtana- og ferðabann í A4 verður að meta atvikið og hvernig nemandi vill vinna úr sínu máli. Staða nemanda varðandi aðrar skráningar kemur líka til álita, þegar ákvörðun er tekin um hversu langt bannið á að vera.

A4 brot eru þess eðlis að ekki er annað hægt en að vísa nemendum heim tímabundið, aðallega til þess að skapa öðrum nemendum aðstæður þar sem þeir eru öruggir.

Almennt um agareglur:

- Skráning: Öll brot eru skráð eins og tiltekið er hér að ofan.
- Brottvísun: Foreldrar eru látnir vita samdægurs og beðnir um að sækja barnið í skólann. Að auki er sent skriflegt bréf í Mentor. Haldinn er fundur strax morguninn eftir með foreldrum og geta þeir nýtt sér andmælarétt sinn það sem eftir er dags. Andmælaréttur foreldra vegna brottvikningar er ávallt virtur. Ef nemanda er vísað úr skóla í 3 daga er fræðslunefnd gert viðvart.
- Hvað er andmælaréttur? Foreldrar geta andmælt brottrekstri barnsins. Andmælaréttur er skýr í stjórnsýslulögum og gildir daginn eftir brot, eftir það getur skólastjóri ákveðið að vísa nemanda úr skóla í allt að 3 daga.

8.4. Hefðir í skólastarfi

Í gegnum tíðina hafa skapast ýmsar hefðir í skólastarfi Heiðarskóla, sumar hafa verið frá upphafi en aðrar eru nýrri en allar jafn mikilvægar og ómissandi.

Sameiginlegir útinámsdagar: U.þ.b. tvisvar á skólaárinu eru útinámsdagar t.d. í Álfholtsskógi. Skólabílarnir aka þá beint á útinámsstaðinn í upphafi og lok skóladags. Þessir dagar eru styttri en hefðbundnir dagar og er það kynnt sérstaklega með góðum fyrirvara.

Dagur íslenskar náttúru: Á Degi íslenskrar náttúru, 16. september, vinna allir nemendur útinámsverkefni í tengslum við íslenska náttúru.

Dagur umhverfisins: Á Degi umhverfisins, 25. apríl, er lagt upp með að börn hlúi að nærumhverfinu t.d. með gróðursetning, tiltekt og hreinsun Einnig er lagt upp með að börnin fái að njóta þess að vera úti í náttúrunni.

Gróðursetningardagur: Á vordögum er gróðursetningardagur. Þá eru settar niður kartöflur og annað grænmeti, plöntur úr yrkjusjóði settar í uppeldisreit og eldri plöntum plantað út. Á haustin eru kartöflurnar teknar upp.

Íþróttadagur Heiðarskóla: Á íþróttadegi er keppt í hinum ýmsu íþróttum og í tölti og koma þá mörg börn á hestbaki í skólann.

Dagur íslenskrar tungu: Í kringum Dag íslenskrar tungu, 16. nóvember, kemur rithöfundur í heimsókn ef því verður við komið.

Stóra upplestrarkeppnin: Nemendur í 7. bekk taka þátt í Stóru upplestrarkeppninni og er forkeppni haldin í skólanum.

Þorrablót: Þorrablót er haldið í byrjun febrúar þar sem boðið er upp á þorramat og skemmtun á sal. Nemendur vinna með gamla siði og venjur, útbúa t.d. þorrabakka og víkingahjálma.

Jólaundirbúningur: Jólaundirbúningur hefur verið með svipuðu sniði í Heiðarskóla í mörg ár. Nemendur og starfsfólk útbúa póstkassa, gera jólakort og skreyta stofur og ganga. Síðasta skóladag fyrir jólafrí eru haldin litlu jól og þá er dansað í kringum jólatré og boðið upp á hefðbundinn jólamat. Þessi dagur er styttri en aðrir skóladagar, nemendur mæta klukkan 10:20 og keyrt er heim klukkan 13:20.

Ólympíuhlaup ÍSÍ: Skólinn tekur þátt í Ólympíuhlaupi ÍSÍ á haustdögum og geta nemendur í eldri bekkjum valið um vegalengdir allt að 10 km. Yngri nemendur skólans taka líka þátt en fara skemmri vegalengdir.

Lífshlaupið: Í febrúar tekur skólinn þátt í Lífshlaupinu, börn hreyfa sig markvisst meira heima og í skólanum.

Fullveldishátíð: Fullveldishátíð er haldin í lok nóvember/byrjun desember og er þá sýning á sal skólans. Elstu börnin í Skýjaborg taka þátt í sýningunni. Þessi dagur telst sem tveir skóladagar.

Árshátíð: Árshátíð Heiðarskóla er í síðustu viku fyrir páskafrí. Þessi dagur telst sem 2 skóladagar.

Utanlandsferð: Ef foreldrar og nemendur hafa áhuga á og eru tilbúnir að taka þátt í fjáröflunarvinnu er farið annað hvort ár með 9. og 10. bekk í utanlandsferð.

Skólabúðir að Reykjum: Nemendur í 7. bekk fara í skólabúðir að Reykjum í Hrótafirði.

Skólabúðir á Laugarvatni: Nemendur í 9. bekk fara í skólabúðir á Laugarvatn.

Samstarf 1. og 10. bekkjar: Nemendur 1. bekkjar og 10. bekkjar hittast reglulega yfir skólaárið og gera ýmislegt saman. Markmið samstarfsins er að auka samheldni, hjálpssemi og stuðla að jákvæðum skólabrag.

Umhverfispema: Í tengslum við umhverfismennt í skólanum er umhverfispema á haustönn. Þemadögum lýkur með sýningu þar sem foreldrar eru sérstaklega boðnir velkomnir.

Vorskóli og starfskynning í 10. bekk: Nemendur í 10. bekk fara í starfskynningu í þrjá daga á sama tíma og vorskólinn er starfræktur, þá mætir elsti árgangur leikskólans í skólaaðlögun og aðrir nemendur skólans færast upp um einn bekk. Allir nemendur skólans fá því aðlögun fyrir komandi skólaár. Náms- og starfsráðgjafi fer yfir áhugasviðspróf með nemendum 10. bekkjar og aðstoðar þá við val á vinnustöðum með tilliti til áhuga hvers og eins.

Skólahreysti: Nemendur í unglingadeild taka þátt í Skólahreysti. Skapast hefur hefð fyrir því að fjölmenna með öflugt stuðningsmannalið á keppnina sjálfa og nýta þá fyrri hluta dagsins t.d. í skautiferð.

Stærðfræðikeppni: Nemendum í unglingadeild er boðið að taka þátt í Stærðfræðikeppni framhaldsskólanna fyrir grunnskóla.

Vettvangsferðir: Fastur liður í skólastarfinu, helstu ferðir má sjá í Starfsáætlun ár hvert.

9. Kafli - Mat á árangri og gæðum

Samkvæmt 35. og 36. grein grunnskólalaga frá 2008 ber öllum grunnskólum að framkvæma kerfisbundið sjálfsmat. Tilgangur þess er að kanna hvort markmiðum skólans hefur verið náð, greina sterka og veika þætti í skólastarfinu og skapa þannig grunn að umbótum. Margir ólíkir þættir hafa áhrif á skólastarf og skólar verða að koma til móts við ólíkar þarfir. Sjálfsmatið verður stöðugt að vera í gangi og er langtímamiðað. Með því fer fram víðtæk gagnasöfnun um skólastarfið. Sjálfsmat skóla er því leið til þess að miðla þekkingu á skólastarfi og er liður í þróun og vexti hvers skóla. Sjálfsmat, umbætur og mat á þeim eru því lykill að því að gera góðan skóla betri.

Samkvæmt grunnskólalögum er það í verkahring sveitastjórna að sinna mati og eftirliti með gæðum skólastarfs, sbr. 5., 6. og 37.gr., og láta ráðuneyti í té upplýsingar um framkvæmd skólahalds, innra mat skóla, ytra mat sveitarfélaga, framgang skólastefnu sinnar og áætlanir um umbætur. Samkvæmt 38. grein grunnskólalaga kemur fram að menntamálaráðuneytið annast greiningu og miðlun upplýsinga um skólahald í grunnskólum á grundvelli upplýsinga frá sveitarfélögum skv. 37. gr. og með sjálfstæðri gagnaöflun. Skólar geta valið hvaða aðferðum þeir beita í sjálfsmatsvinnunni. Ákveðin viðmið sem skólum er ætlað að uppfylla í sjálfsmatsvinnunni eru gefin út á vegum ráðuneytisins svo og leiðbeiningar um sjálfsmat. Til að mat teljist uppfylla viðmið laga þarf það að vera formlegt, altækt, áreiðanlegt, samstarfsmiðað, umbótamiðað, árangursmiðað, stofnana- og einstaklingsmiðað, lýsandi, greinandi og opinbert.

Leik- og grunnskóli Hvalfjarðarsveitar notar sama sjálfsmatskerfið, þ.e. Gæðagreina (Heiðarskóli) og Barnið í brennidepli (Skýjaborg) sem er skoskt að upplagi. Skýjaborg hefur notað kerfið í nokkur ár en sjálfsmat var fyrst framkvæmt í Heiðarskóla á skólaárið 2012 - 2013.

9.1. *Sjálfsmat – Gæðagreinar*

Gæðagreinar eru hjálpartæki við sjálfsmat skóla. Efnið er þýtt úr skosku sjálfsmatskerfi sem kallast "How Good is Our School?" Matstækið samanstendur af sjö lykilþáttum sem innihalda

33 gæðagreina sem hver um sig hefur eitt til fimm þemu. Matið byggir á að leita svara við eftirfarandi grundvallarspurningum:

- Hvernig stöndum við okkur?
- Hvernig vitum við það?
- Hvað gerum við næst?

Tilgangur gæðagreina er að hjálpa starfsfólki skóla við að meta gæði skólastarfsins. Framkvæmd og gagnaöflun er í höndum starfsfólks skólans. Hægt er að fara margar leiðir við að afla gagna fyrir gæðagreina s.s. með spurningalistum, viðtölum, hópsamtölum, gátlistum og athugunum. Unnt er að aðlaga gæðagreina að sérstöðu hvers skóla. Lykilþættir gæðagreina eru sjö og inniheldur hver þáttur nokkra undirþætti:

Námskrá: Uppbygging skólanámskrár, gæði áætlana í einstökum námsgreinum, gæði áætlana hjá kennurum.

Árangur: Árangur í námsgreinum, árangur í samræmdum prófum, heildarárangur.

Nám og kennsla: Gæði kennslunnar, gæði námsins, til móts við þarfir barna, mat sem liður í kennslu, samskipti við foreldra.

Stuðningur við börn: Umönnun, þroski og lífsleikni, gæði náms- og starfsráðgjafar, hlutverk ráðgjafar í árangri, stuðningur, reglugerð um sérkennslu, úrræði vegna sérkennslunemenda.

Starfsandi: Starfsandi, samstarf við foreldra og skólanefnd, tengsl við aðra skóla, skóla-skrifstofur, atvinnurekendur og samfélagið.

Mannafli, aðstaða: Húsnæði og aðstaða, búnaður, skipulag og notkun á búnaði og húsrými, mannafla, nýting mannafla, starfsmat, rekstur skólans.

Stjórnun, forysta og trygging gæða: Sjálfsmat, þróunaráætlun skólans, framkvæmd þróunaráætlunar, skilvirkni skólastjórnenda sem leiðtoga, skilvirkni kennara í stjórnunarstöðum.

9.2. Sjálfsmatsáætlun

	2018-2019	2019-2020	2012-2021
Haustönn	Skólapúlsinn 6. -10. bekkur Ggr. Samvinna og búnaður; 8.1, 8.2, 8.3, 8.4	Skólapúlsinn 6. – 10. bekkur Ggr. Heildarárangur; 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.2	Skólapúlsinn 6. – 10. bekkur Ggr. Stefnumótun og áætlunargerð; 6.1, 6.2, 6.3
Vorönn	Skólapúlsinn 1. – 10. bekkur Ggr. Forysta; 9.1, 9.2, 9.3, 9.4	Skólapúlsinn 1. -10. bekkur Ggr. Menntun; 5,1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9	Skólapúlsinn 1. – 10. bekkur Ggr. Starfsmannastjórnun og stuðningur við starfsfólk; 7.1, 7.2, 7.3,

9.3. Aðferðir og framkvæmd matsins

Sjálfsmatskerfið „Gæðagreinir 2“ er heildstætt gæðamatskerfi fyrir skóla. Eins og sést að ofan þá er gæðagreinunum skipt niður á annir til þriggja ára. Við vinnslu á matinu er starfsfólki skipt upp í umræðuhópa sem skila af sér niðurstöðum. Í lok hvers skólaárs er að auk heildarskimun þar sem hver starfsmaður fer í gegnum matið í heild sinni. Gerð er sjálfsmatsskýrsla í lok hvers skólaárs sem tekur saman niðurstöður matsins þann veturinn og leggur til umbótaáætlun fyrir næsta vetur. Sjálfsmatsskýrslan er opinber og er birt á heimasíðu skólans.

9.4. Starfsmannaviðtöl

Formleg starfsmannaviðtöl fara fram einu sinni á ári, að vori. Starfsmaðurinn hefur það í huga að starfsmannasamtalið er gott **tæki** til að hafa áhrif á eigið starf og starfsþróun. Starfsmaður fær í hendurnar undirbúningsblað a.m.k. viku fyrir viðtal.

9.5. Svót greining

SVÓT greining (SWOT analysis) er greinandi aðferð sem er notuð til að finna og flokka innri og ytri áhrifaþætti á ákveðnum vettvangi skólans. Greining er gerð eftir þörfum. **Styrkleikar** og **veikleikar** tilheyra innri þáttum, en **ógnanir** og **tækifæri** tilheyra ytri þáttum. SVÓT greining getur verið mikilvæg við að greina og gefur góðar upplýsingar við breytingastjórnun og skipulagningu. Varast ætti að líta á einungis niðurstöðuna sem SVÓT greiningin gefur, heldur líta á hana sem hluta af þróunarferli. Í SVÓT greiningunni er safnað upplýsingum um innri og ytri þætti sem hafa, eða hafa ekki, áhrif á þróun skólans. Við greininguna verður til listi yfir styrkleika og veikleika sem koma fram við greiningu og einnig listi yfir ógnanir og tækifæri sem verður til við greiningu á umhverfinu.

Í SVÓT greiningunni er gott að hafa eftirfarandi spurningar sem útgangspunkta:

Styrkleikar (horft innávið)

- Hvaða góða eiginleika höfum við?
- Hvað gerum við vel?
- Hvaða úrræðum höfum við aðgang að?
- Hvað sjá aðrir sem kosti okkar?

Veikleikar (horft innávið)

- Hvað getum við bætt?
- Hvað gerum við illa?
- Hvað þurfum við að forðast?

Ógnanir (horft út)

- Hvaða hindranir eru í veginum?
- Ógnar ný tækni stöðu okkar?
- Valda veikleikar alvarlegum vandamálum?

Tækifæri (horft út)

- Hvar eru góð tækifæri?
- Hvaða stefnur getum við nýtt okkur?
- Tæknibreytingar.
- Breytingar í áherslum og stefnum (sveitarstjórn, lög og reglur).
- Samfélagslegra breytingar s.s. í mannfjölda, byggð, lífsstíl, o.fl.
- Viðburðir og atburðir.

9.6. Skólapúlsinn

Skólapúlsinn er hugsaður sem hluti af þróunarstarfi skóla. Með Skólapúlsinum geta skólar fengið réttmæt gögn til að vinna með í þróunarstarfi bæði við kortlagningu, mat og endurmat. Nýnæmi verkefnisins felst fyrst og fremst í samræmingu á mati á innri þáttum skólastarfsins, svo sem líðan nemenda, virkni þeirra og aðstæðum í skólanum í gegnum sjálfvirk kannanakerfi. Sjálfvirkni kerfisins tekur til bæði söfnunar og úrvinnslu gagna sem er nýnæmi við sjálfsmat skóla. Val á spurningakvörðum tekur mið af íslenskum aðstæðum, þar er byggt á nýjum upplýsingum sem fengist hafa með PISA rannsóknunum á Íslandi.

markmið Skólapúlsins er að efla rannsóknir og þekkingu á þáttum í fari nemenda og einkennum skólastarfsins. Yfir tíma safnast mikið magn dýrmætra upplýsinga sem rannsakendur á sviði menntamála geta nýtt. Slíkar niðurstöður draga fram sérkenni skólans og geta upplýst á hvaða sviðum skólinn þarf að beita sér til að bæta skólastarfið og auka bæði árangur og vellíðan nemenda sinna.

9.7. Foreldra- og starfsmannakönnun

Fræðslunefnd leggur fyrir starfsmenn og foreldra skólanna könnun að vori annað hvort ár þar sem könnuð eru viðhorf fólks til ýmissa þátta er lúta að skólastarfinu, daglegu starfi, líðan, stjórnun og aðbúnaði. Um er að ræða vefkönnun og fá starfsmenn sendan tölvupóst sem í er tengill þar sem þeir geta nálgast viðhorfskönnunina í vefforritinu SurveyMonkey.

Niðurstöður könnunarinnar eru opinberar og birtar á heimasíðu sveitarfélagsins og skólans.

9.8. Umbóta- og þróunaráætlun

Umbótaáætlun er gefin út ár hvert. Hún er í stöðugri endurskoðun og tekur m.a. mið af niðurstöðum innra og ytra mats ásamt niðurstöðum úr starfsmannasamtölum. Umbótaáætlun birtist árlega í sjálfsmatsskýrslu skólans.

10. Kafli - Þróunarstarf skólans

Markmið þróunarstarfs er að leita leiða sem miða að endurbótum og nýbreytni í skólastarfi. Þróunarverkefni getur felur í sér afmarkað og tímabundið viðfangsefni með vel skilgreindu markmiði en einnig geta þróunarverkefni verið til lengri tíma og orðið hluti af stefnu skólans og sérstöðu. Hér eru talin upp helstu þróunarverkefni skólans á undanförunum árum.

9.1. Samstarf við aðra skóla

Comeniusarverkefni 2005 – 2008: „Öll eins en samt mismunandi“. Löndin sem tóku þátt í verkefninu voru Írland, Norður-Írland, Pólland, Tyrkland, Ísland og Finnland. Sameiginlegir kennarafundir í þátttökulöndunum þar sem nemendaverkefni voru undirbúin og kynnt. Nemendur í þátttökulöndunum unnu síðan ýmis konar verkefni. Í kjölfar verkefnisins sótti skólinn um Nordplusstyrk og nemendur fóru ásamt kennara sínum og skólastjóra í námsferð til Finnlands. Þar hittust þátttakendur verkefnisins frá Íslandi og Finnlandi. Umsjón með verkefninu hafði Ólafur Jósefsson, umsjónarkennari nemendahópsins sem tók að mestu þátt. Engu að síður tóku allir nemendur og kennarar þátt í verkefninu á einhvern hátt.

Comeniusarverkefni 2010 – 2012: „Keep fit and active-be healthy and happy“. Verkefnið samræmdist áherslum skólans um hollan mat og aukna hreyfingu og hollustu bæði á sál og líkama. Verkefnið var samstarfsverkefni 13 grunnskóla í 11 Evrópulöndum. Samstarfslöndin voru auk Íslands: Þýskaland, Finnland, Frakkland, Grikkland, Lettland, Noregur, Pólland, Portúgal, Spánn og Rúmenía. Umsjón með verkefninu fyrir hönd skólans hafði Sigríður Björk Kristinsdóttir kennari. Styrkurinn frá Evrópusambandinu var nýttur í ferðakostnað á samstarfsfundi, tilfallandi kosnað skólans vegna verkefnisins og tækja eða námsefniskaupa vegna verkefnisins.

Fjórir sameiginlegir fundir voru haldnir og fóru tveir til þrír starfsmenn á hvern fund. Vinnufundirnir voru á frönsku eyjunni Martinique í Karabíska hafinu, Spáni, Rúmeníu og Grikklandi. Verkefnin voru fjölbreytt og tengdust mörgum námsgreinum; náttúrufræði, íþróttum, heimilisfræði, tungumálum, samfélagsfræði, stærðfræði, upplýsingatækni og lífsleikni. Starfsmenn og nemendur skólans tóku allir þátt í verkefninu og unnu fjölbreytt verkefni.

Í kjölfar verkefnisins höfðu finnsku þátttakendurnir samband við okkur og komu með finnska nemendur í heimsókn í Heiðarskóla. Finnsku nemarnir gistu hjá jafnöldrum í sveitinni og gengu m.a. saman á Snók.

Samstarf við skóla á Íslandi og í Kanada 2018 – 2021. „Hvernig gerum við góðan skóla enn betri.“ Vorið 2018 fóru kennarar frá Heiðarskóla, Foldaskóla og Hagaskóla í skólaheimsókn til Kanada og kynntu sér þrjá skóla þar ásamt því að sækja ráðstefnu. Í framhaldinu var ákveðið að fara í samstarf og kennarar og nemendur frá Kanada heimsóttu íslensku skólana haustið 2018. M.a. annars var haldinn vinnufundur með nemendum um yfirskrift verkefnisins. Tveir kennarar og þrír nemendur frá Heiðarskóla fóru í skólaheimsókn í maí 2019. Fyrirhugaðar eru áframhaldandi skólaheimsóknir á milli landanna til 2021.

9.2. Byrjendalæsi

Haustið 2011 hófst innleiðing Byrjendalæsis í Heiðarskóla. Kennarar í 1. – 3. bekk sóttu námskeið, smiðjur og unnu verkefni. Innleiðingin stendur enn yfir því nýir kennarar sækja Byrjendalæsisnámskeið. Meginmarkmið Byrjendalæsis er að börn nái góðum árangri í læsi sem allra fyrst á skólagöngu sinni. Gengið er út frá því að börn þurfi lesefni sem kveikir áhuga þeirra, ýtir undir ímyndunarafl, hvetur þau til gagnrýnnar hugsunar og gefur þeim færi á að mynda merkingarbærar tengingar við eigið líf. Því er margs konar gæðatexti lagður til grundvallar í kennslunni og hann nýttur sem efniviður í vinnu með stafi og hljóð, sem og vinnu með orðaforða, málfræði, sköpun, skilning og ritun af ýmsu tagi. Nýtt starfsfólk fer á námskeið í Byrjendalæsi eftir þörfum.

9.3. Spjaldtölvuvæðing

Heiðarskóli er fyrsti skólinn á Íslandi til að spjaldtölvuvæða allan skólann, þ.e. hvert og eitt barn í Heiðarskóla og allir starfsmenns leik- og grunnskólans hafa spjaldtölvu til afnota. Kennarar hófu undirbúning spjaldtölvuvæðingarinnar í janúar 2013. Haustið 2017 var spjaldtölvuvæðingin endurskoðuð og tekin sú ákörðun að hvert og eitt barn í 5. – 10. bekk hafi spjaldtölvu til afnota en nemendur í 1. – 4. bekk hafi bekkjarsett. Meginmarkmiðin með notkun spjaldtölva er að auka fjölbreytni náms, auðvelda aðgengi barna að upplýsingum og vaxandi námstækifærum á netinu og opna hinn stóra heim námsforrita fyrir börnum og kennurum. Spjaldtölvuvæðingin er lykilatriði í stefnu skólans um breytta kennsluhætti.

9.4. Grænfáni og útinám

Grænfáninn

Alþjóðlegt þróunarverkefni um umhverfismennt. Það er Landvernd sem sér um utanumhald verkefnisins á Íslandi og á tveggja ára fresti geta skólar sótt um Grænfánann eða endurnýjun hans. Heiðarskóli hefur sex sinnum fengið Grænfánann í viðurkenningarskyni fyrir vel unnin störf í umhverfismálum, vorið 2009, 2011, 2013, 2015, 2017 og 2019. Umhverfisnefnd starfar í skólanum skipuð börnum og starfsfólki.

Markmið verkefnisins er að:

- Bæta umhverfi skólans, minnka úrgang og notkun á vatni og orku.
- Efla samfélagskennd innan skólans.
- Auka umhverfisvitund með menntun og verkefnum innan kennslustofu og utan.
- Styrkja lýðræðisleg vinnubrögð við stjórnun skólans þegar teknar eru ákvarðanir sem varða börn.
- Veita börnum menntun og færni til að takast á við umhverfismál.
- Efla alþjóðlega samkennd og tungumálakunnáttu.
- Tengja skólann við samfélag sitt, fyrirtæki og almenning.

Útinám

Vettvangsferðir og skólaferðir hafa fylgt skólastarfinu í Heiðarskóla frá stofnun. Með innleiðingu Grænánaverkefnisins fer skólinn að stunda markvissara útinám með því að tengja útinámið við ákveðnar námsgreinar og tíma í töflu. Ýmsar leiðir hafa verið prófaðar með fyrirkomulag eins og að kennarar velji sjálfir hvenær þeir fara í útinám, tímar ákveðnir með fyrirvara nokkrum sinnum yfir skólaárið og að hafa fastan tíma í töflu. Auk einstakra útinámstíma eru fastir útinámsdagar eins og „survivordagur“ og dagur íslenskrar náttúru“.

Markmið með útinámi:

- Auka skilning barna á náminu.
- Dýpka kunnáttu.
- Styrkja minnið.
- Skapa aðstæður til að sjá samhengi og þróa tilfinningar og ábyrgð fyrir umhverfinu og náttúrunni.
- Tengja námið við raunveruleikann.
- Auka hreyfingu, heilbrigði og velferð barna.
- Efla þekkingu á nánasta umhverfi og heimabyggð.
- Styrkja börn félagslega, efla sjálfsmyndina og sjálfstraustið.
- Efla sköpunargleði og hugmyndarvinnu.

9.5. Uppbyggingarstefna

Heiðarskóli tók upp Uppbyggingarstefnuna árið 2007. Meginmarkmið uppbyggingar er að styrkja einstaklinginn í að vera sá sem hann vill vera með hliðsjón af eigin sannfæringu frekar en að stjórnast út frá geðþóttum annarra. Það er gert með því að kenna börnum sjálfsga, sjálfsstjórn og sjálfsstyrkingu sem leiðir til betri samskipta. Uppeldi til ábyrgðar leggur áherslu á lífsgildi fremur en reglur og ábyrgð fremur en blinda hlýðni og samræmist því vel meginþáttum aðalnámsskrár. Stefnan byggir á þeirri hugmyndafræði að öll hegðun stjórnist af fimm grundvallarþörfum sem eru öllum mönnum sameiginlegar; öryggi, ánægja, styrkur, umhyggja og frelsi. Unnið er með börnum að því að átta sig á þörfum sínum. Til að hjálpa börnum inn á þessa braut og fá þá til að skoða eigið gildismat er áhersla lögð á spurningar eins og: „Hvernig viljum við vera?“ og „Hvað við þurfum að gera til að ná takmarki okkar?“

Börn læra:

- Að bera ábyrgð á eigin mistökum.
- Að bera ábyrgð á eigin námi.
- Leiðir til að hafa stjórn á eigin hegðun.
- Hvernig þeir geta leiðrétt mistök og bætt fyrir þau.
- Aðferðir við lausn ágreiningsefna.
- Að sinna þörfum sínum af ábyrgð gagnvart sjálfum sér og öðrum.
- Að mynda tengsl við aðra.
- Að setja sér markmið, gera uppbyggingaráætlanir, stunda sjálfsrannsókn.
- Að rækta og efla sinn innri áhuga.
- Að verða þeir sjálfir - þær manneskjur sem þeir vilja vera.
- Að gera bekkjarsáttmála.

Stefnt er að þessum markmiðum t.d. með því að gera þarfagreiningu, útbúa þarfaþlatta, vinna mitt/þitt hlutverk, vinna með lífsgildi og ræða um lykilsetningar.

2.6 Lotukerfi

Lotukerfið 2006 - . Þróunarverkefni um einstaklingsmiðaða stærðfræðikennslu. Verkefnið hefur verið í stöðugri þróun.

2.7 Námsferðir til Danmerkur

Námsferðir til Danmerkur 2011 - 2015. Samskiptaverkefni nemenda skólans við danska jafnaldra í Danmörku. Nemendur voru í samskiptum við jafnaldra sína fyrir og eftir heimsókn til Danmerkur. Foreldrar, nemendur og skólinn sáu um fjáröflunarvinnu.

10.1. Námsferðir til Brighton

Námsferðir til Brighton fyrir 9. og 10. bekk hófust árið 2017. Hvatinn var áhugi foreldra og nemenda. Þeir sáu um fjáröflun. Stefnt er að því að fara þessar ferðir annað hvort ár ef áhugi er fyrir hendi á meðal foreldra og nemenda. Farið var í annað sinn vorið 2019, foreldrar ásamt nemendum sáu um fjáröflunarvinnu.

2.8 Samkennsla árganga

Samkennsla hefur í gegnum tíðina verið fastur liður í skólastarfinu og háð stærð nemendahópanna og samsetningu hópsins.

10.2. Teymiskennsla

Teymiskennsla var innleidd árið 2015. Náms hóparnir eru þrír; 1. – 4. bekkur, 5. – 7. bekkur og 8. – 10. bekkur. Nemendum í 1- 4. bekk er að hluta til skipt í tvennt. Í teymiskennslu hafa börn aðgang að fleiri en einum umsjónarkennara, kennararnir læra og fá stuðning hver af öðrum. Sameiginleg ábyrgð er einkennandi fyrir teymsikennslu.

2.9 Sjálfsmat „Gæðagreinar“

Skólum á Íslandi ber samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla að standa fyrir sjálfsmati sem tekur á eftirfarandi atriðum :

- vera leið til þess að vinna kerfisbundið að gæðum og umbótum
- vera leið til þess að miðla þekkingu og upplýsingum um skólastarf
- innihalda stefnu og markmið skóla, leiðir til að ná þeim greina sterkar og veikar hliðar og áætlun um úrbætur
- hafa þann megintilgang að auðvelda vinnu að framgangi markmiða, meta hvort markmiðum sé náð, endurskoða þau og stuðla að umbótum

Haustið 2012 tók Heiðarskóli í notkun Gæðagreina við innra mat. Gæðagreinar er hjálpartæki við sjálfsmat skóla. Gæðagreinar er hjálpartæki skóla til að svara spurningunum:

- Hvernig stöndum við okkur?
- Hvernig vitum við það?
- Hvað gerum við næst?

2.10 Forskóli tónlistar og sönghópur

Forskóli tónlistar og sönghópur var starfræktur 2012 - 2015. Kennt var einu sinni í viku og kom sönghópurinn fram á skemmtunum skólans og viðburðum utan hans eftir atvikum. Forskóli í tónlist var fyrir elstu börnin á Skýjaborg og nemendur í 1. og 2. bekk í Heiðarskóla. Í forskólanum fengu börn tækifæri á því að prófa og læra á ýmis hljóðfæri t.d. flautu og Ukulele.

11. Kafli - Samstarf heimilis og skóla

Þrír hópar mynda skólasamfélagið í hverjum skóla, þ.e. börn, starfsfólk skólans og foreldrar. Mikilvægt er að þessir hópar vinni vel saman, upplýsingaflæði sé gott og virðing í mannlegum samskiptum í hávegum höfð. Foreldrar eru ávallt velkomnir í Heiðarskóla. Þeim er frjálst að mæta í kennslustundir og vera með sínu barni þegar þeir vilja, þeir þurfa þó að gera boð á undan sér, hafa samband við umsjónarkennara eða stjórnendur.

Auk þess er foreldrum boðið alveg sérstaklega að koma í skólann á einstaka viðburði. Á haustönn er foreldrum barna í 1. bekk boðið að koma í skólann og fylgja barninu sínu heilan skóladag. Umsjónarkennari sér um skipulagningu.

Upplýsingamiðlun til foreldra fer að öllu jöfnu fram í gegnum tölvupóst. Ef eitthvað kemur upp á er hringt í foreldra eða þeir boðaðir í viðtal. Foreldrar geta líka fylgst vel með skólastarfinu á heimasíðu skólans.

Foreldrar gegna lykilhlutverki í námi barna sinna. Mikilvægt er að foreldrar hvetji börn sín á jákvæðan hátt til að takast á við verkefni skólans. Það er einnig mikilvægt að foreldrar upplýsi kennara um mál er geta haft áhrif á líðan barnsins og námsáhuga.

2.11 Skráningakerfi skólans – fjölskylduvefur

Heiðarskóli er með rafrænt skráningakerfi sem nýtt er fyrir hvers konar rafrænt utanumhald skólans. Skráningakerfið sem er að mestu nýtt í þetta utanumhald er Mentor. Það er vefkerfi sem gerir nemendum og forráðamönnum kleift að nálgast upplýsingar sem skráðar eru í upplýsingakerfið. Önnur skráningakerfi eins og moodle og google docs eru líka notuð.

2.12 Tölvusamskipti

Stjórnendur og kennarar skólans senda út reglulega tölvupósta í gegnum skráningakerfi skólans með ýmskonar upplýsingum er lúta að skólastarfinu, námi nemenda og félagsstarfi.

2.13 Foreldrafélag

Sameiginlegt foreldrafélag er fyrir leik- og grunnskólann. Hlutverk foreldrafélagsins er að styðja skólastarfið, stuðla að velferð nemenda og efla tengsl heimila og skóla.

- Félagar í foreldrafélaginu teljast allir forráðamenn nemenda í skólanum.
- Stjórn foreldrafélagsins er kosin á aðalfundi félagsins.
- Skólaráð: Tveir fulltrúar foreldra eru kosnir í skólaráð, frá hvorri starfsstöð.

2.14 Viðtalsdagar

Tveir formlegir foreldraviðtalsdagar eru á hverju skólaári, annar að hausti í upphafi skólársins og hinn að vori í upphafi vorannar. Báðir dagarnir eru auglýstir á skóladagatali skólans.

2.15 Starfskynningar

Boðið er upp á starfskynningar fyrir 10. bekinga í lok vorannar. Námsráðgjafi og umsjónarkennarar 10. bekkjar halda utanum starfskynningarnar.

12. Kafli – Samstarf við nærsamfélagið og aðra skóla

2.16 Nærsamfélagið

Heiðarskóli leggur metnað sinn í að rækta tengsl nemenda við nærsamfélag skólans. Formlega gerir hann það með heimsóknnum á sveitarbæi, göngu- og vettvangsferðum, skipulögðum haustferðum, metnaðarfullri umhverfisstefnu og grænfánaverkefni.

2.17 Samstarf við framhaldsskóla

Náms- og starfsráðgjafi skólans kynnir framhaldsskóla landsins fyrir nemendum í 10. bekk og fer yfir einingar. Heiðarskóli er í samstarfi við Fjölbrautaskólann á Akranesi og Menntaskólann í Borgarnesi og vor hvert fara nemendur Heiðarskóla á kynningarviðburði í báðum skólunum.

Náms- og starfsráðgjafi lætur nemendur og foreldra vita hvenær opnir dagar eru hjá framhaldsskólum í nágrenninu.

Náms- og starfsráðgjafi upplýsir foreldra og nemendur um umsóknarferli og dagsetningar. Hann kemur jafnframt aðgangsorðum Menntagáttar til nemenda svo þeir geti sótt um nám í framhaldsskóla og fer yfir ferlið með þeim.

Ef mögulegt er fara nemendur Heiðarskóla einnig á kynningu allra framhaldsskóla sem haldin er í Reykjavík og ber yfirheitið „Mín framtíð“.

Nemendum skólans stendur til boða að ljúka grunnskólanámi í einstökum greinum áður en skólagöngu lýkur. Til að svo megi verða þurfa nemendur að sýna einstaka ábyrgð, vinnusemi og útskrifast að lágmarki með einkunnina B í námsgreininni. Í framhaldinu geta þeir stundað fjarnám við framhaldsskóla. Sveitarfélagið styrkir nemendur í fjarnámi með eftirfarandi hætti: „Nemendur í 9. og 10. bekk Heiðarskóla sem lokið hafa námsefni grunnskóla í einni

eða fleiri greinum með ágætum árangri, að mati skólans, fá styrk til framhaldsnáms í einni námsgrein hvora önn. Skal styrkurinn nema 100% af innritunargjaldi og 50% af kennslugjaldi. Gjaldskrá FG skal höfð til viðmiðunar."

Stöku sinnum heimsækja leiklistarhópur Fjölbrotarskólans á Akranesi nemendur Heiðarskóla og sýnir brot úr leiksýningum.

Sérkennari skólans sér um aðlögun, samskipti, heimsóknir og samstarfsfundi í einstaka tilvikum vegna barna með mjög sértækar þarfir. Hann sér jafnframt um að koma nauðsynlegum upplýsingum til viðkomandi framhaldsskóla í samráði við foreldra.

12.1. Samstarf við Tónlistarskóla Akraness

Nemendum Heiðarskóla stendur til boða að stunda tónlistarnám við Tónlistarskóla Akraness í Heiðarskóla á skólatíma. Kennari eða kennarar frá Tónlistarskóla Akraness kenna nemendum í Heiðarskóla. Í samráði við foreldra og umsjónarkennara er þá fundinn heppilegur tími fyrir nemendur til að fara úr kennslustund og stunda tónlistarnám. Undanfarin ár hefur verið kennt á gítar og píanó.

Tónlistarskólinn á Akranesi heldur af og til tónleika í Heiðarskóla á skólatíma þar sem forráðamönnum er boðið. Jafnframt stendur Tónlistarskólinn nokkrum sinnum á skólaárinu fyrir hádegistónleikum í matsal skólans. Þá gefst þeim nemendum Heiðarskóla sem eru í tónlistarnámi tækifæri til að koma fram.

Nemendur Tónlistarskólans á Akranesi koma gjarnan fram á viðburðum á vegum Heiðarskóla, t.d. upplestrarhátíð, skólasetningu, skólaslitum, Fullveldishátíð eða Árshátíð.

13. Kafli – starfsmenn

2.18 Starfsánægja og leiðarljós í samskiptum

Starfsmenn og stjórnendur bera sameiginlega ábyrgð á að skapa jákvæða og góða vinnustaðamenningu þar sem gagnkvæm virðing, umhyggja og góð líðan er ríkjandi. Skólinn skal gera og framfylgja skriflegri áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustað í samræmi við Lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Skólinn býður upp á hvetjandi, öruggt og heilsusamlegt starfsumhverfi. Starfsfólk skólans er hvatt til að stunda reglulega hreyfingu og huga vel að andlegri og líkamlegri velferð sinni.

2.19 Vinnuumhverfi

Í Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar einkennist vinnuumhverfið af góðum starfsanda og mikilli samvinnu. Vellíðan nemenda og starfsfólks er í fyrirrúmi. Sjá einnig í stefnu skólans, kafli 2.7.

2.20 Siðfræði

Starfsfólk virðir og vinnur samkvæmt siðareglum hvernar starfsstéttar.

- Siðareglur kennara: <http://new.ki.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=8143>
- Siðareglur náms- og starfsráðgjafa: http://www.fns.is/efni/sidareglur_felags_nams_og_starfsradgjafa
- Siðareglur þroskaþjálfara: <http://www.throska.is/?c=webpage&id=42>
- Siðareglur hjúkrunarfræðinga: <http://hjukrun.is/sidareglur/>

Starfsfólki ber að gæta trúnaðar við nemendur og virða þann trúnað sem nemendur sýna þeim. Því ber að gæta þagmælsku um einkamál nemenda og forráðamanna þeirra sem það fær vitneskju um í starfi. Samkvæmt 17. gr. laga um barnavernd nr. 80 frá 2002 er starfsfólki skylt að tilkynna til barnaverndaryfirvalda ef það verður vart við að barn búi við óviðunandi uppeldisskilyrði, verði fyrir áreitni eða ofbeldi eða að barn stofni heilsu sinni og þroska í alvarlega hættu. Tilkynningarskylda gengur framár ákvæðum laga.

2.21 Starfsreglur og lög

Starfsmenn fylgja þeim starfsreglum og lögum sem gilda um störf í grunnskólum sem og starfsmannastefnu sveitarfélagsins. Starfsmönnum ber að sýna nemendum, forsjáraðilum og samstarfsmönnum háttvísi og virðingu.

2.22 Öryggi og heilbrigði á vinnustað

Samkvæmt lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum (46/1980) ber atvinnurekandi ábyrgð á að gerð sé skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustað og áhættumat sé framkvæmt reglulega.

13.1.1. Áhættumat

Í sveitarfélaginu starfar öryggisnefnd skipuð einum fulltrúa Heiðarskóla, einum fulltrúa Skýjaborgar og einum fulltrúa skrifstofu Hvalfjarðarsveitar. Á haustin er kosinn öryggistrúnaðarmaður Heiðarskóla sem er fulltrúi skólans í öryggisnefndinni. Hlutverk nefndarinnar er m.a. að leggja árlega fyrir áhættumat, rýna í niðurstöður og kynna fyrir stjórnendum. Hlutverk nefndarinnar er einnig að uppfæra áhættumatið eftir þörfum.

13.1.2. Áætlun um öryggi og heilbrigði í Heiðarskóla

Álag á hreyfi- og stoðkerfi: Í Heiðarskóla starfa nokkrar starfstéttir; kennarar, þroskapijálfi, stuðningsfulltrúar, starfsfólk skóla, matráðar og húsvörður.

Starfsfólk skólans vinnur fjölbreytt störf og eru allir hvattir til að huga vel að réttum og fjölbreyttum vinnustellingum. Starfsfólk er hvatt til að skipta um vinnustellingar eins og kostur er, ganga, sitja og standa á víxl yfir daginn. Nota stigann fremur en lyftuna þegar farið er á milli hæða.

Öllum starfsmönnum skólans stendur til boða að stunda íþróttaiðkun í Heiðarborg sér að kostnaðarlausu á opnunartíma. Annað hvort ár allir starfsmenn fræðslu um álag á hreyfi- og stoðkerfi og hvað hver og einn getur gert til að koma í veg fyrir of mikið álag í starfi.

Ræstibúnaður skólans er góður, gólfþvottavél minnkar álag á starfsfólki í þrifum. Örtrefjakerfi er notað við þrif með hentugum vinnusköftum. Í hverju rými er gátlisti þar sem tekið er fram hvernig frágangur rýmisins á að vera svo hægt sé að ræsta rýmið. Það er hlutverk kennara að sjá til þess að frágangur í stofum sé góður.

Matráðar skula hafa á sér sérstakan vara þegar unnið er með heit og þung matarílát, t.d. þegar bakkar eru teknir úr gufuofni. Nota til þess gerð borð á hjólum til að bera á milli.

Þegar starfsfólk er veikt er það stefna skólans að fá fólk í afleysingu ef þess er nokkur kostur. Það minnka líkur á of miklu álagi á þá sem eru í vinnu.

Í gæslu í frímínútum er mikilvægt að starfsfólk klæði sig eftir veðri. Skólinn sér starfsfólkinu fyrir útivistarfötum.

Félagslegur og andlegur aðbúnaður (samskipti, upplýsingaflæði, tímaþröng, streita, einelti o.s.frv.): Gildi skólans; vellíðan, virðing, samvinna og metnaður. Starfsmanni ber að hafa þessi gildi að leiðarljósi í öllum samskiptum sínum við annað starfsfólk. Starfsfólki skólans er einnig ætlað að fara eftir eftirfarandi samskiptareglum:

- Við heilsumst og tökum undir kveðjur annarra.
- Við sýnum hvert öðru gagnkvæma virðingu og tillitssemi.
- Við tölum við fólk en ekki um það.
- Við tölum saman og leysum málin strax.
- Við erum stöðugt vakandi fyrir því að hvetja.
- Við erum stundvís og heiðarleg.
- Við viðurkennum eigin mistök og virðum hugmyndir annarra.
- Við notum uppbyggilega gagnrýni sem snýst um málefni en ekki persónur.
- Við baktölum ekki aðra en komum skilaboðum á framfæri við viðkomandi aðila.
- Við tökum vel á móti nýju starfsfólki.
- Við virðum trúnað.
- Við leitumst við að draga fram jákvæðar hliðar samstarfsfólksins og skólans innan hans sem utan.

Skólafréttabréf Leik- og grunnskóla Hvalfjarðarsveitar kemur út vikulega og er sent á alla starfsmenn skólans. Þar koma fram upplýsingar um það helsta sem er á döfinni hverju sinni. Þetta er gert til að tryggja að mikilvægar upplýsingar komist til allra starfsmanna. Starfsmannafundir eru haldnir einu sinni í mánuði. Örfundir eru haldnir vikulega. Á starfsmannafundum og örfundum er vettvangur til að koma með fyrirspurnir og önnur mál. Mikilvægar daglegar upplýsingar um veikindi, viðburði og forföll eru skráðar á kaffistofu starfsmanna. Mikilvægt er að starfsmenn gefi sér tíma til að kíkja á töfluna í upphafi dags.

Ef starfsmaður upplifir tímaþröng í starfi er mikilvægt að hann ræði um það við stjórnendur. Tímaþröng getur orsakað streitu og vanlíðan í starfi. Skólastjóri og viðkomandi starfsmaður leita lausna til að bæta úr.

Einelti er ekki liðið í Heiðarskóla. Ef starfsmaður upplifir einelti á vinnustaðnum eða verður var við að annar starfsmaður sé lagður í einelti er mikilvægt að hann tilkynni það til skólastjóra, aðstoðarskólastjóra eða öryggistrúnaðarmanns. Þessir aðilar sjá um að uppræta eineltið í samráði við viðkomandi aðila, í tilvikum sem þessum er unnið eftir eineltisstefnu Hvalfjarðarsveitar, hana má finna á slóðinni;

<https://www.hvalfjardarsveit.is/static/files/Reglur/eineltisstefna-hvalfjardarsveitar.pdf>

Ef ekki tekst að leysa málið er fengin utanaðkomandi aðstoð. Starfsmenn fá kynningu á eineltisáætlun Hvalfjarðarsveitar annað hvort ár.

Allir starfsmenn skólans geta óskað eftir viðtali við sálfræðing skólans.

Starfsmönnum gefst kostur á að kaupa ódýran og hollan morgun- og hádegisverð. Einnig hafa þeir aðgang að ávöxtum á milli mála.

Umhverfispættir (hiti, kuldi, raki, hávaði, lýsing og birtuskilyrði, titringur, dragsúgur, ryk, smitleiðir o.fl.): Heiðarskóli er starfræktur í nýju skólahúsnæði. Við hönnun hússins var farið eftir reglum um vinnuvernd og öryggisatriði. Þó eru nokkur atriði sem þarf að lagfæra.

Lýsing er yfirleitt góð í húsnæðinu. Í flestum rýmum skólans er hægt að dempra ljósin. Þar sem ekki er hægt að dempra ljósin hafa starfsmenn kvartað undan óþægindum eins og höfuðverk og of mikilli birtu. Reynt hefur verið að bregðast við þessu með því að taka hluta af perum úr sambandi. Einnig væri hægt að pússa spegla í ljósum þannig að ljós dempst.

Hálka á bílastæðum og skólalóð. Mikil hálka getur myndast á bílastæðum og skólalóð. Starfsmenn skólans sjá um að sanda eða salta varasöm svæði áður en börnin mæta í skólann. Starfsfólk þarf að hafa á sér sérstakan vara í hálku og reyna að feta sig eftir hálkulausum leiðum inn í skólann ef þess er nokkur kostur.

Skólahverfi Heiðarskóla er víðfemt og veður getur verið mjög mismunandi eftir svæðum. Helsta hættan varðandi veður er mikill vindur og hálka. Ef starfsmaður treystir sér ekki í vinnu vegna veðurs eða færðar ber honum að láta skólann vita eins fljótt og auðið er. Á svæðinu og á leið í skólann getur vindur orðið mjög mikill. Hviður geta verið mjög hættulegar.

Efni og notkun hættulegra efna á vinnustað: Við þrif er sápa notuð í lágmarki. Í smíða- og myndmenntastofu eru eldfim efni í brúsum sem eiga að geymast í læstum skápum.

Vélar og tæki: Vélar og tæki í smíðastofu eru í læstu rými og ekki notuð nema kennari sé á svæðinu.

Eftirfylgni

Öryggistrúnaðarmenn fara reglulega yfir áhættumatið og fylgja eftir úrbótum. Árlega er gert nýtt áhættumat.

2.23 Móttaka nýrra starfsmanna

Mikilvægt er að taka vel á móti nýju starfsfólki. Það skal frætt um starfslýsingu, starfsmannahandbók, vinnubrögð og starfsvenjur á nýjum vinnustað. Starfsmanni er sýnt húsnæðið, skólahús og íþróttahús, starfsmannaaðstaða kynnt og kappkostað að starfsaðstaða sé fyrir hendi strax á fyrsta vinnudegi. Þá á að vera búíð að ákveða vinnusvæði starfsmannsins og koma upp nauðsynlegum vinnutækjum svo sem tölvu, síma og netfangi, eftir því sem við á. Kynna skal nýjan starfsmann fyrir stefnu skólans, skólanámskrá, samstarfsfólki og börnum skólans.

2.24 Fundir

Formlegir og óformlegir fundir eru af ýmsum toga í skólanum, sumir eru fastmótaðir og settir niður á skóladagatal og/eða starfsmannadagtal, aðrir óformlegir og óreglulegir. Hérna getur að líta þá helstu.

13.1.3. Kennarafundir

Kennarafundir eru haldnir vikulega á miðvikudögum frá kl. 14:30 – 16:00. Þar eru rædd ýmis málefni skólans. Haldnar eru fundargerðir.

13.1.4. Samráðsfundir

Samráðsfundir kennara eru haldnir reglulega og hafa með nám og skipulag þess að gera.

13.1.5. Nemendaverndarráðsfundir

Nemendaverndarráðsfundir eru haldnir einu sinni í mánuði. Nemendaverndarráð er skipað skólastjórum og aðstoðarskólastjórum Heiðarskóla og Skýjaborgar, sérkennara/þroskaþjálfara, náms- og starfsráðgjafa, skólasálfræðingi, skólahjúkrunarfræðingi og félagsmálastjóra sveitarfélagsins. Nemendaverndarráð fjallar um sérstök úrræði fyrir einstaka barn eða hópa sem lögð hafa verið fyrir ráðið. Starfsfólk skóla, foreldrar, nemendur og fulltrúar sérfræðipjónustu skólans, sem og fulltrúar ráðsins, geta óskað eftir því við skólastjóra eða fulltrúa hans í nemendaverndarráði að mál einstakra barns eða hópa verði tekin fyrir í ráðinu. Ráðið metur hvaða viðbótarupplýsinga er þörf og boðar á sinn fund umsjónarkennara og foreldra svo og aðra aðila sem tengjast málinu ef þörf krefur.

13.1.6. Starfsmannafundir

Starfsmannafundir eru einu sinni í mánuði á miðvikudögum frá kl. 14:30 – 16:00. Þá fundi sækir allt fastráðið starfsfólk skólans. Haldnar eru fundargerðir.

13.1.7. Teymisfundir

Teymi 2-3 kennara starfa á hverju stigi. Teymin halda fundi reglulega í hverri viku, þau starfa eftir neðangreindri starfslýsingu og gera eigin starfsáætlun út frá henni þar sem verkefnum er skipt á milli aðila í teymi, verkefni útlistuð, skipulögð og framkvæmd.

Hlutverk teyma er m.a. að:

Skipulag:

- gera starfsáætlun – útlista starfslýsingu / verkefni teymisins.
- halda reglulega samráðs- / skipulagsfundi innan teymis og aðra hlutaðeigandi aðila innan og utan skóla.
- vinna náið saman, skipti verkum á milli sín, bera sameiginlega ábyrgð.
- bera sameiginlega ábyrgð á nemendum teymisins.

- búa til þriggja ára áætlun í námsgreinum, tryggja nám og kennslu í öllum greinum innan málaflokks t.d. eins og samfélagsfræði – samfella og samþætting.

Upplýsingaflæði:

- tryggja gott upplýsingaflæði og skráningu upplýsinga, nýta mentor, setja upp náms- og kennsluáætlanir þar, skrá viðveru og dagbókarfærslur og senda út fréttabréf í lok hverrar viku á foreldra.
- eiga góð og upplýsandi samskipti við foreldra, skipulag og verkaskipting innan teymis.

Nám og kennsla:

- ná hæfniviðmiðum aðalnámskrár, skýr og nákvæm markmiðasetning
- ná markmiðum skólans í málaflokkum eins og umhverfismennt, tækniþróun, námstækni og uppeldi til ábyrgðar. Útfæra markmið, tryggja framkvæmd og eftirfygni – námsmat.
- bjóða upp á fjölbreytta og áhugaverða kennsluhætti .
- höfða til áhugasviðs nemenda – áhugasviðsval.
- huga að grunnþáttum menntunar samkvæmt úrfæslu og leiðum skólanámskrár skólans.
- vinna með gildi skólans, gera þau sýnileg í starfi skólans og nemendur meðvitaða um inntak og merkingu þeirra.
- undirbúa nemendur fyrir samræmd próf, greina niðurstöður prófanna og setja mál í farveg ef bregðast þarf við.

Námsmat:

- vinna að markmiðasetningu með nemendum, eiga samtal, ræða framvindu, endurskoða og setja ný markmið. Upplýsa foreldra um framvindu mála.
- setja upp og fylgja eftir frammistöðumati nemenda.
- bjóða upp á fjölbreytt og raunhæft námsmat sem tekur mið af markmiðum aðalnámskrár og stefnu skólans.
- útfærsla námsmats t.d. ferlilmöppu / rafræna eða ekki.
- skilgreina hlutverk og markmið hvers og eins, verklagsreglur – forysta og ábyrgð
- búa til samskipta- og bekkjarreglur með nemendum
- mitt og þitt hlutverk
- meta eigin náms- og kennsluáætlun í mentor, framvindu hennar í heild og út frá einstökum nemendum – er verið að ná settum markmiðum – bregðast við ef svo er ekki
- halda fundargerðir – hafa aðgengilegar öðrum kennurum.

Helstu verkefni á teymisfundum geta verið:

- Að ræða mál einstakra nemenda
- Að samræma heimanám

- Að samræma námsefni
- Að samræma okkur hvað varðar agastjórnun, áherslur í námi, skipulag o.fl.
- Að samþætta námsgreinar og aldurshópa
- Að skipuleggja verkefni þvert á námsgreinar, t.d. þemaverkefni
- Að sækja stuðning í samkennara
- Að undirbúa teymiskennslu

Form og skyldur:

- að kjósa sér fundarritara sem ritar fundargerðir
- að halda fundargerð

13.1.8. Fagteymisfundir

Mismunandi fagleg teymi kennara starfa á hverju ári í skólanum og hafa það hlutverk að halda utan um og framfylgja stefnu skólans í ákveðnum þróunarverkefnum.

Hlutverk hvers teymis er m.a.:

- að koma að stefnumótun í málaflokknum
- að útfæra stefnu og markmið málaflokksins að skipulagi skólans
- að koma stefnu og markmiðum málaflokksins í framkvæmd á skólaárinu
- að kynna málaflokkinn og verkefni hans fyrir öðru starfsfólki skólans eins og við á hverju sinni
- að koma að viðburðum, þemadögum, námskeiðum, kynningum o.fl. sem hefur með málaflokkinn að gera í starfi skólans
- að fylgjast með þróun málaflokksins í skólasamfélaginu í víðara samhengi og við að sér hugmyndir til frekari þróunar innan skólans
- að fylgjast með og láta vita af námskeiðum, fyrirlestrum o.fl. sem í boði er og tengist málaflokknum
- að vera opin fyrir samstarfi við aðra skóla og mynda tengsl / samstarf eftir því sem við á / við er komið og gætu aukið gæði okkar starfs
- að koma með fréttir af starfi viðkomandi málaflokks eftir því sem við á og er hægt að nýta út á við, t.d. á heimasíðu skólans og í fjölmiðla

Hvert teymi þarf:

- að funda vikulega
- að kjósa sér fundarritara sem ritar fundargerðir
- að halda fundargerð og senda til skólastjóra að loknum fundi

Skólastjóri, og/eða viðkomandi teymi geta óskað endurskoðunar á erindisbréfi þessu ef aðstæður breytast eða þurfa þykir af einhverjum ástæðum.

13.1.9. Skólaráðsfundir

Skólaráð leik- og grunnskólans fundar fjórum sinnum yfir skólaárið. Skólastjórar leik- og grunnskóla hafa forgöngu um stofnun þess og stýra fundum. Haldnar eru fundargerðir.

13.1.10. Skólastjórnendafundir

Skólastjórnendur hittast vikulega í og ræða vikuna sem er framundan og önnur mál er varða skóla, nemendur og starfsfólk hans. Fundina sækja skólastjórar og aðstoðarskólastjórar leik- og grunnskólans.